Vol. 8 | No. 1981 | Wed. July 7. 2021 | چهارشنبه ۱۶ تیر ۱۴۰۰ | ۲۶ ذی‌القعده ۱۴۴۲ | سال هشتم | شماره ۱۹۸۱ | ۸ صفحه | قیمت: ۳۰۰۰ تومان

WWW.TAADOLNEWSPAPER.IR

تعادل

نیاز اقتصاد ایران

دلار	یورو	تمام‌سکه	شاخص بورس
--	--	۱۰۷۲۲۰۰۰	۱۲۸۱۱۸۷

«تعادل» مشکلات بازار سهام را بررسی می‌کند

بورس از دایره ریسک خارج می‌شود؟

مسوولان اجازه صعود ادامه‌دار بازار سهام را می‌دهند؟

رشد چشمگیر شاخص کل

صفحه ۴

وزیر راه و شهرسازی: با فقر زمین مواجه بودیم

۱۹ هزار خانه خالی در مسکن مهر پردیس

صفحه ۵

رییس جمهور به معاون اول برای حل معضل قطع برق ماموریت ویژه داد

عذرخواهی رییس جمهور

اسدی، معاون سندیکای برق در گفت‌وگو با «تعادل» تشریح کرد

معمای خاموشی‌ها

جهت‌گیری یارانه‌ای در صنعت برق به نفع ثروتمندان است

مصرف انرژی «قانون» یا «قیمت»؟

حسن تاش: از سال آینده مشکل گاز هم داریم

بیانیه جمعی از اقتصاددانان، مدیران بانکی و صاحب‌نظران مالی درباره طرح قانون بانک مرکزی

کنترل تورم نیازمند بانک مرکزی مستقل مقتدر و پاسخگوست

جمعی از اقتصاددانان، مدیران ارشد بانکی و صاحب‌نظران مالی درباره طرح قانون بانک مرکزی بیانیه‌ای ارایه کرده و خواستار اصلاح این قانون هستند که جزییاتی در این راستا شرح داده‌اند. این بیانیه به امضای ۳۶ نفر از اساتید دانشگاه، مسوولان فعلی و سابق بانک‌ها، سازمان برنامه و بودجه و صندوق توسعه کشوری رسیده است که البته اسامی آنها هنوز منتشر نشده است. در این بیانیه به موضوعات مختلف طرح قانون بانک مرکزی از شورای فقهی، استقلال بانک مرکزی، رابطه با دولت، نظارت بر بانک‌ها گرفته تا موضوع مهم تورم و حفظ ارزش پول ملی مورد بررسی قرار گرفته و خواستار اصلاحات گسترده در متن قانون و بندهای مختلف آن شده‌اند. صفحه ۳ را بخوانید

یادداشت - ۱

آلارم بحران در صنعت برق

محمد پارسا

مشکلاتی که در صنعت برق کشورمان وجود دارد، تابعی از مشکلات کلان اقتصادی کشور است. مهم‌ترین مشکلی که می‌توان به آن اشاره کرد بحث قیمت‌گذاری دستوری در این صنعت است. دولت‌ها بنا به دلایل گوناگون از جمله رویکردهای پوپولیستی که اغلب در پیش می‌گیرند، اقدام به قیمت‌گذاری دستوری در صنعت برق می‌کنند. قیمت‌گذاری که هرچند در ظاهر در راستای کسب محبوبیت برای دولت‌ها است اما در ادامه باعث بروز مشکلات عدیده‌ای در فضای عمومی و اقتصادی کشور می‌شود و اتفاقا محبوبیت دولت‌ها را خدشه‌دار می‌سازد. در کنار بحث قیمت‌گذاری دستوری جهت‌گیری یارانه‌ای کشور به صورتی است که... ادامه در صفحه ۵

یادداشت - ۲

فهرست اولویت‌دار رفع تحریم‌ها

علیرضا گرشاسبی

صرف نظر از تفاوت در فرم، شکل و میزان تاثیر، تحریم‌های وضع شده علیه کشور عمدتا از سوی آمریکا اعمال شده است. تحریم‌های وضع‌شده این کشور در دو گروه طبقه‌بندی می‌شوند: گروه اول، تحریم‌های مرتبط با مصوبات کنگره آمریکا (نظیر: تحریم‌های ایران (ISA)، داماتو، IFCA حمایت از آزادی ایران و منع سلاح‌های کشتار جمعی، IINA منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای ایران و عراق، CISADA قانون جامع تحریم‌ها، پاسخگویی و عدم سرمایه‌گذاری ایران و CAATSA مقابله با دشمنان آمریکا از طریق تحریم‌ها) (بیش از ۶۰ فقره)؛ گروه دوم، تحریم‌های مرتبط با دستورالعمل اجرایی صادره توسط رئیس جمهور آمریکا (بیش از ۱۴۰۰ فقره). ادامه در صفحه ۶

جوابیه

پاسخ به گزارش «واکاوی دلایل کمبود برق در کشور»

پیرو انتشار مطلبی با عنوان «واکاوی دلایل کمبود برق در کشور» در روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۰/۳/۹ در روزنامه تعادل، با عنایت به مطالب مندرج در آن یادداشت درباره نقش مپنا در خاموشی‌های کشور و اشاره به نیروگاه‌های کلاس اف و قراردادهای منعقد شده در این خصوص، توضیحات زیر جهت اطلاع افکار عمومی و درج در آن روزنامه وزین ارسال می‌گردد.

خواهشمند است دستور فرمایید اقدام مقتضی در این زمینه صورت پذیرد.

وزارت نیرو در راستای کاهش شدت مصرف انرژی و افزایش راندمان شبکه برق کشور و استفاده از نسل جدید توربینها در فرآیند تولید برق؛ تصمیم به اجرای ۵۰۰۰ مگاوات نیروگاه‌های سیکل ترکیبی با استفاده از توربینهای کلاس F گرفت و مقرر شد تا گروه مپنا در قالب قرارداد فوق ضمن اجرای پروژه در ۸ ساختگاه بصورت کلید در دست بگونه‌ای برنامه‌ریزی نماید تا در پایان این قرارداد توربین‌های گازی نسل جدید به ۱۰۰٪ ساخت داخل برسد. این قرارداد که در سال ۹۶ ابلاغ شد، در دو فاز طراحی گردید و مقرر شد تا ۸۵ درصد مبلغ قرارداد توسط بخش خارجی تامین مالی شود. اما تأمین مالی خارجی بنا به دلایلی که خارج از اراده و اختیار طرفین و صرفا به دلیل محدودیت‌های بین‌المللی و تحریم‌های ظالمانه علیه کشورمان تاکنون محقق نگردیده است. لیکن شرکت برق حرارتی و گروه مپنا به جهت برون رفت از این وضعیت و ادامه کار ساخت نیروگاه‌های فاز اول قرارداد ۵۰۰۰ نیروگاه سیکل ترکیبی کلاس F، در اسفند ۹۸ تفاهم نمودند تا کار را با استفاده از ظرفیت‌های داخلی پیش بگیرند و همچنین تمهیدات توسعه محصول داخلی را کلید زدند. با این تصمیم اکنون شاهد هستیم عملیات اجرایی ۴ نیروگاه در فاز اول شامل (هنگام به ظرفیت ۹۰۶؛ دو کوهه ۴۵۱؛ سهند ۴۵۱ و ویس ۹۰۶ مگاوات) آغاز شده و عملیات اجرایی در آن ادامه دارد و همچنین مراحل احداث نیروگاه سیکل ترکیبی بعثت با استفاده از توربین ملی MGT۷۵ نیز در اسفند ۱۳۹۹ شروع شد. در حال حاضر این ابر پروژه در فاز اول و علیرغم هیچگونه تامین مالی خارجی دارای پیشرفت فیزیکی ۳۵،۶ درصد بوده و پیمانکاران طرح در هر ۴ ساختگاه فوق الذکر (هنگام، دو کوهه، سهند، ویس) در حال فعالیت می‌باشند و مردم عزیز کشورمان در استان هرمزگان از برق تولیدی از توربین نخست گازی کلاس F هنگام بهره‌مند شده‌اند. از سویی دیگر و بنا به وظیفه ذاتی صنعت برق به جهت قطع وابستگی به هیچ کشور و سازنده خارجی، هم‌اکنون توربین اول از مجموعه فاز اول قرارداد ۵ هزار مگاوات نیروگاه سیکل ترکیبی کلاس اف در مدار تولید بوده و ۲۱۶ هزار و ۸۱۶ مگاوات ساعت انرژی تولید کرده است. توربین دوم نیروگاه هنگام در حال حاضر راه‌اندازی گرم راسپری می‌کند و با تکمیل پست Gis بلافاصله به شبکه سراسری متصل خواهد شد. ادامه در صفحه ۵

محسن شمشیری |

رییس جمهور گفت: در خاموشی‌ها، مهم این است که مردم از ساعات آن مطلع باشند تا بتوانند پیش‌بینی و برنامه‌ریزی کنند؛ البته نسبت به مردم عزیزی که در این روزها دچار مشکل و رنج شدند، عذرخواهی می‌کنم و خواهش می‌کنم مقداری در مصرف برق صرفه‌جویی کنند.

روحانی روز سه‌شنبه به مشکل کم‌برقی و قطعی برق در کشور اشاره کرد و گفت: در ۸ سال گذشته حدود ۲۵۰۰ مگاوات به‌طور سالانه به ظرفیت تولید برق کشور اضافه شده، این در حالی است که قبل از این دولت به‌طور متوسط سالانه ۱۷۰۰ مگاوات برق اضافه می‌شد، اما با این وجود به خاطر گرمای شدید و خشکسالی دچار مشکل می‌شویم.

روحانی با بیان اینکه برق برای زندگی، آسایش، حیات مردم و تولید کشور اهمیت بسزایی دارد، اظهار داشت: امسال دچار خشکسالی بی‌سابقه‌ای هستیم و میزان بارندگی نسبت به پارسال ۵۲ درصد کاهش داشته و ۷ هزار مگاوات تولید برق آبی کشور به خاطر کاهش آب سدها تقریبا قطع شده است. همچنین در روزهای گذشته نیروگاه بوشهر نیز به خاطر نیاز به تعمیرات از مدار خارج شده بود، لذا رنج و سختی فراوانی برای مردم ایجاد شد. رییس جمهور افزود: تولیدات صنعتی کشور نسبت به سال گذشته ۵۰ درصد افزایش یافته و این موجب افزایش مصرف برق شده است. البته دلایل دیگری وجود دارد که به معاون اول دستور دادم تا مشکلات و راه‌حل‌های این معضل را شناسایی و برطرف کنند و در این زمینه بخشی از صنعت با تغییر ساعات فعالیت خود می‌تواند همراهی کند.

رییس جمهور گفت: وزارت نیرو در این زمینه مقصر نیست، منتها باید برای مردم توضیح دهد که مشکل چه بوده است و باید راه‌حل مشکل را اجرایی کند. در جلسه ستاد هماهنگی اقتصادی دولت روز سه‌شنبه نیز پس از ارایه گزارشی از وضعیت تامین برق و تشریح دلایل و علل خاموشی‌ها، راه‌حل‌های کاهش تنش برقی کشور در روزهای اخیر مورد بررسی قرار گرفت. بر اساس این گزارش عوامل عمده‌ای چون خشکسالی و کاهش تولید برق در نیروگاه‌های آبی و گرمای بی‌سابقه در سال جاری که به افزایش مصرف برق و طولانی شدن بازه زمانی پیک مصرف فصلی و سالانه برق انجامیده است، موجب تحت فشار قرار گرفتن شبکه تامین برق کشور شده است. رییس جمهور در این جلسه دستور داد، در جلسه ویژه‌ای به ریاست معاون اول و متشکل از دستگاه‌های مختلف، موضوع را بررسی و دستورالعمل اجرایی در حوزه‌های مختلف را تعیین و اعلام کند. رییس جمهور با اشاره به برخی عوامل ناخواسته و غیر ارادی در ایجاد مشکل برق در کشور گفت: اگر چه برخی عوامل اصلی در تنش برقی کشور بر اثر تغییرات فصلی و عوامل طبیعی است اما عوارض این پدیده‌ها باید مدیریت شود و به حداقل برسد و با برنامه‌ریزی دقیق، پیش‌بینی‌پذیری پدیده‌ها افزایش یابد.

وزارت نیرو با همکاری همه دستگاه‌ها، باید با جدیت در اسرع وقت نسبت به حل معضل تامین برق اقدام کند.

◄ **خاموشی‌های اخیر و راهکارهای مدیریت مصرف برق بررسی شد**

همچنین وزیر و معاونان وزارت نیرو با حضور در دفتر معاون اول رییس جمهور گزارشی از آخرین وضعیت تولید و مصرف، راهکارهای جلوگیری از خاموشی و قطعی برق و مدیریت بهینه مصرف آن به معاون اول رییس جمهور ارایه کردند. از سوی دیگر، رییس جمهور منتخب در دیدار وزیر نیرو، نگرانی جدی خود نسبت به مشکلات قطعی برق برای مردم و صنوف را اعلام کرد. اردکانیان، وزیر نیرو با اشاره به غفلت صورت گرفته در زمینه تعامل و ارتباط مناسب با کشورهای منطقه، به بیان گزارشی از اقدامات صورت گرفته در قبال خاموشی‌های اخیر پرداخت. رییسی نیز در این دیدار با ابراز نگرانی جدی از قطعی فراگیر برق در روزهای اخیر و مشکلات عدیده‌ای که به واسطه آن برای زندگی روزمره مردم و صنوف مختلف ایجاد شده، نسبت به لزوم رفع مشکلات پیش آمده تاکید کرد و درباره اقدامات این وزارتخانه برای عدم تداوم این وضعیت و تامین برق مورد نیاز کشور، گزارش خواست. رییس قوه قضاییه نیز در نامه‌ای دادستان کل کشور را مامور پیگیری فوری قطعی‌های مکرر برق شهرهای مختلف کشور در روزهای گذشته کرد. همچنین نمایندگان مجلس نسبت به قطعی برق و آب در شرایط بحران کرونا در سیستان و بلوچستان و کرمان و استان‌های دیگر ابراز نگرانی کرده‌اند.

◄ **کمبود سرمایه‌گذاری**

در حالی که سندیکای صنعت برق، سال‌هاست نسبت به خاموشی در سال‌های بعد و فصل تابستان هشدار داده و چند سالی است که نسبت به کمبود سرمایه‌گذاری و نبود سرمایه کافی ابراز نگرانی کرده است، اما برخی کارشناسان این مشکل را به کاهش سرمایه‌گذاری‌ها از زمان احمدی‌نژاد نسبت داده‌اند. وزیر نیرو در بهمن ماه ۱۳۹۶ یعنی قریب به چهار سال پیش گفته بود که زیر بار «مافیای نیروگاه‌سازی» نمی‌روند و استدلال کردند که «ساخت نیروگاه برای جوابگویی به ۲۰۰ ساعت مصرف پیک، توجیه اقتصادی ندارد».

◄ **وزیر اقتصاد: مشکلات امروز صنعت برق به دلیل شوک‌های ارزی سال‌های گذشته است**

از سوی دیگر، وزیر اقتصاد با بیان اینکه بخشی از مشکلات امروز فعالان صنعت برق به دلیل شوک‌های ارزی سال‌های گذشته است، گفت: مدلی که برای صنایع پتروشیمی و واگذاری خوراک آنها در نظر گرفته شد، نمونه‌ای از مدل‌های مناسب است که شاید بتوان برای صنایع برق هم اجرایی کرد. فرهاد دژپسند با اعلام اینکه سال‌های گذشته نیروگاه‌های برق کشور از تسهیلات ارزی صندوق توسعه ملی استفاده کرده‌اند، گفت: شوک‌های ارزی چند سال قبل، متاسفانه باز پرداخت وام‌های ارزی نیروگاه‌های برق کشور را با مشکل مواجه کرده است. دژپسند در ادامه ضمن قبول گلایه برخی تولیدکنندگان برق کشور در خصوص زیانده شدن صنعت برق با ادامه سیاست نرخ‌گذاری تکلیفی فروش برق افزود: شرایط اقتصادی و اجتماعی کشور اقتضائات خود را دارد و نمی‌توان قیمت برق را به سادگی افزایش داد. البته از طرفی هم نمی‌توان به زیان تولیدکنندگان بخش خصوصی تصمیم‌گیری کرد و باید به گونه‌ای تصمیم‌گیری و عمل کنیم که هم منافع مصرف‌کنندگان و هم تولیدکنندگان برق با هم در نظر گرفته شود.

وی حل معضل قطعی برق و لزوم افزایش تولید برق در کشور را یک نیازی اساسی خواند و گفت: وزارت نیرو در جلسه آینده شورای گفت‌وگو باید مدلی عملیاتی برای حل این مشکلات ارایه دهد، اما به دلیل مدت زمان کم باقیمانده تا تشکیل دولت جدید، در این دولت امکان طرح آن وجود ندارد و فرصت کافی نیست. وی با اعلام اینکه شوک‌های ارزی همیشه باز پرداخت وام‌های ارزی را با مشکل روبه‌رو می‌کند، گفت: اوج این مشکلات در سال‌های ۱۳۷۲ و ۱۳۷۳ اتفاق افتاد که اختلاف قیمت تسهیلات ارزی تبدیل به حساب تعهدات ارزی و ریالی شد و بحران نقدینگی را شکل داد.

گفت‌وگو

علیرضا اسدی، معاون پژوهشی و برنامه‌ریزی سندیکای برق در گفت‌وگو با «تعادل» تشریح کرد

معمای خاموشی‌ها

زهرا سلیمانی | در شرایطی که موضوع خاموشی‌های گاه و بیگاه برق در جهان پسامدرن در قرن ۲۱ تقریبا حل و فصل شده و کشورهای توسعه یافته از طریق متنوع ساختن راهکارهای بهره‌مندی از انرژی برق تلاش می‌کنند، فضای عمومی و بخش‌های اقتصادی کشورمان با آغاز تابستان ۱۴۰۰ با خاموشی‌های گسترده برق مواجه شده است؛ خاموشی‌هایی که از یک طرف خسارات گسترده‌ای در بخش‌های اقتصادی، کسب و کار ایجاد کرده و از سوی دیگر در بخش‌های درمانی، آموزشی و فضای عمومی کشور منشا آسیب‌های فراوانی بوده است. در این میان برخی تحلیلگران به عدم سرمایه‌گذاری مناسب در صنعت برق کشور در سال‌های میانی دهه ۸۰ به بعد اشاره می‌کنند. در زمان دولت‌های نهم و دهم و در سال‌هایی که اتفاقا اقتصاد ایران با درآمدهای سرشار نفتی روبه‌رو بود، دولت وقت ترجیح داد جهت‌گیری سرمایه‌گذاری‌های کشور را به جای توسعه زیرساخت‌ها، صرف پرداخت یارانه‌های نقدی به عمومی ایرانیان کند. بعد از آن هم روند اعمال تحریم‌ها باعث شد تا اقتصاد ایران نتواند روند عادی سرمایه‌گذاری بر روی زیرساخت‌های خود را دنبال کند. در واقع بعد از دولت اصلاحات روند سرمایه‌گذاری‌ها در صنعت برق و بسیاری از حوزه زیرساختی متوقف شد. شرایطی که کار را به جایی رساند که امروز نارضایتی‌های فراوانی به دلیل خاموشی‌های گسترده در کشور ایجاد شده است. با این مقدمات سراغ معاون پژوهشی و برنامه‌ریزی سندیکای برق رفتیم تا نوری به ابعاد پنهان مساله‌ای بتابانیم که امروز به موضوع اصلی گفت‌وگوها از مردم عادی در کوچه و بازار تا محافل تخصصی اقتصاد بدل شده است. اسدی قیمت‌گذاری دستوری، عدم سرمایه‌گذاری مناسب، جهت‌گیری نادرست یارانه‌ها... را از جمله دلایلی می‌داند که وضعیت صنعت برق را در شرایط بحرانی قرار داده است.

■ این روزها مردم و صاحبان کسب و کار گلایه‌های فراوانی در خصوص خاموشی‌ها مطرح می‌کنند. چرا شرایط صنعت برق کشورمان به نقطه بحرانی رسیده است؟

با توجه به این واقعیت که برق کالایی است که امکان ذخیره‌شدن برای آن وجود ندارد و بلافاصله پس از تولید باید مصرف شود. از آنجا که این کالا قابل انتقال نیست و جابه جایی ندارد بنابراین مانند بسیاری از حوزه‌های اقتصادی نمی‌توان برای آن صندوق ذخیره‌ای تدارک دید و در زمان بحران‌ها از این ظرفیت‌های ذخیره شده بهره برد. بر همین اساس اصولا در سراسر جهان و کشورهای مختلف، صنعت برق بر اساس برنامه‌ریزی‌های بلندمدت اداره می‌شود. یعنی حداقل برای ۵ سال آینده پیش‌بینی شود که تابع تقاضایی که بر اساس فاکتورهای مختلف در مصرف برق وجود دارد، واجد چه ویژگی‌هایی است و پس از آن مبتنی بر این چشم‌اندازهای ارایه شده، مدل‌های سرمایه‌گذاری و سبد عرضه انرژی تعریف می‌شود. بر اساس مدلی که در این صنعت طی دهه‌های متمادی صورت گرفته، برنامه‌ریزی در خصوص برق الزاما در لحظه اتفاق نمی‌افتد، بلکه این برنامه‌ریزی‌ها و هدف‌گذاری‌ها در یک دورنمای حداقل ۵ ساله باید مورد توجه قرار بگیرد. یعنی برای اینکه امروز کشور دچار بحران کمبود برق نباشد، حداقل می‌بایست طی ۵ سال گذشته هدف‌گذاری‌ها و سرمایه‌گذاری‌های لازم صورت گرفته باشد. ادامه در صفحه ۲

یادداشت - ۳

رییس جمهور منتخب بخواند

حسن یاسری

در سال ۲۰۲۱ رتبه ایران به لحاظ تاب‌آوری اقتصادی از میان ۱۳۰ کشور مورد بررسی ۱۲۸ بوده و طی بازه زمانی ۵ سال اخیر ضعیف‌ترین عملکرد را به خود اختصاص داده است. به عقیده عده‌ای از تحلیلگران زمان درونگرایی و توجه به داخل مرزها فرا رسیده است و ایران باید در سیاست‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای تجدیدنظر جدی کند، زیرا برآیند منظومه فکت‌های داخلی و خارجی موجود روی میز آلارم‌های هشدارآمیزی را صادر می‌کند، به طوری که جمع جبری زیان درون‌مرزی ناشی از حکمرانی نامطلوب به دلیل عدم درک جامع و کامل از تحولات فعلی و آتی ایران و جهان، مدیریت ناصحیح، وجود کاستی‌ها و غفلت‌ها و... در مقابل سود و دستاوردهای فعالیت‌های برون‌مرزی ایران نشان از سنگین بودن کفه زیان و هدر رفت منافع ملی دارد و ضرورت دارد در همه شوؤن اقتصادی، اجتماعی و سیاسی (اهداف و استراتژی‌ها و سیاست‌ها و...) بازنگری نمایند، چراکه در صورت ادامه وضع موجود با ریسک فزاینده فروپاشی اقتصاد ملی مواجه خواهد شد. ادامه در صفحه ۷

یادداشت - ۴

در مدارس مهارت زندگی تدریس کنیم

محمدمهدی تندگویان

خواسته ما جلوگیری از ازدواج اجباری است به هر حال علما و برخی از نهادها معتقدند، دختران وقتی به یک سنی رسیدند و آمادگی ازدواج داشته باشد باید این اتفاق بیفتد. ما هم نمی‌خواهیم وارد بحث‌های شرعی و فقهی این موضوع شویم، اما واقعیت این است که خیلی از اتفاقات تلخ از جمله در معرض تهدید قرار گرفتن سلامت کودک بعد از زایمان حاصل انجام ازدواج اجباری است. نگرانی ما این است که با بی‌توجهی به حقوق دختران زیر ۱۸ سال به آنها ظلم شود. ما این موارد را در بحث‌هایی مانند وام ازدواج و موضوعات دیگر بارها مطرح کردیم تا بتوانیم حقوق این جامعه را حفظ کنیم. در طی این چند سالی که مباحث مربوط به ازدواج را رصد می‌کنیم در سنین پایین به‌ویژه در دختران زیر ۱۳ هر سال یک آمار افزایشی را داریم که دلایل مختلفی می‌تواند داشته باشد و شاید هم یکی از دلایل آن تسهیلاتی است که برای ازدواج در نظر گرفته می‌شود و هر ساله افزایش پیدا می‌کند. ما معترض به افزایش تسهیلات نیستیم، امانگران هستیم که این تسهیلات اتفاقا به دختر خانم اختصاص پیدا نکند و اصلا برای ازدواج آن دختر هزینه نشود و صرفا توسط اولیاء و طرفین دریافت شده و... ادامه در صفحه ۸

رویداد

اولین گزارش نظارت بر اجرای بودجه ۱۴۰۰ منتشر شد

دیوان محاسبات کشور اعلام کرد که براساس وعده ارایه شده مبنی بر ارایه گزارش‌های ۲ ماهه از نظارت مستمر بر اجرای بودجه سال ۱۴۰۰ در فاصله ۴۵ روز پس از اجرا، نخستین گزارش منتهی به اردیبهشت ماه در ۱۵ تیرماه رسما منتشر شد.
به گزارش ایسنا، به نقل از دیوان محاسبات کشور، این گزارش که تمامی دستگاه‌های ملی و استانی مشمول رسیدگی دیوان محاسبات، منطبق بر قانون را در بر گرفته است، با همکاری قابل تقدیر خزانه‌داری کل کشور براساس شفافیت و انضباط مالی در بودجه بخش عمومی و جهت اثربخشی بودجه به نفع اقتصاد و معیشت مردم، مورد پیگیری دقیق قرار گرفته است.
براساس یافته‌های به دست آمده، از مجموعه ۱۱۶ تبصره، بند و جزء از احکام بودجه سال جاری، تا پایان اردیبهشت‌ماه فقط ۱۳ حکم (معادل ۱۱ درصد) در موعد مقرر به صورت کامل اجرا شده است و ۴۵ حکم (معادل ۳۹ درصد) ناقص اجرا شده و ۵۸ حکم (معادل ۵۰ درصد) کلا اجرا نشده است. همچنین، طبق قانون بودجه ۱۴۰۰ کل کشور، قرار بود تا پایان اردیبهشت ماه ۱۰ آیین‌نامه و دستورالعمل به تصویب برسد که به هیچکدام از آنها در موعد مقرر عمل نشده است.
بخش دیگری از گزارش دیوان محاسبات نشان می‌دهد طی ۲ ماه ابتدایی سال جاری، ۲۷ درصد منابع بودجه‌ای محقق شده که در مقابل ۴۴ درصد مصارف، حکایت از کسری بودجه در ابتدای سال می‌دهد و عدم تغییر در تحقق منابع و ادامه این رویه، به کسری بودجه شدید در پایان سال مالی کشور منجر خواهد شد.
نکته حائز اهمیت دیگر اینکه از مجموع ۱۱۱۸ دستگاه مشمول حسابرسی، ۸۱۲ دستگاه در موعد مقرر صورتحساب منتهی به اردیبهشت ماه خود را ارایه کرده‌اند و ۳۰۶ دستگاه به عنوان حساب‌نداده شناخته می‌شوند.
بررسی‌های دیوان محاسبات در موضوع درآمدهای مالیاتی حکایت از آن دارد که تا پایان اردیبهشت ماه نزدیک به ۸۵ درصد از درآمدهای مالیاتی محقق شده است و نمودارها در این بخش نسبت به مدت مشابه سال قبل، حدود ۶۴ درصد رشد را نشان می‌دهند اما درباره خودروهای لوکس، منازل گران‌قیمت و خانه‌های خالی به دلیل عدم تصویب آیین‌نامه در هیات وزیران، همانند سال گذشته فاقد وصولی است.
یادآور می‌شود گزارش‌های مستمر ۲ ماهه بر اجرای بودجه سال ۱۴۰۰ که رویکردی بدیع و مبتکرانه به حساب می‌آید، به دولت درباره رعایت دقیق اجرای بودجه و عدم انحراف از تکالیف قانونی کمک شایانی خواهد کرد.

صعود قیمت نفت به دنبال لغو نشست اوپک پلاس

به دنبال لغو نشست اوپک پلاس و مشخص نبودن تاریخ از سرگیری آن، که حاکی از نامعلوم بودن زمان افزایش عرضه است، قیمت نفت روز سه‌شنبه افزایش قابل توجهی را تجربه کرد.
به گزارش رویترز، پس از لغو نشست اوپک پلاس که قرار بود در آن برای میزان افزایش عرضه در واکنش به رشد تقاضای جهانی تصمیم گرفته شود، قیمت نفت روز سه‌شنبه به بالاترین سطح خود در طول چند سال اخیر صعود کرد و همچنین نفت خام وست تگزاس اینترمدییت امریکا به بالاترین قیمت خود از سال ۲۰۱۴ رسید
معاملات آتی نفت خام برنت ۶۲ سنت معادل ۰،۸ درصد افزایش یافت و به ۷۷ دلار و ۷۸ سنت در هر بشکه رسید که این سطح از اکتبر سال ۲۰۱۸ دیده نشده بود.
همچنین معاملات آتی نفت خام وست تگزاس اینترمدییت امریکا با ۱،۷۵ دلار معادل ۲،۳ درصد رشد، به قیمت ۷۶ دلار و ۹۱ سنت در هر بشکه معامله شد که بالاترین سطح این شاخص نفتی از نوامبر ۲۰۱۴ بود.
لازم به ذکر است مذاکرات کشورهای سازمان کشورهای صادرکننده نفت و متحدان آن (اوپک پلاس) که قرار بود روز دوشنبه برگزار شود، لغو شد. پس از اختلاف نظر میان اعضای این گروه برای سومین روز، تاریخی برای از سرگیری مذاکرات توافق نشد. امارات متحده عربی موافقت خود را با افزایش تولید اعلام کرد، اما به دلیل مخالفت این کشور با تمدید محدودیت‌ها تا پایان سال ۲۰۲۲، این توافق به جایی نرسید. برخی از منابع اوپک پلاس اظهار کردند که احتمالا اوپک پلاس مذاکرات خود را در ماه جاری از سر بگیرد و از ماه آگوست عرضه خود را افزایش دهد، در حالی که برخی بر این باورند محدودیت‌های فعلی ممکن است پابرجا باشد. تحلیلگران ING اذعان داشتند: «با توجه به کاهش قابل توجه موجودی، چه تولید بدون تغییر باقی بماند و چه ۴۰۰ هزار بشکه در روز افزایش یابد (از ماه آگوست)، احتمالا قیمت نفت به خوبی حمایت شود.» سخنگوی کاخ سفید روز دوشنبه اعلام کرد که دولت بایدن در تلاش برای یافتن یک راه‌حل مصالحه در مذاکرات است.
این سخنگو اظهار کرد: «ما در این گفت‌وگوها دخیل نیستیم، اما مقامات دولتی خواستار یافتن راه‌حلی توسط کشورهای مربوطه بوده که توافق برای افزایش تولید حاصل شود.»
احسان عبدالجبار، وزیر نفت عراق روز دوشنبه اعلام کرد که این کشور نمی‌خواهد قیمت نفت به بالاتر از سطح فعلی صعود کند و امیدوار است که در طول ۱۰ روز آینده تاریخی برای نشست جدید اوپک پلاس تعیین شود.
اقتصادآنلاین

حسن تاش: از سال آینده مشکل گاز هم داریم

رگولاتور مصرف انرژی؛ «قانون» یا «قیمت»؟

تعادل | «قیمت» به میزانی که سیگنال ورود یا خروج اشخاص حقیقی به/از بازارهای مختلف به شمار می‌رود، به مثابه اهرمی پرقدرت در دست سیاستگذاران است که می‌توانند بازار کالاهای عمومی را تنظیم کنند. انواع انرژی و سوخت در ایران، از جمله کالاهای عمومی به شمار می‌رود. همواره طی چند دهه اخیر از زبان کارشناسان اقتصادی شنیده‌ایم که به دلیل ارزان بودن قیمت، حامل‌های انرژی بیش از اندازه مصرف شده و در واقع اسراف می‌شود. افزون بر این، باعث قاچاق این کالاها به خارج از کشور نیز می‌شود. این استدلال اما از نگاه غلامحسین حسن تاش صاحب‌نظر حوزه اقتصاد انرژی مردود است. او بر این باور است که مساله بهره‌وری در حوزه انرژی و به‌ویژه گاز تابع عوامل دیگری غیر از «قیمت» است. به باور او، کارنامه اجرای قوانین مربوط به انرژی تقریبا نزدیک به صفر است. اما بیش از ۳۰ سال است که این ادبیات تکراری به صورت دوره‌ای تکرار می‌شود.
حسن تاش در نشست مجازی موسسه دین و اقتصاد با موضوع «قیمت حامل‌های انرژی؛ واقعیت‌ها و جوسازی‌ها» گفت: بحث قیمت‌گذاری حامل‌های انرژی اوایل بعد از جنگ شروع شد. گفتند می‌خواهیم مصرف را کنترل کنیم. به همان زبان دوستان گفتیم باید توابع تقاضا را مطالعه کنید و کشش‌های قیمتی را دربیاورید، بعد ببینید باید چقدر قیمت تعیین شود تا مصرف را کنترل کنید. در آن موقع به یکی از اساتید علم اقتصاد خواهش کردم برای اولین بار در ایران یا حداقل بعد از انقلاب توابع تقاضای چهار فرآورده اصلی را مطالعه کند. در آنجا نشان داده شد کشش‌های قیمتی تقاضا خیلی پایین هستند و به نوعی بی‌کشش است بنابراین کنترل مصرف را فقط از طریق قیمت نمی‌توان انجام داد. بعد گفتند قیمت‌ها منطقی نیستند. گفتیم اصول قیمت‌گذاری منطقی چه چیزهایی هستند؟ گفتند، می‌خواهیم بهینه‌سازی کنیم، مصرف غیر بهینه است. گفتیم بهینه‌سازی چه مسائل و اصولی دارد و کتاب ترجمه کردیم و گفتیم به غربی‌هایی که استناد می‌کنید ببینید خودشان چه کاری انجام دادند. بحث الگوی مصرف را مطرح کردند و هر کدام جواب داده شد مستمسک دیگری پیدا کردند و گاهی به وجه شرعی متوسل شدند و گفتند اسراف و قاچاق می‌شود و عدالت اجتماعی برقرار نمی‌شود. هر کدام توضیح و جواب داده شد در آخر معلوم شد بودجه کم داریم و نمی‌توانیم صنعت نفت را اداره کنیم خصوصاً این بحث‌ها روی بنزین متمرکز می‌شوند به دلیل اینکه روزآمد و جرینگی است. درآمد حامل‌های دیگر خصوصاً در آن زمان به زودی وصول نمی‌شد. وی تصریح کرد: اولاً هیچ جای دنیا قیمت حامل‌های انرژی را با فوب خلیج فارس یا قیمت بازار جهانی تنظیم نمی‌کنند. بر اساس برنامه و سیاست انرژی تعیین می‌کنند و از خیلی از حامل‌های انرژی مالیات می‌گیرند و به خیلی از حامل‌های انرژی سوبسید می‌دهند برای اینکه می‌خواهند سبد بهینه را تضمین کنند. اگر هدفتان فوب خلیج فارس است در لوپی که افتاده‌اید تا ابدالدهر هم به فوب خلیج فارس نمی‌رسید به دلیل اینکه یک مرحله بالا می‌برید دوباره خود آن باعث تورم می‌شود و نرخ اختلاف ارز پیدا می‌شود و دوباره می‌گویید ارز ارزان است و باید قیمت ارز را بالا ببریم. دوباره بین قیمت داخلی با ارزی که فوب خلیج فارس را تبدیل می‌کنید اختلاف شگرفی می‌افتد و همین جور این قضیه ادامه دارد. اصلاً نرخ ارز را چه در نظر می‌گیرید؟ کدام نرخ ارز؟ از ۴۲۰۰ تومان تا ۲۵ هزار تومان داریم. چه کسی گفته نرخ ارز درست است که شما این جوری محاسبه کنید؟ حسن تاش افزود: مقوله بهینه‌سازی مصرف انرژی مقوله جایگزینی عوامل است با همان مدل‌های مورد علاقه آقایان بحث کردیم و نشان دادیم اگر کشش جایگزینی عوامل بین سرمایه و نیروی کار، عوامل انرژی و غیر انرژی کشش جایگزینی صفر باشد مدل‌ها نشان می‌دهند زمانی که قیمت انرژی را بالا می‌برید تولید ناخالص ملی کشور پایین می‌آید و سطح عمومی قیمت‌ها بالا می‌رود. در عمل ما این را تجربه کردیم. در تجربه طرح تحول اقتصادی در سال‌های ۸۹ و ۹۰ که یک مرحله قیمت حامل‌های انرژی را بالا بردیم آثار تشدید رکودی و تورمی‌اش را دیدیم یعنی همان چیزی که نوشته بودیم و پیش‌بینی کرده بودیم. حتی به فرض اینکه کشش صفر نباشد در اقتصادی که ساختار تورمی و انتظارات تورمی وجود دارد زمانی که قیمت چیزی را بالا می‌برید به دلیل اینکه عوامل اقتصادی می‌دانند تورم به زودی می‌آید و دوباره سطح عمومی قیمت‌ها، قیمت نسبی آن حامل را تطبیق می‌دهد و دوباره در سطح نسبی نازلی قرار می‌گیرد اقدام به بهینه‌سازی نمی‌کنند چون سرمایه می‌خواهد و زمان می‌برد و می‌دانند خیلی زودتر از آن دوباره قیمت‌ها تطبیق پیدا می‌کنند و قیمت نسبی سر جای خود برمی‌گردد. بیشتر سعی می‌کنند در ساختار تورمی افزایش قیمت را به دیگران منتقل کنند که روی سر محروم‌ترین و پایین‌ترین طبقاتی انباشته و خراب می‌شود که درآمدهای ثابت دارند. وی با طرح این پرسش که آیا بقیه کالاها و خدمات در ایران با قیمت‌های بین‌المللی و فوب خلیج فارس تعیین می‌شود که اینگونه حامل‌های انرژی را تعیین کنیم؟ افزود: شما که معتقد هستید قیمت و آثارش چیز شگفت‌آوری است که به هر چیز بزنید بهره‌وری همه‌چیز را حل می‌کند به کارگری که حداکثر ۵ میلیون تومان می‌دهید و کارگر مشابه او در آلمان ۳ تا ۴ هزار یورو می‌گیرد به این کارگر بگویید اگر استاندارد بهره‌وری آلمانی را پیاده کردید ۴ هزار یورو در ماه حقوق می‌دهیم. ببینید اگر او مساله دانش و آموزش و کارایی را حل نکرد و تا نیمه‌شب هم کار نکرد تا ماهانه ۸۰ میلیون تومان حقوق بگیرد... چگونه است که در آنجا مکانیزم قیمت‌ها عمل نمی‌کند ولی در اینجا عمل می‌کند؟ پس معلوم است داستان دیگری است.

◄ داستان بهره‌وری انرژی

وی افزود: گازهای همراه نفت هم اکنون به دلیل تحریم تولید و صادرات نفت کم شده است. به اندازه حدود دو فاز پارس جنوبی گاز می‌سوزانیم و دودش را هوا می‌دهیم و محیط زیست را آلوده می‌کنیم چرا کسی آن را پیگیری نمی‌کند؟ چرا کسی برای آن حنجره پاره نمی‌کند؟ ما بارها گفتیم و نوشتیم. در مورد بی‌ضابطگی در گازرسانی بارها گفتم و در بحث انرژی روستایی و بحث‌های دیگر که به دلایل پوپولیستی نهادینه شده و نماینده به مردم وعده می‌دهد گاز می‌آورم در هر کوی و برزنی و هر روستای با جمعیت کوچکی گاز می‌بریم و زمانی که بعضی از انشعابات پشت در به خانه روستایی می‌رسد میلیاردها هزینه آن بوده است. بارها تاکید کردیم نمی‌گوییم روستایی از انرژی خوبی بهره‌مند نباشد ولی آیا شما مطالعه فنی و اقتصادی کردید که با رقم شگفت‌انگیزی که گاز پشت در به خانه‌ها بردید می‌توانستید چه انرژی‌های دیگری از جمله حامل‌های خورشیدی، بادی، مدرن کردن انرژی سنتی که روستایی مصرف می‌کرد را انجام دهید تا اشتغال‌زا باشد و وابسته به گاز نکند؟

◄ تراز منفی انرژی تا ۱۴۰۵

وی افزود: بر اساس برآورد سال گذشته شورای عالی انرژی، تراز انرژی کشور تا سال ۱۴۰۵ منفی است بدین معنا که از سال آینده دچار بحران گاز هم هستیم. چرا کسی اینها را پیگیری نمی‌کند؟ در سال ۹۷ سه فاز جدید پارس جنوبی وارد مدار شد. از سال ۹۷ تا ۹۹ میعانات و گاز مایع نزدیک ۴۰۰ میلیون دلار به خاطر سوءمدیریت در شرکت ملی نفت ایران به مشعل دادند و همه جا مطلع شدند. خبرگزاری‌ها منتشر کردند ۴۰۰ میلیون دلار سوخت و مردم باید تاوان دهند. میلیاردها بشکه عقب‌افتادگی تولید در میادین مشترک داریم. از همه مهم‌تر قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر مصوب سال ۱۳۹۴ که هم‌اکنون ۶ سال از این قانون می‌گذرد. احکام بسیار بزرگی را در حد ۱۰۰ میلیارد دلار برای بهره‌وری انرژی از طریق راهکارهای قیمتی در نظر گرفته است. بدین معنا که اگر سرمایه‌گذاری پیدا شد در کارخانه‌ای با ارتقای بهره‌وری انرژی، انرژی را آزاد کرد به وزارت نفت اجازه داده شده انرژی را به قیمت‌های منطقی یعنی کسری از فوب خلیج فارس خریداری کنند تا سرمایه بازگشت شود. مگر نمی‌گویید ارزش انرژی فوب خلیج فارس است این می‌توانست بهره‌وری را بالا ببرد و اشتغال ایجاد کند و محیط زیست را بهتر کند و صادرات کشور را تقویت کند. چرا به اندازه سرسوزنی احکام را اجرا نکردید و کارنامه اجرای قانون تقریباً نزدیک به صفر است و کسانی که خودشان را نگران انرژی نشان می‌دهند چرا پیگیری نمی‌کنند؟ البته از سال ۹۲ احکام در قوانین و مقررات دیگر وجود داشت، در سال ۹۴ در قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور منضبط‌تر و تجمیع و قانونمندتر شده ولی کارنامه عملکردش نزدیک به صفر است.

◄ بازدهی خودروهای داخلی نصف خودروهای خارجی

حسن تاش با بیان اینکه بازدهی اتومبیل‌هایی که در کشور تولید می‌شوند نصف بازدهی اتومبیل روز دنیا است، گفت: مردم باید اتومبیل‌ها را با قیمت گزاف خریداری کنند که از نظر مسافت دو برابر استانداردهای روز دنیا بنزین مصرف می‌کنند. اگر بنزین را به ازای مسافت حساب کنید ۷ هزار تومان بابت آن پول می‌دهند و کسی در این باره چیزی نمی‌گوید. در مورد راندمان کانورژن یا تبدیل انرژی اولیه به انرژی ثانویه برق در نیروگاه‌ها گزارش‌های وزارت نیرو و شورای عالی انرژی ۳۷ درصد است که البته باید کمتر از این باشد و اکنون در دنیا در سیکل ترکیبی به بالای ۵۴ درصد و در سیستم‌های پیشرفته‌تر به بالای ۷۰ درصد رسیده است. وی افزود: یادم هست مطالعه‌ای کاملا جهت‌داری را قبل از اجرای طرح تحول اقتصادی در سال‌های ۸۷ و ۸۸ در مدیریت انرژی سازمان برنامه انجام شده بود و ما را برای ارایه نتایج مطالعه دعوت کردند. مطالعه هدفدار بود و می‌خواستند نشان دهند به قول آقایان یارانه‌های پنهان انرژی که البته با بحث دلار مطرح می‌کنند طبقات فرودست بهره کمتری می‌برند و طبقات فرادست بهره بیشتری می‌برند و هدف نشان دادن این بود ولی در آنجا به قدری مساله شاق بود که مطالعه کننده اذعان کرد گرچه ممکن است این گونه باشد ولی مطالعات نشان می‌دهند اگر قیمت را افزایش دهیم آثارش روی طبقات فرودست بدتر است. گرچه عادلانه نیست ولی طبقات فرودست آسیب کمتری می‌بینند. از کسانی که طرفدار عدالت اجتماعی هستند سوال می‌کنم شما نگران توزیع درآمدی هستید مگر طبقات فرادست از اتوبان و جاده و سایر امکانات بیشتر استفاده نمی‌کنند نرخ عوارض اتوبان تهران شمال با اتوبان‌های مشابه سایر دنیا را مقایسه کنید و اگر در جای دیگر دنیا بخواهند این اتوبان را طی کنند ۱۰ دلار می‌دهند. ۱۰ دلار را با نرخ دلار ۲۵ هزار تومان ضرب کنید و بگویید از اتومبیل‌ها ۲۵۰ هزار تومان بگیرید. از بقیه ۲۰ هزار تومان بگیرید و از پورشه و... ۲۵۰ هزار تومان بگیرید همه ویلادار هستند ممکن است آثار تورمی هم نداشته باشد و کاملا قابل کنترل هست چون همه پرداخت‌ها الکترونیکی شده و می‌توان حساب کرد. مگر هم‌اکنون در مورد برق و گاز با باستی هیلز و برج‌های لوکس که پنت هاوس‌های ۳۰۰ متری دارد آمار و اطلاعات ندارید تا بتوانید قیمت برق را ۱۰ برابر بگیرید. چرا این کار را انجام نمی‌دهید؟ اگر لازم هست مصوبه از دولت بگیرید و این کار را انجام دهید. پس نشان می‌دهد مساله چیز دیگری است.

◄ شناسایی پرمصرف‌های برق

وی افزود: اخیرا در قطعی برق‌ها مساله استخراج بیت کوین مطرح شد. روی حرف‌هایی که زده می‌شود کمی دقت می‌کنید می‌فهمید چه خبر است. گفتند همه نیروهای نظامی و انتظامی و اطلاعاتی بسیج شوند تا اینها را شناسایی کنند. اگر بانک اطلاعاتی دارید سال‌ها برای بنده قبض صادر می‌کنید با دستور ساده به بانک اطلاعاتی مصرفم به صورت آنرمالی تغییر کرد در سیستم نشان دهید خانه‌ای وجود دارد که نُرم مصرف ۱۰ سال گذشته‌اش این بوده ولی اکنون به شکل عجیب و غریبی تغییر پیدا کرده است. این به اطلاعات و جاسوسی نیاز ندارد بلکه به راحتی از طریق بانک اطلاعاتی قبض صادر می‌کند. پس نشان می‌دهد جاهای دیگر کار می‌لنگد. اگر کسی در مورد قاچاق نگران است باید بحث اساسی و ریشه‌ای کند که چرا باید در کشور قاچاق به این گستردگی وجود داشته باشد؟ آیا فقط سوخت قاچاق می‌شود؟ نمی‌توانید برای مردم شغل ایجاد کنید تا سراغ کارهای پر دردسر و پر ریسک برای تأمین معاش بروند و بسیاری از بحث‌های دیگر که می‌توان مطرح کرد.

◄ پشت پرده وعده یارانه نقدی

حسن تاش اظهار کرد: کسانی که وعده‌های یارانه‌های نقدی عجیب و غریب می‌دهند اولا تلویحا اعتراف می‌کنند که برای خلاص کردن کشور از نفت و متنبه کردن اقتصاد و حل ساختاری تولید غیرنفتی برنامه‌ای ندارند و می‌خواهند با همین قیمت‌ها بازی کنند به نحوی اعتراف به این مساله دارد. دوم اینکه می‌خواهند تجربه ۸۹ و ۹۰ طرح تحول اقتصادی آقای احمدی‌نژاد را تکرار کنند چاره‌ای ندارند ممکن است نگویند ولی چاره‌ای ندارند غیر از اینکه سوخت را گران کنند و بعد بگویند پول آن را بین عده‌ای تقسیم می‌کنیم. تجربه نشان داده این تورم را تشدید می‌کند، شغل‌های بیشتری را از بین می‌برد، تولید بیشتری را به تعطیلی می‌کشاند، تورمی که ایجاد می‌کند ارزش آنچه می‌خواهند نقدی دهند را به زودی نزدیک به صفر می‌کند کما اینکه ۴۵ هزار تومانی که روزی عددی بود اکنون چیز خنده‌داری است.
حسن تاش افزود: برداشتم این است که سفته‌بازان از نوسانات منتفع می‌شود مخصوصا اگر بتواند بر نوسانات سوار شود و هدایت کند بداند چه زمانی باید چه چیزی را خریداری کند و چه زمانی باید چه چیزی را بفروشد. کسانی اقتصاد را در دور تسلسل باطل انداخته‌اند و در اوج‌ها و هزینه‌ها سود می‌کنند. به صورت سیکلی هم مطرح می‌کنند به محض اینکه موفق شدند قیمت حامل‌های انرژی را بالا ببرند تورم ایجاد می‌شود و دوباره زمزمه‌های پایین بودن نرخ ارز را شروع می‌کنند و ما عادت کرده‌ایم و کم کم زمزمه‌ها شروع می‌شود با نرخ ارز صادرکننده انگیزه ندارد و دوباره حرف‌های تکراری است که اهل فن باید نقد و بررسی کنند. من مدعی نیستم که نباید قیمت‌ها اصلاح شوند اما در چه شرایط و مکانیزم‌ها و مطالعاتی در شرایطی که ثبات نسبی در بقیه پارامترهای اقتصادی به وجود آمده باشد. جایی که به اقتصاد خوانده محترمی نقد می‌کردم زمانی که بحث بهره‌وری و قیمت نیروی کار مطرح می‌شود برافروخته می‌شوید اتفاقا سوخت هم استاندارد نیست. گازوئیلی که به مردم می‌دهیم حدود ۱۰۰ برابر استاندارد جهانی ترکیبات گوگردی دارد. هیچ کسی روی گازی که به خانه من و شما می‌آید کنترل ندارد که در آن چه استانداردی را رعایت شده است. دلیلی که استاندارد است این است که همین گاز به ترکیه صادر می‌شود و به دلیل اینکه ترک‌ها ایستگاه دارند و کیفیت را کنترل می‌کنند و با قرارداد تطبیق می‌دهند هر سال ده‌ها دعوا علیه ما دارند که گاز غیر استاندارد تحویل می‌دهیم. در مورد همین گونه است که چه صدماتی به اتومبیل مردم وارد می‌کند و هزینه‌های تعمیر و نگهداری را بالا می‌برد جای خود دارد. بنابراین این گونه نیست که آن آقا می‌گوید بهره‌وری نیروی کار استاندارد نیست و سوخت استاندارد است، درست باشد. در هر حال در بحث انرژی مشکل داریم و شاخص شدت انرژی یکی از بدترین‌های دنیا است و معادل ۲،۵ میلیون بشکه از نظر ارزش حرارتی پتانسیل بهینه‌سازی و صرفه‌جویی داریم. شما بارها روش قیمتی را تجربه کردید و شکست خوردید یک بار هم روش قیمتی که ما می‌گوییم و در قوانین خودتان گنجانده شده است را تجربه کنید. چرا ماده ۱۲ مفصل قانون تولید رقابت‌پذیر با جزییات نوشته شد؟ به دلیل اینکه تجربه شد روش قیمتی شکست خورده و جواب نمی‌دهد. در سخنرانی چند روز پیش آقای وزیر نفت شنیدم در پایان وزارت خود تازه به یاد افتاده اینها مهم هستند و باید کاری انجام دهیم.

ادامه از صفحه اول

معمای خاموشی‌ها

■ یعنی در ایران یک چنین پیش‌بینی‌هایی صورت نگرفته است که امروز کشورمان با بحران کمبود برق مواجه شده است. به هر حال زمانی که مشکل برق در جامعه‌ای ظهور و بروز پیدا می‌کند، همراه با آن بحران‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و حتی امنیتی بروز می‌کند. چرا در ایران پیش‌بینی یک چنین بحرانی انجام نشد؟
اتفاقا در ایران این پیش‌بینی‌ها و هدف‌گذاری‌ها انجام شده است. در ابتدای برنامه ششم اعلام شده که سرمایه‌گذاری‌ها در این صنعت به طور متوسط سالانه باید ۵ هزار مگاوات افزایش پیدا می‌کرد که این سرمایه‌گذاری‌ها بنا به دلایل گوناگون صورت نگرفته است. به طور متوسط کمتر از ۲۵۰۰ مگاوات سرمایه‌گذاری برای افزایش ظرفیت‌ها صورت گرفته است که در واقع کمتر از ۵۰ درصد از نیازهایی است که در برنامه بر آن تاکید شده بود. اساسا روند افزایش ظرفیت نیروگاهی کشورمان به طور متوسط نزولی بوده است. یک زمانی در دهه ۷۰ خورشیدی سالی ۸ درصد بر ظرفیت نیروگاهی کشور افزوده می‌شد که این روند در اواخر دهه ۸۰ و دهه ۹۰ به کمتر از ۲ درصد در سال رسیده است. اگر بخواهیم متوسط سرمایه‌گذاری‌ها در این صنعت را طی دهه گذشته ارزیابی کنیم، میزان سرمایه‌گذاری‌ها در یک دهه گذشته ۳ درصد بوده است.

■ متوسط رشد تقاضا برای مصرف برق در کشور طی یک دهه گذشته چه اعداد و ارقامی را شامل می‌شود؟
متوسط رشد تقاضا که همواره فزاینده بوده ۵ درصد بوده است. یعنی ۳ درصد سرمایه‌گذاری در طول یک دهه داشته‌ایم، در حالی که رشد تقاضا در همین بازه زمانی ۵ درصد بوده است. این شکاف بین ۵ درصد تقاضا و ۳ درصد سرمایه‌گذاری، شرایط امروز را ایجاد کرده است. وقتی این شکاف در طول سال‌های متمادی مدام عمیق‌تر شد دیگر با استفاده از روش‌های روتین مدیریت مصرف که در حال حاضر وزارت نیرو در حال انجام آن است، نمی‌توان موضوع را حل و فصل کرد.

■ راهکار مطلوب در این شرایط که میان حجم سرمایه‌گذاری‌ها و میزان مصرف وجود دارد، چیست؟
چاره‌ای جز این وجود نداشت که در طول دهه ۹۰ زیرساخت‌ها توسعه پیدا کند که متاسفانه محدودیت‌های موجود در اقتصاد و سرمایه‌گذاری، اجرای آن را مقدور نساخت. یعنی تحریم‌ها باعث شد تا حجم سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های کلان کشور از جمله صنعت برق کاهش پیدا کند، این فقدان سرمایه‌گذاری بر شکاف میان نیازهای سرمایه‌گذاری و تقاضا برای مصرف افزود و بحران امروز کشور را ایجاد کرده است.

■ یعنی در شرایط فعلی برای حل بحران برق در کوتاه مدت هیچ راهکاری وجود ندارد؟
هیچ راهکار فوری وجود ندارد؛ تنها کاری که در کوتاه‌مدت می‌توان انجام داد و وزارت نیرو در حال انجام آن است، مدیریت مصرف برق از طریق خاموشی‌ها است. البته می‌توان خاموشی‌های داوطلبانه را به جای خاموشی‌های اجباری برنامه‌ریزی کرد تا حجم تقاضا با حجم تولید به یک تعادل برسد. خاموشی‌های داوطلبانه به دلیل رسیدن فصل گرما و استفاده از وسایل سرمایشی امکان‌پذیر نشد؛ بنابراین وزارت نیرو، راهکاری جز اعمال خاموشی‌های اجباری پیدا نکرد. این روند که تشریح شد باعث شد تا مردم کشور در طول روز تجربه قطعی برق را در طول روز داشته باشند. البته بدون تردید این روند در فضای کسب و کار، نیازهای درمانی و بهداشتی و... آسیب‌های جدی وارد می‌کند و زمینه بروز نارضایتی‌های فراوانی می‌شود.

■ برخی روایت‌ها در خصوص جهت‌گیری‌های سرمایه‌گذاری ایران در حوزه انرژی طی دهه‌های گذشته مطرح می‌شود که نیازمند شفاف‌سازی است. به عنوان نمونه اشاره می‌شود که کشور امارات برای بهره‌مندی از ۱۲۰۰ مگاوات برق، نیروگاهی را طی ۲ سال با سرمایه‌گذاری حدودا ۸۵۰ میلیون دلاری ساماندهی می‌کند و از آن بهره‌برداری می‌کند، اما ایران در طول ۴ دهه بیش از ۳۵ میلیارد دلار برای ۱۰۰۰ مگاوات برق در نیروگاه بوشهر سرمایه‌گذاری می‌کند، اما هنوز هم امکان بهره‌برداری از آن را ندارد. این روایت را تایید می‌کنید؟
در حقیقت به این شکلی که شما تشریح کردید، مشکلی وجود ندارد. سبد عرضه برق در ایران، وابسته به نیروگاه‌های حرارتی است. ۸۴ درصد تولید برق ایران وابسته به نیروگاه‌های گازی، بخاری و ترکیبی است. یعنی نیروگاه‌های که عمدتا وابسته به گاز هستند. این موضوع، مزیت ایران در حوزه انرژی و تولید برق است. حجم اضافه شده به شبکه برق ایران از نظر سرمایه‌گذاری بهینه است. یعنی جهت‌گری سرمایه‌گذاری‌ها در صنعت برق ایران جهت‌گری نادرستی نبوده است. مشکل اصلی این است که پیش‌بینی دولت‌ها از حدود دو دهه قبل (یعنی از دهه ۸۰ تا به امروز) یعنی از پایان برنامه سوم و شروع برنامه چهارم این بود که اقتصاد برق به صورتی مستقر شود که از طریق سرمایه‌گذاری‌های بخش خصوصی نیروگاه‌ها افزایش پیدا کنند. این گزاره هم مشروط بر آن است که بازده سرمایه‌گذاری در این صنعت مثبت باشد. چرا که سرمایه‌گذار با هدف کسب سود وارد حوزه‌های سرمایه‌گذاری می‌شود. از آنجا که طی دو دهه گذشته ساز و کارهای که بازده سرمایه‌گذاری در صنعت برق را مثبت کند، ایجاد نشد، بخش خصوصی انگیزه لازم برای مشارکت به‌طور جدی در سرمایه‌گذاری بر روی این حوزه را پیدا نکرد.

■ به هر حال دهه ۸۰ دهه‌ای است که ایران بیش از ۷۰۰ میلیارد دلار در آمدهای ارزی داشته است. چرا بخش دولتی سرمایه‌گذاری‌های لازم در این بخش حیاتی را صورت نداد؟
به هر حال یک زمان اراده لازم وجود نداشت و یک دوره دیگر هم که اراده لازم وجود داشت، دیگر منابعی برای سرمایه‌گذاری در توسعه زیرساخت‌های صنعت برق به دلیل تحریم‌ها وجود نداشت. البته در برنامه‌های چهارم و پنجم دولت‌ها با استفاده از منابع خارجی و منابع صندوق توسعه ملی، سرمایه‌گذاری‌هایی صورت گرفت اما در زمان دولت‌های دهم و پس از آن در طول دهه ۹۰ به دلیل تحریم‌ها و عدم وجود منابع، روند سرمایه‌گذاری در این حوزه به سامان نرسید.

■ یعنی صنعت برق ایران می‌دانست چه باید بکند، اما ابزارهای لازم برای تحقق ایده‌هایش را نداشت؟
موضوع این نبود که نمی‌دانستیم در چه حوزه‌ای باید سرمایه‌گذاری کنیم، بلکه منابع لازم برای سرمایه‌گذاری‌های ضروری وجود نداشت. ایران در زمینه صنعت برق سابقه‌ای طولانی دارد و مجموعه فعالان صنعت برق مطالعات جامعی در این زمینه صورت داد. موضوع اصلی این است که یا باید اقتصاد صنعت برق می‌بایست آزادسازی می‌شد تا صنعت برق وارد سرمایه‌گذاری در این بخش شود (که برخلاف اهداف برنامه‌های توسعه، فضای این امر مهیا نشد) یا اینکه دولت می‌بایست سرمایه‌گذاری می‌کرد که دولت هم به دلیل محدودیت در منابع نتوانست این سرمایه‌گذاری‌های ضروری را صورت دهد. مجموعه این عوامل باعث شد تا وضعیت صنعت برق کشور به شرایطی برسد که متناسب با نیاز کشور نباشد.

■ نقش قیمت‌گذاری‌های دستوری در صنعت برق را در بروز مشکلات امروز کشور چطور ارزیابی می‌کنید؟
ما پیش از این در سندیکا ۲ گزارش مفصل در خصوص ضرورت اصلاح ساختاری ساز و کارهای اقتصادی در صنعت برق دادیم که متاسفانه به آن توجهی نشد. صنعت برق نیازمند آن است که حکمرانی این صنعت تغییر کند. شکل حکمرانی یعنی چه؟ یعنی مدل اداره کردن صنعت برق نیازمند به روزآوری است. یکی از المان‌های مهم همین است که شما اشاره کردید. یعنی ساز و کارهای قیمت‌گذاری و عرضه برق باید تغییر کند. در حال حاضر ساز و کار قیمت‌گذاری برق، دستوری است. دستور آن هم در یک مکانیسم چانه‌زنی فنی، اجتماعی و سیاسی تعیین می‌شود. یعنی نه منافع عمومی مردم و جامعه در آن لحاظ می‌شود و نه کمکی به رشد صنعت برق برای سرویس‌دهی مطلوب‌تر به مردم می‌کند. به هر حال حاکمیت برای سیاست‌گذاری در حوزه انرژی باید تصمیمات بزرگی بگیرد. در این میان هم چاره‌ای وجود ندارد جز اینکه عرضه و تقاضای برق را از موضوع یارانه تفکیک کند.

■ یعنی باز هم توپ در زمین مردم افتاد. مردم باید پول بیشتری بپردازند؟
موضوع جهت‌گیری پرداخت یارانه‌ها است. این جهت‌گری نه به مردم کمک می‌کند نه باعث رضایت مردم می‌شود. در حال حاضر ایران بیشترین یارانه انرژی برق را در سطح جهان پرداخت می‌کند. بر اساس گزارش آژانس بین‌المللی انرژی، ۵۰ درصد انرژی جهانی را ایران پرداخت می‌کند. علی‌رغم پرداخت این حجم از یارانه نه کمکی به سرویس‌دهی مناسب به مردم و صاحبان کسب و کار کرده و نه صنعت برق را به سمت توسعه سوق داده است. نارضایتی‌ها بیانگر آن است که یارانه پرداختی باعث شده اقتصاد صنعت برق، رشد مناسب را تجربه نکند و این پول به جای سرمایه‌گذاری‌های ساختاری صرف مسائل غیرضروری شده است. بسیاری از طبقات برخوردار از این یارانه‌های پرداختی بیشتر استفاده می‌کنند تا مردم محرومی که اساسا مصرف قابل توجهی در این حوزه ندارند. خانواده‌ای که یک خانه ویلایی چند میلیاردی دارند و موتور برق برای پر کردن استخر، چلچراغ‌های برق و انواع و اقسام وسایل غیرضروری برقی دارند، بهره بیشتری از این یارانه‌های دارند. اتفاقا هر زمان که صحبت از اصلاح جهت‌گیری پرداخت یارانه می‌شود برخی تصور می‌کنند، منظور مردم محروم و دهک‌های پایینی هستند؛ در حالی که اتفاقا منظور برخی طبقات برخوردار هستند که از این یارانه‌ها سوءاستفاده می‌کنند.

■ البته اهالی اقتصاد و اساتید دانشگاهی هم با نظر شما همراه هستند و معتقدند که این روند پرداخت یارانه‌ها به نفع طبقات محروم نیست.
دقیقا؛ چون افراد ثروتمند بهره بیشتری از این یارانه‌ها می‌برند. دولت می‌تواند ساز و کاری تدارک ببیند که حمایت از دهک‌های محروم به صورت‌های شفاف‌تری صورت بگیرد. از سوی دیگر جدای از قیمت، باید تجدید ساختار نهادی در این صنعت صورت بگیرد و نهادهایی که وظیفه تنظیم و توزیع برق را به عهده دارند باید اصلاحاتی داشته باشند. در این صورت می‌توان با برنامه‌ریزی‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت ساختار کلی صنعت برق را بسامان رساند. به هر حال ادامه روند کنونی ممکن نیست و در آینده نارضایتی گسترده‌تری را ایجاد خواهد کرد که برای رفع آنها از همین امروز باید به فکر بود.

اخبار

خودتنظیمی در حوزه رمزارز به بانک مرکزی کمک می‌کند

یک کارشناس ارز دیجیتال گفت: در فضای رمزارز به دلیل سرعت رشد فناوری می‌توان از فعالان در این زمینه و روش خودتنظیمی استفاده کرد، چرا که این روش برخی از نگرانی‌های بانک مرکزی را هم برطرف خواهد کرد.
مصطفی نقی‌پور، یک کارشناس ارز دیجیتال در گفت‌وگو با ایبِنا درباره طرح حمایتی از استخراج رمزارز گفت: سال گذشته سه انجمن فینتک، بلاکچین و سازمان نظام صنفی و رایانه‌ایی ایران پیرو مصوبه‌ای که در کمیسیون اقتصادی دولت شکل گرفت، به فکر مشارکت با همراهی بانک مرکزی برای تهیه یک پیش‌نویس دستورالعمل افتاد که علاوه بر روی دادن این اتفاق دو سند هم دراین زمینه آماده شد. وی درباره این دو سند چنین بیان کرد: سند چارچوب و دیگری هم دستورالعمل بود که در آن براساس نکات مدنظر پیشنهادهایی ارایه شد، اما متاسفانه مسکوت باقی ماند. موضوع مورد توافق، سند مشترکی بود که سه نهاد همراه با نماینده بانک مرکزی آماده کردند که وظایف تمام دستگاه‌ها یعنی بانک مرکزی به همراه نهادهای موجود مشخص شده بود در کنار این مساله پیشنهاد یک خودتنظیمی هم مطرح شد که مورد استقبال بانک مرکزی و کمیسیون اقتصادی قرار گرفت و اکنون هم در حال دنبال کردن همین پیشنهاد هستیم. این کارشناس ارز دیجیتال درباره نفع این پیشنهادات برای کشور چنین توضیح داد: خطرات برای گروهی که در این فضا دنبال حرکت‌های اشتباه هستند و کسب و کار نامناسبی را پیگیری می‌کنند، با خود تنظیمی کاملا مشخص می‌شود. این روش کمک می‌کند، نگرانی‌های بخش‌های دولتی و حاکمیتی برطرف شود، البته شبیه این روش در دنیا انجام شده و ایران هم این کار را در صنایع دیگر تجربه کرده است.
نقی‌پور در ادامه اضافه کرد: پیشنهاد این بود که در فضای رمزارز از آنجا که فناوری به سرعت در حال رشد است و ممکن است رگولاتور در برابر آن عقب بماند، از فعالان در این زمینه و روش خودتنظیمی استفاده شود تا رگولاتور ابزارهای مناسب‌تری را برای اعمال رفع نگرانی‌های موجود که بسیاری از آنها درست به نظر می‌رسد، تحت اختیار گیرد. فناوری مورد اشاره این توان را دارد که با در پیش گرفتن رفتاری شفاف موثر واقع شود. بنابراین برخی از نگرانی‌های بانک مرکزی با استفاده خودتنظیمی برطرف می‌شود.
وی در رابطه با کنترل رفتارهای هیجانی اظهار داشت: معمولا در کلاس‌های درس چنین بود که دانش‌آموز شیطان‌تر را به عنوان مبصر انتخاب می‌کردند. پیشنهاد ما این است که وقتی فضا تا این اندازه با سرعت رو به رشد می‌گذارد، بهتر آن است تا از فعالان حوزه رمزارز کمک گرفته شود.

بازخرید معکوس نقدینگی ۶۴۶۰ میلیارد تومانی

با توجه به پیش‌بینی بانک مرکزی از وضعیت نقدینگی در بازار بین‌بانکی، موضع عملیاتی بانک مرکزی در این هفته استمرار جذب نقدینگی بود. از این رو، بانک مرکزی به اجرای عملیات بازار باز در قالب توافق بازخرید معکوس به مبلغ ۶۴،۶ هزار میلیارد ریال موافقت کرد. به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، پیرو اطلاعیه روز پنجشنبه ۱۰ تیرماه ۱۴۰۰ مبنی بر برگزاری حراج فروش مدت‌دار اوراق مالی اسلامی دولتی در عملیات بازار باز، سه بانک سفارش خرید اوراق مالی اسلامی دولتی در قالب توافق بازخرید معکوس (ریپوی معکوس) را تا مهلت تعیین‌شده (ساعت ۱۲ روز شنبه مورخ ۱۲ تیر ماه ۱۴۰۰) و در مجموع به ارزش ۱۷۵ هزار میلیارد ریال به بانک مرکزی ارسال کردند. با توجه به پیش‌بینی بانک مرکزی از وضعیت نقدینگی در بازار بین‌بانکی، موضع عملیاتی بانک مرکزی در این هفته استمرار جذب نقدینگی بود. از این رو، بانک مرکزی به اجرای عملیات بازار باز در قالب توافق بازخرید معکوس به مبلغ ۶۴،۶ هزار میلیارد ریال با سررسید ۷ روزه با حداکثر نرخ ۱۸ درصد موافقت کرد و معاملات مربوط به این عملیات و معاملات مربوط به سررسید قراردادهای توافق بازخرید معکوس هفته قبل به ارزش ۶۴،۶ هزار میلیارد ریال، در روز دوشنبه ۱۴ تیرماه انجام شد.
افزون بر عملیات بازار باز، در هفته منتهی به ۱۴ تیرماه سال جاری، هیچ یک از بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی از اعتبارگیری قاعده‌مند استفاده نکردند. بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی می‌توانند در روزهای شنبه تا چهارشنبه از اعتبارگیری قاعده‌مند (دریافت اعتبار با وثیقه از بانک مرکزی) مشروط به در اختیار داشتن اوراق مالی اسلامی دولتی و در قالب توافق بازخرید با نرخ سود سقف دالان (۲۲ درصد) استفاده کنند.
شایان ذکر است بانک مرکزی در چارچوب مدیریت نقدینگی مورد نیاز بازار بین‌بانکی ریالی، عملیات بازار باز را به صورت هفتگی اجرا می‌کند. موضع عملیاتی این بانک (خرید یا فروش از طریق ابزارهای موجود) بر اساس پیش‌بینی وضعیت نقدینگی در بازار بین‌بانکی و با هدف کاهش نوسانات نرخ بازار بین‌بانکی حول نرخ هدف، از طریق انتشار اطلاعیه در سامانه بازار بین‌بانکی اعلام می‌شود. متعاقب اطلاعیه مزبور، بانک‌ها و موسسات اعتباری غیربانکی می‌توانند در راستای مدیریت نقدینگی خود در بازار بین‌بانکی، نسبت به ارسال سفارش‌ها تا مهلت تعیین شده از طریق سامانه بازار بین‌بانکی اقدام کنند.

بیانیه جمعی از اقتصاددانان، مدیران بانکی و صاحب‌نظران مالی درباره طرح قانون بانک مرکزی

کنترل تورم نیازمند بانک مرکزی مستقل، مقتدر و پاسخگوست

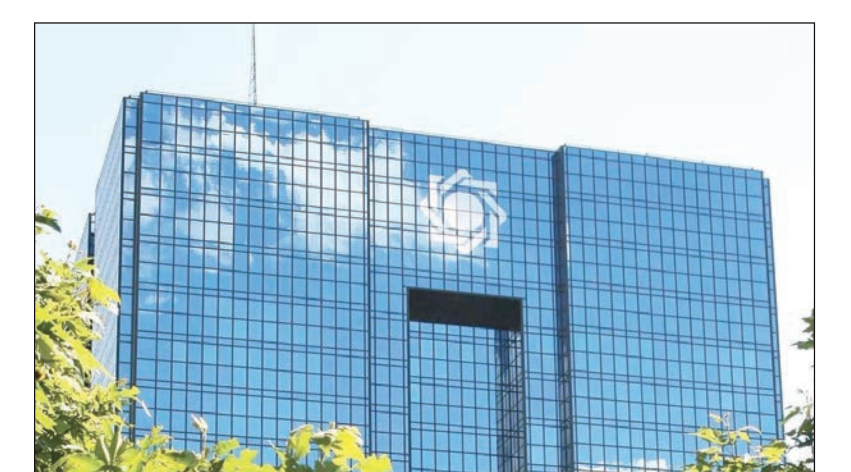

جمعی از اقتصاددانان، مدیران ارشد بانکی و صاحب‌نظران مالی درباره طرح قانون بانک مرکزی بیانیه‌ای ارایه کرده و خواستار اصلاح این قانون هستند که جزییاتی در این راستا شرح داده‌اند. این بیانیه به امضای ۳۶ نفر از اساتید دانشگاه، مسوولان فعلی و سابق بانک‌ها، سازمان برنامه و بودجه و صندوق توسعه کشوری رسیده است که البته اسامی آنها هنوز منتشر نشده است. در این بیانیه به موضوعات مختلف طرح قانون بانک مرکزی از شورای فقهی، استقلال بانک مرکزی، رابطه با دولت، نظارت بر بانک‌ها گرفته تا موضوع مهم تورم و حفظ ارزش پول ملی مورد بررسی قرار گرفته و خواستار اصلاحات گسترده در متن قانون و بندهای مختلف آن شده‌اند.
به گزارش ایسنا، در بخش‌هایی از این بیانیه آمده است: کنترل تورم نیازمند بانک مرکزی مستقل، مقتدر و پاسخگوست. تورم، اقتصاد ایران را گروگان گرفته است. در حالی که بانک‌های مرکزی مستقل، تورم را در کم‌توسعه‌یافته‌ترین اقتصادهای جهان در محدوده پنج درصد مهار کرده‌اند؛ تورم فزاینده، مزمن، و پرنوسان در این مرز و بوم، سفره‌ها را تُنُک، برنامه‌ریزی‌ها را بی‌معنا، چشم‌اندازها را مه‌آلود و پول ملی را بی‌ارزش کرده است. جهش‌های متناوب نرخ ارز، نرخ‌های سود بانکی متورم، مداخله گسترده دولت در قیمت‌ها، احتکار اجناس در انبارها، چربش رانت‌جویی بر نوآوری، و فساد گسترده که تولید را در ایران زمین‌گیر کرده‌اند، همه معلول تورم هستند.
نوسازی ظرفیت‌های قانونی بخش مالی ضروری است. بازنویسی قوانین پولی و بانکی، مقطع سرنوشت‌سازی برای حل ریشه‌ای معضل تورم، سالم‌سازی بانک‌ها، توسعه و تعمیق بازار اعتبار، و نقطه عطفی در اصلاحات راهبردی بخش مالی کشور است. حمایت اصولی و کارآمد از تولید و سرمایه‌گذاری، در گرو نوسازی ظرفیت‌های قانونی این بخش است. بیش از پنج دهه از تصویب قانون پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱ می‌گذرد. در این مدت به‌رغم آنکه تدوین مجموعه‌ای جامع از قوانین پولی و بانکی روزآمد، ضرورتی غیرقابل انکار برای اصلاح نظام مالی و نیل به ثبات اقتصاد کلان بوده، کشور از چنین زیرساخت قانونی مهمی بی‌بهره مانده است.
تاخیر بیشتر در روزآمدسازی قوانین پولی و بانکی جایز نیست. شرایط بخش مالی و واقعی کشور نشان می‌دهد تعویق روزآمدسازی قوانین پولی و بانکی، بیش از این جایز نیست و ارتقای بهره‌وری بخش واقعی در گرو اصلاحات مالی است؛ اصلاحاتی که بازنگری بنیادین ظرفیت‌های قانونی بخش مالی کشور در سرلوحه آن قرار دارد.
اقدام اخیر کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی در تدوین طرح قانون بانکداری جمهوری اسلامی ایران، تفکیک بررسی قانون بانک مرکزی از قانون بانکداری و اولویت‌دادن به تصویب طرح قانون بانک مرکزی مبارک است. البته، لازم است صاحب‌نظران اقتصادی، بانکی، مالی و حقوقی کشور فرصت کافی برای اظهار نظر در خصوص طرح را داشته باشند و نظرات ایشان از سوی مجلس محترم مسموع واقع شود تا تصویب این قانون مادر در سال جاری به سرانجام برسد.
اهداف بانک مرکزی باید واضح، سازگار و دست‌یافتنی باشند؛ در موارد تزاحم اهداف نیز، سازوکار اولویت‌بندی اهداف معارض تصریح شود: در صورت تزاحم بین سلامت بانکی (بند ب ۲ ماده ۳) و حمایت از رشد اقتصادی (بند ب ۳ ماده ۳) در ارایه تسهیلات و خطوط اعتباری ترجیحی به مؤسسات اعتباری فعال در زمینه تأمین مالی تولید، ایجاد اشتغال و افزایش صادرات، (موضوع ماده ۲۸)، تامین سلامت بانکی اولی باشد. شاکله هیئت عالی مناسب ولی نیازمند اصلاح است. در بند الف ۲ از ماده ۶، با توجه به نیاز هیئت عالی به برخورداری از طیف وسیعی از تخصص‌های بانکی (اعم از نظارت بانکی، تحلیل بازارهای مالی، بانکداری بین‌الملل، حقوق بانکی، و فناوری‌های مالی)، تصریح "حقوق بانکی" در شرایط احراز سه نفر متخصص بانکی زاید است. طراحی سازمان بانک مرکزی برای کنترل تورم و تامین سلامت بانکی مناسب است.
هیئت عالی: تجمیع سه نقش سیاست‌گذاری، تقنین و نظارت در عالی‌ترین نهاد سازمانی بانک مرکزی (ماده ۶) و تفکیک این سه از اجرا و تجمیع آن در رییس کل و هیئت عامل (ماده ۱۶) با اعطای اختیارات لازم و ترکیب مناسب به این دو رکن، تدبیری شایسته و در نظام حکمرانی کشور بدیع است. برای ارتقای شفافیت، حسابدهی و کیفیت گزارش‌دهی، موارد زیر توصیه می‌شود: بند ۱۶ ماده ۴ و ماده ۵۸، در مورد تقویم، تفصیل و گستره انتشار آمارهای پولی و بانکی و اقتصادی ساکت است. از نظر درجه تجمیع و تفصیل انتشار صورت‌های مالی و شاخص‌های عملکردی بانک مرکزی و اشخاص تحت نظارت نیز، این دو ماده تعهدآور نیستند.
تدابیر پیش‌بینی شده برای کنترل و مدیریت تعارض منافع در نظام پولی و بانکی کشور، مناسب ولی ناکافی است.
رفع تداخل وظایف نظارتی هیات عالی و هیات نظار و رفع تداخل وظایف حسابرسی رعایت بین: «سازمان حسابرسی» و «هیات نظار» (موضوع ماده ۱۷)، توصیه می‌گردد. در خصوص استانداردهای حسابداری و حسابرسی بانک مرکزی، لازم است بند ۲۲ ماده ۱۱ به شرح زیر تغییر کند: «تصویب مقررات نگهداری حساب‌ها و گزارشگری مالی و الزامات خاص تهیه گزارش‌های مالی بانک مرکزی و اشخاص تحت نظارت، با رعایت استانداردهای حسابداری کشور، در چارچوب این قانون، و با رعایت قانون انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات».
تصدی‌گری‌های بانک مرکزی: لازم است تصمیم هیئت عالی در خصوص خروج بانک مرکزی از شرکت‌ها و مؤسساتی که بخشی از سهام آنها متعلق به بانک مرکزی است یا تملک کامل آنها (موضوع تبصره بند پ ماده ۷۲)، به دلیل تعارض منافع، منحصر به اعضای غیراجرایی هیئت عالی شود.
تاسیس شورای سیاست‌گذاری پولی و ارزی، با هدف تفکیک فرایند تصمیم‌سازی از سیاست‌گذاری (موضوع ماده ۱۹)؛ مناسب و مطلوب است.
رابطه سیاست پولی و ارزی: به‌نظر می‌رسد از منظر مولفان طرح، حفظ ارزش پول ملی، مستقل از ثبات سطح عمومی قیمت‌ها و کنترل تورم موضوعیت دارد. این تلقی به هدف‌گذاری علت و معلول در عرض هم منجر شده که نادرست است: تنخواه‌گردان خزانه موجب سرایت ریسک نقدینگی خزانه به ترازنامه بانک مرکزی می‌شود. طرح مجلس در موارد عدیده، از استقلال سیاست پولی در برابر فشار سیاست مالی حفاظت می‌کند. مع‌هذا قانون‌مند کردن تامین تنخواه خزانه از منابع بانک مرکزی (موضوع ماده ۶۴)، موجب انبساط ناخواسته پایه پولی برای تامین کسری نقدینگی خزانه است. رابطه سیاست احتیاطی و سیاست پولی باید تدقیق شود. خاستگاه سیاست‌های احتیاطی کلان [۳]، می‌تواند شکل‌گیری و انباشت ناترازی‌ها در بخش اسمی [۴] اقتصاد و بازار دارایی‌ها یا شکل‌گیری ریسک‌های کلان در ترازنامه بانک‌ها باشد. از این منظر لازم است شورای سیاست‌گذاری پولی و ارزی و شورای مقررات‌گذاری و نظارت بانکی، با هماهنگی یکدیگر، دستور کار لازم برای سیاست‌گذاری در حوزه‌های احتیاطی کلان را به هیئت عالی پیشنهاد دهند. طرح مجلس در مواردی اقدامات تنبیهی را با اقدامات سیاستی (اعم از پولی، اعتباری و احتیاطی) خلط می‌کند. ویژگی اقدامات تنبیهی، نشانه‌گیری آن به سمت خاطی و طراحی آن متناسب با شدت خطاست؛ هدف هم برگرداندن خاطی به ریل فعالیت سالم بانکی است. بنابراین اقدامات تنبیهی بنا به سرشت، صلاحدیدی‌اند. در مقابل، اقدامات سیاستی فراگیرند و همه بازیگران را شامل می‌شوند. اقتضای تصمیم‌گیری در مورد نوع، زمان و اندازه اقدامات سیاستی، شرایط اقتصادی کشور و اقتضائات بخش مالی است. در یک کلام، اقدامات تنبیهی از جنس خُرد ند و اقدامات سیاستی از جنس کلان. ارایه تسهیلات و خطوط اعتباری ترجیحی (از نظر نرخ سود و سررسید) به مؤسسات اعتباری که در زمینه تأمین مالی طرح‌های توسعه‌ای، فعال‌سازی زنجیره‌های تولید، گسترش زیرساخت‌ها، توسعه فناوری، ایجاد اشتغال و افزایش صادرات، فعالیت مؤثر دارند (موضوع ماده ۲۸)، در ادبیات اقتصاد پولی و تجربه بانکداری مرکزی مدرن، به استقلال سیاست‌گذاری پولی لطمه می‌زند. گستره نظارت بر بانک‌ها توسعه یافته است. طرح مجلس به درستی، قلمرو نظارت بر ثبات و سلامت بانکی را از بانک‌ها و موسسات اعتباری، به طیف وسیعی از اشخاص تحت نظارت توسعه می‌دهد. آن دسته از اشخاص تحت نظارت که از عموم سپرده نمی‌پذیرند، به سه دلیل مشمول نظارت سبک‌تری هستند: (الف) خلق پول نمی‌کنند؛ (ب) نیاز به صیانت از منافع سپرده‌گذاران خُرد در دستور کار مقام ناظر بر آن‌ها نیست و (ج) به‌دلیل عدم حضور در بازار بین بانکی، احتمال سرایت ریسک‌های نهفته در ساختار مالی این موسسات به موسسات اعتباری اندک است. بانک‌های توسعه، بانک‌های سرمایه‌گذاری، لیزینگ‌ها، صرافی‌ها و تعاونی‌های اعتبار از جمله این اشخاص‌اند.
طرح مجلس در زمینه دستور کار نظارتی این اشخاص ساکت است؛ در حالی که نظارت بر این اشخاص از منظر ثبات مالی مهم است. این بنگاه‌های اقتصادی می‌توانند در معرض نقدناشوندگی قرار گیرند؛ همچنین مدیریت ضعیف دارایی‌ها و بدهی‌ها، آن‌ها را تا مرز ورشکستگی ببرد. البته ناظر بانکی نگران آسیب دیدن سپرده‌گذاران خرد از مشکلات این موسسات نیست؛ اما اثر دومینوی سرایت مشکلات این موسسات به بانک‌ها می‌تواند موجب تنش در بازارهای مالی شود. لذا، لازم است دستور کار نظارت بر این موسسات در قانون تصریح شود.
شیوه نظارت بر بانک‌ها ارتقا یافته است. یکی از نقاط قوت طرح مجلس، ارتقای نظارت بانک مرکزی از نظارت استطلاعی، موردی، مضیق و پسینی، به نظارت مقتدرانه، فراگیر، یکپارچه و پیشینی است. طرح مجلس یک نظام تقنینی و نظارتی مقتدر و جامع را در درون بانک مرکزی تاسیس و سازوکارهای تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری قاعده‌مندی را برای سازمان مزبور تعبیه می‌کند؛ تدابیر مناسبی را نیز برای تنفیذ مقررات و اِعمال مقررات انتظامی بر اشخاص تحت نظارت در درون بانک مرکزی بنا می‌گذارد. نظارت موثر بانکی، به‌جای تفکیک، نیازمند تجمیع قوا است. نظارت بر بانک‌ها ماموریتی نیست که در چارچوب محدودیت‌های تفکیک قوا، در داخل قوه مجریه قابل انجام باشد. نظارت شامل وضع مقررات و تقنین، اِعمال و تسجیل مقررات و تشخیص موسسه متخلف و تخلف مدیران آن و صدور رای و اعمال تنبیه در مورد موسسه متخلف است؛ در صورت عدم کفایت تنبیه اعمال شده، سلب حق از سهامداران و مدیران و خاتمه حیات موسسات اعتباری را نیز شامل می‌شود. بنابراین ایفای ماموریت نظارت بر بانک‌ها، بیش از تفکیک، مستلزم تجمیع قوا است. تمایز ترتیبات نظارتی بانک‌های مهم از سایر موسسات اعتباری لازم است. بانک‌هایی که به دلیل اندازه، اتصال با سایر نهادهای مالی، پیچیدگی ساختار، نقش و کارکرد بی‌بدیل یا تشخیص مقام ناظر، از اهمیت سیستمی [۵] برخوردارند، باید مشمول نظارت سخت‌گیرانه‌تر باشند. لازم است قانون، معاونت نظارتی را موظف کند مصادیق چنین موسساتی را به صورت ادواری به شورای مقررات‌گذاری و نظارت بانکی گزارش کرده و با تصویب شورا، مقررات سخت‌گیرانه‌تر و آستانه‌های دشوارتری در مورد نسبت‌های احتیاطی این موسسات تنظیم و ابلاغ کند. در مواد ۳۶ (وظایف و اختیارات معاون نظارتی)، ۳۷ (گزارش نظارتی بانک مرکزی)، و ۳۸ (اقدامات اکتشافی، پیشگیرانه، و اصلاحی معاون نظارتی)، از تصریح به تمایز احکام این موسسات غفلت شده است. نظارت یکپارچه بر بانک‌های جامع و گروه موسسات اعتباری ضروری و نیازمند ایجاد ظرفیت قانونی است. بانک‌های جامع و سایر موسسات اعتباری که اساسنامه آن‌ها اجازه می‌دهد علاوه بر بازار پول در سایر بازارهای مالی نیز فعالیت کنند، در معرض سرریز ریسک بازارهای بدهی، سرمایه و بیمه، به جریان نقد، کیفیت و درآمدزایی دارایی‌های خود هستند. بنابراین لازم است مقررات ناظر بر کفایت سرمایه و جریان نقد چنین موسساتی، در مقایسه با موسساتی که فقط در بازار پول فعالیت می‌کنند، غیر منعطف‌تر بوده و حفاظ‌بندی سپرده‌ها از سرریز ریسک سایر بازارها را الزامی کند. طرح مجلس در این زمینه ساکت است. ماده ۵۴ صرفا لزوم نظارت یکپارچه را برای این موسسات تصریح کرده که بسیار ناکافی است.
طرح مجلس در موارد زیر تشخیص معاون نظارتی را نافذ می‌داند: (الف) مصداق گروه موسسه اعتباری و لزوم اعمال نظارت یکپارچه؛ (ب) اقداماتی که منافع سپرده‌گذاران یا ثبات، ایمنی، و سلامت موسسه اعتباری یا شبکه بانکی را به خطر می‌اندازد؛ (ج) تشخیص استنکاف مدیران موسسه در حال بازسازی از اجرای برنامه بازسازی مصوب؛ و (د) تشخیص عدم کفایت دارایی‌های موسسه در حال گزیر برای پوشش بدهی‌ها و تعهدات.
در موارد فوق، صلاحدید به چابکی و اقتدار معاونت نظارتی در مواجهه با بزنگاه‌های تصمیم‌گیری کمک می‌کند. مع‌هذا لازمه حکمرانی خوب آن است که اختیار پیشینی، با حسابدهی پسینی همراه باشد. در غیر این صورت، ممکن است مواضع مجاز صلاحدید در قانون، به استبداد بیانجامد. از آن جا که چنین سازوکاری در طرح مجلس پیش‌بینی نشده است، پیشنهاد می‌شود در تمام مواردی که قانون تشخیص معاونت نظارتی را نافذ می‌داند، سازوکار پسینی پاسخگویی و حسابدهی، حسب مورد، به رییس کل و شورای مقررات‌گذاری و نظارت بانکی پیش‌بینی شود.
تشکیل شورای ثبات مالی لازم است. ثبات مالی اعم از سلامت بانکی است. به دلیل سرریز ناترازی‌ها از یک بازار مالی به دیگر بازارها، تحقق سلامت بانکی بدون ثبات بازارهای سرمایه، بیمه و بدهی ممکن نیست. لذا لازم است: (الف) ناظران بازارهای مالی در یک رابطه نهادی و قاعده‌مند، ریسک‌های در حال تحول در هر بازار را به یکدیگر اطلاع داده و در برابر ریسک‌های سیستمیک، تدابیر هماهنگ و منسجم اتخاذ کنند؛ (ب) ترتیبات نهادی لازم برای پایش ثبات، پایداری و تاب‌آوری بازارهای مالی در مقیاس کلان، با مشارکت بانک مرکزی و در نظر گرفتن سازوکارهای سرایت بحران، در قانون دیده شود و (ج) قانون با تاسیس شورای ثبات مالی، سازوکار قاعده‌مند و شفافی برای تبادل اطلاعات بین رگولاتورهای بازارهای پول، ارز، سرمایه و بدهی و هماهنگی تدابیر ایشان پیش‌بینی کند. مناسب است که دبیرخانه شورا در بانک مرکزی مستقر شود.
نقدینگی در مقیاس کلان هدایت‌پذیر نیست. در گفتمان بین نظام سیاسی و مالی کشور در چهار دهه گذشته، پارادایم فشار به بانک مرکزی و بانک‌ها برای تأمین مالی توسعه، با توجه به آثار پرهزینه تورمی، از نیمه دوم دهه ۱۳۸۰ شمسی، به پارادایم هدایت نقدینگی تغییر نام داد؛ ولی کارکردها تغییر نکردند. این اشتباه راهبردی در طرح مجلس تکرار شده است. در معماری نظام اقتصادی کشور، بانک مرکزی برای حمایت از رشد و توسعه اقتصادی و افزایش اشتغال تاسیس نشده و سازوکاری برای هدایت نقدینگی در اختیار ندارد.
فروض ناظر بر این انگاره در طرح مجلس از این قرارند: اعتبارات بانکی در سطح کلان قابل مدیریت و جریان نقدینگی، قابل تنظیم است؛ بانک مرکزی می‌تواند تخصیص اعتبار به ذی‌نفع نهایی را درون شبکه بانکی کنترل کرده و به واحدهای اقتصادی موثر در رشد و توسعه اقتصادی برساند؛ هدایت اعتبار به سمت زیرساخت‌ها، صنایع اساسی و واحدهای اقتصادی مؤثر، موجب رشد و توسعه اقتصادی و افزایش اشتغال می‌شود؛ بانک مرکزی مجهز به ابزارهای سیاستی برای رونق‌بخشی به تولید و افزایش اشتغال است؛ نظارت بانک مرکزی بر عملکرد مؤسسات اعتباری می‌تواند مصروف پایش حمایت آنها از رشد و توسعه اقتصادی شود؛ بانک مرکزی می‌تواند مبلغ، نرخ سود، مدت و وثایق خطوط اعتباری اعطایی به مؤسسات اعتباری و سپرده قانونی این مؤسسات را متناسب با میزان تبعیت آنها از سیاست‌های بانک در زمینه رونق تولید و افزایش اشتغال، تنظیم کند. رابطه بانک مرکزی و دولت، تا حدی مناسب ولی نیازمند بازنگری است. طرح مجلس در مواردی به تصحیح بنیادین رابطه بانک مرکزی و دولت همت گمارده، هر چند در موارد معدودی رابطه نامناسب فعلی را پایدار کرده است. استقلال رای بانک مرکزی محترم است. الزام دولت به درخواست گزارش مشورتی بانک مرکزی در تهیه پیش‌نویس لوایح، تصویب‌نامه‌ها و برنامه‌های اقتصادی و مالی از جمله عملیات ارزی، بودجه‌ریزی و تأمین مالی بخش عمومی از داخل و خارج و تضامین آن (بند الف ماده ۶۳)، و موظف کردن بانک مرکزی به ارایه نظر خود به نمایندگان مجلس در خصوص لوایح و طرح‌های مرتبط با اهداف و وظایف بانک مرکزی (بند پ ماده ۶۳)، به دلیل رسمیت دادن به استقلال رای بانک مرکزی، گام مهمی به جلو است.

نرخ تعادلی سکه با استفاده از بازار آتی

تعطیلی‌های کرونایی تاثیری بر قیمت طلا نداشت

گروه بانک و بیمه | محسن شمشیری |

بازار ارز و طلا روند ثبات نسبی را طی می‌کند و قیمت‌ها نسبت به هفته گذشته تفاوت چندانی ندارد. در بازار ارز آزاد، قیمت دلار ۲۵ هزار و ۱۵۰ تومان، قیمت یورو ۲۹ هزار و ۸۰۰ تومان و درهم امارات ۶ هزار و ۸۹۰ تومان اعلام شده است. نوسان قیمت در بازار ارز در حالی رخ داده که در روزهای نخست سال جاری، با تلاش سفته بازان، قیمت دلار به مرز ۲۶ هزار تومان هم رسیده بود اما انتشار خبرهای مربوط به مذاکرات هسته‌ای و... باعث عقب‌نشینی دلار از این سطح قیمتی شده است. دلار مدتی است بین کانال ۲۳ تا ۲۴ هزار تومان در نوسان است. به اعتقاد کارشناسان دو باور در بازار ارز وجود دارد که موجب نوسانات قیمتی می‌شود، نخست اینکه با مذاکره و بازگشت به برجام و... قیمت ارز کاهش چشم‌گیری خواهد داشت و دوم اینکه حتی مذاکره هم نمی‌تواند مانع از واقعیات موجود اقتصاد ایران شود و امکان کاهش چشم‌گیر قیمت ارز وجود ندارد و نهایتا دلار در کانال ۲۳-۲۲ هزار تومان جا خوش می‌کند. نرخ خرید و فروش دلار و یورو در صرافی‌های بانکی و بازار متشکل ارزی متغیر است و متناسب با نوسانات بازار آزاد در طول روز چند بار تغییر می‌کند. نرخ دلار در صرافی‌های بانکی (سه شنبه، ۱۵ تیرماه) با ۱۰۲ تومان کاهش نسبت به روز گذشته به رقم ۲۴ هزار و ۷۵۰ تومان رسید. قیمت فروش یورو در ساعت ۱۳ با ۸۰ تومان کاهش نسبت به روز گذشته به ۲۹ هزار و ۵۸۲ تومان رسید. قیمت خرید هر دلار ۲۴ هزار و ۲۶۰ تومان و نرخ خرید هر یورو نیز ۲۸ هزار و ۹۹۷ تومان بود.
علاوه بر این، نرخ خرید دلار در بازار متشکل ارزی ۲۴ هزار و ۳۰۶ تومان و نرخ فروش آن ۲۴ هزار و ۵۲۷ تومان اعلام شد. نرخ خرید یورو در این بازار ۲۸ هزار و ۸۴۳ تومان و نرخ فروش آن نیز ۲۹ هزار و ۱۰۵ تومان اعلام شد. همچنین در سامانه نیما در معاملات، حواله یورو به قیمت ۲۶ هزار و ۲۷۰ تومان فروخته و حواله دلار به قیمت ۲۲ هزار و ۱۳۸ تومان معامله شد. دلار از هشتم خردادماه وارد کانال ۲۳ هزار تومانی شد و در این فاصله به سوی کانال ۲۴ هزار تومان خیز برداشت، اما دوباره کاهش یافت و در کانال ۲۳ هزار تومانی در نوسان بود تا اینکه شنبه گذشته وارد کانال ۲۴ هزار تومان شد و روند آرام قیمتی را ادامه داد و به کانال ۲۵ هزار تومانی نیز وارد شد اما از روز گذشته دوباره به قیمت ۲۴ هزار تومان بازگشته است.
قیمت هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح جدید (سه شنبه، ۱۵ تیرماه) در بازار تهران با افزایش ۱۰۰ هزار تومانی نسبت به روز گذشته به رقم ۱۰ میلیون و ۶۹۰ هزار تومان رسید. ارزش هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح جدید با افزایش ۱۰۰ هزار تومانی نسبت به روز گذشته به رقم ۱۰ میلیون و ۶۹۰ هزار تومان رسید و سکه تمام بهار آزادی طرح قدیم نیز ۱۰ میلیون و ۵۵۰ هزار تومان معامله شد. همچنین نیم‌سکه بهار آزادی پنج میلیون و ۷۰۰ هزار تومان، ربع سکه سه میلیون و ۶۵۰ هزار تومان و سکه یک گرمی نیز ۲ میلیون و ۲۵۰ هزار تومان قیمت خورد. علاوه بر این، در بازار طلا نیز نرخ هر گرم طلای ۱۸ عیار به یک میلیون و ۶۴ هزار تومان رسید.

یادداشت

قدرت خرید مردم در برابر مالیات تورمی

دکتر احمد یزدان‌پناه

دغدغه‌های اصلی اقتصاد امروز ایران، تورم و مالیات تورمی و کاهش قدرت خرید مردم است و لازم است بررسی شود که چگونه دولت‌ها با وضع مالیات تورمی به کرامت آدمیان لطمه می‌زنند؟ نقش کسری بودجه، رشد نقدینگی و چاپ پول در ایجاد تورم چیست؟ تورم چگونه قدرت خرید مردم را کاهش می‌دهد، قیمت‌ها را بالا می‌برد و عملا کرامت مردم را خدشه‌دار می‌کند و چگونه می‌توان قدرت خرید حقوق و دستمزد بگیران را بهتر حفظ کرد. زیرا تمام این متغیرها در اقتصاد به هم مرتبط است و عملکرد دولت‌ها بر قدرت خرید جیب مردم اثرگذار است. در چنین بازار شامی، «تورم»، مالیاتی برای مردم وضع می‌کند که به صورت جریمه‌ای بر نگهدارندگان پول نقد و کسانی که نمی‌توانند ارزش پول ناقابل جیب خود را حفظ کنند، عمل کرده و فشاری مضاعف بر آنها وارد می‌نماید. تورم‌زدگانی که توان مالی و توان مقابله با کاهش ارزش پول خود با سرمایه‌گذاری‌های مناسب را، چون دیگران، ندارند.
استاد ما به طعنه می‌گفت: صنعت چاپ معمولا صنعتی پرمنفعت است، به خصوص اگر دست به چاپ پول بزند. بانک‌های مرکزی با یک عملیات ساده حسابداری، یعنی چاپ پول را به صورت ثبت یک معامله در دفاتر خود ثبت و ضبط می‌نمایند.
بانک‌های مرکزی به نمایندگی از دولت‌ها، که انحصار چاپ پول را در اختیار دارند، امروزه بیشتر بدون دغدغه داشتن پشتوانه‌ای از دارایی‌های ارزشمندی چون طلا و ارزهای معتبر برای چاپ پول به انتشار پول می‌پردازند.
به عبارت دیگر، آنها برای کسب یک دارایی می‌توانند یک بدهی فرضی و موهوم را در مقابل حساب پول‌هایی که چاپ کرده‌اند منظور نمایند. برای مثال، اگر بانک مرکزی نیاز به ساختمان دیگری از آنچه دارد پیدا نماید، تمام آنچه را که باید انجام دهد آن است که معادل وجهی را که باید به فروشنده آن ساختمان بپردازد، از گاوصندوق بانک بیرون کشد. پس از اتمام معامله، بانک مرکزی از طرف دارایی‌های ترازنامه خود یک ساختمان دارد و همزمان در سمت بدهی‌های ترازنامه خود معادل میزان پولی که در بانک بابت خرید آن دارایی خارج کرده، می‌آورد؛ یعنی ثبت می‌کند.
دولت‌ها با استقراض از بانک‌های مرکزی «مالیات تورمی» را وضع و بر مردم تحمیل می‌کنند. وقتی چنین استقراضی اجرایی شد، دولت می‌بایست اوراق بهاداری چون اسناد خزانه معادل میزانی که قرض گرفته به بانک مرکزی بدهد تا بتواند از حسابی که معرفی می‌شود برداشت نماید و کسی خیال نکند این پول‌ها هبه میرداماد به پاستور است. بنابراین، در سمت دارایی‌های ترازنامه بانک مرکزی اسناد خزانه را داریم، و در مقابل در سمت بدهی‌ها این دارایی با یک بدهی جدید تحت عنوان پول‌های منتشرشده بانک موازنه پیدا می‌کند. شاید فکر کنید در شرایط تورمی قرض‌دهنده بازنده و قرض‌گیرنده چه ابر بدهکارها و چه بدهکاران خرد برنده‌اند! این بسیار درست است ولی نگران بانک مرکزی نباشید چراکه برای کسب آن دارایی بانک مرکزی بخش بسیار کوچکی از ارزش اسمی پول‌ها یا دارایی‌هایی را که بابت اسناد خزانه به دولت قرض داد هزینه کرده است، یک ۱۰ هزار تومانی مگر چقدر هزینه چاپ دارد؟ و لذا از معامله، سود هنگفتی عایدش می‌شود. قرض‌دهی بانک‌های مرکزی به دولت‌ها در حوزه‌ای دیگر تورم‌زایی شدیدی دارد یعنی وقتی بانک‌های تجاری و در کل شبکه بانکی این پول‌های منتشرشده بانک مرکزی را به عنوان بذر و دانه تولید پول بانکی به صورت سپرده و اعتبار بیشتر و بیشتر به کار می‌برند، بدین گونه که وقتی دولت‌ها پول‌های قرض گرفته از بانک مرکزی را خرج می‌کنند این پول‌ها در نهایت به شکل بانکی و بانک‌های تجاری به شکل پس‌انداز و سپرده برمی‌گردد. بانک‌های تجاری به‌نوبه خود از این پول‌ها و وجوه سپرده شده برای خلق سپرده و اعتبار و تسهیلات بیشتر به متقاضیان استفاده می‌کنند. این سونامی پولی توسط شبکه بانکی که با محدودهای کمی هم‌چون نگهداری ذخیره قانونی از سپرده‌های مردم نزد بانک مرکزی و نگهداری درصدی از آنها برای پاسخگویی به تقاضای پول نقد توسط سپرده‌گذاران همراه است با «ضریب فزاینده»ای خلق پول شبکه بانکی را شکل می‌دهد که در کشورهای در حال توسعه متوسط آن را می‌توان ۵ فرض کرد! یعنی بانک‌ها با قدرتی ۵ برابر، پول چاپ شده اولیه توسط بانک‌ها و بانک مادر خود می‌توانند پول خلق کنند! به همین جهت است در اقتصاد پول و بانک بدان «پول پرقدرت» می‌گویند. بنابراین، کل پول در یک اقتصاد خیلی بیشتر از آن چیزی است که بانک مرکزی منتشر یا چاپ می‌کند. وقتی آن پول که «عرضه پول» نامیده می‌شود با میزان کالاها و خدمات در دسترس مردم متوازن نباشد و این دو با هم رشد نکرده باشند، آنگاه باید شاهد قحطی مصنوعی و تشکیل صف‌های طولانی مردم تورم‌زده برای کالاها و خدمات مورد نیاز زندگی باشیم و بالا رفتن مداوم سطح عمومی قیمت‌ها (یعنی تورم) «کرامت» عموم مردم را خدشه‌دار کند.

بازار سرمایه نیازمند هماهنگی تیم اقتصادی دولت است

ماشـــاالله عظیمی، کارشناس بازار ســـرمایه درباره رشد قیمت ســـهام گفت: این بازار مبتنی بر امید با شاخص‌ها متغیر اقتصادی و غیراقتصادی است که متغیرهای رفتاری در این بازار بســـیار موثر اســـت. برخـــی از متغیرها از جمله آگاهی‌بخشـــی، نظارت، تقویت صندوق تثبیت و ایجاد پوشش‌های لازم برای ریسک سهامداران مواردی است که دولت آینده به آن توجه دارد. کارشـــناس بازار سرمایه افزود: رشد معقول بازار ســـرمایه و هماهنگی در تیم اقتصادی دولت، جـــزو بایدهای موردنیاز این بازار اســـت. وی از افزایـــش آگاهی‌های مردم از بازار ســـرمایه گفت و افـــزود: تصمیم‌گیری بهینه ســـهامداران نیازمند آموزش و تجربه است. باید به روند افزایش رشد سهام و سهامداران پاســـخ معقول داد. وی ناهماهنگی در تیـــم اقتصادی دولت جدید را تنهـــا رقیب دولت در اقتصـــاد اعلام کرد و افزود: باید تیم اقتصاد از هر نظر باهم هماهنگ باشد. عظیمی نقش‌آفرینی دولت در اقتصاد را عدم دخالت در امور اقتصادی اعلام کرد و گفت: وظیفه دولت سیاست‌گذاری و بسترسازی برای اقتصاد کشور است نه چنبره بر اقتصاد. دبیر کل اتاق تعاون ایران با بیان اینکه منابع صندوق توسعه ملی، برای اقتصاد مردمی اســـت، گفت: اجزای دولت باید با وزارت اقتصاد هماهنگ باشد. مردمی‌تر از بورس نداریم. هر کس با هر ســـرمایه‌ای در کمال شفافیت می‌تواند خرید سهم کند و تعلل صندوق توسعه ملی و مقاومت کردن بانک مرکزی در رشد بازار سرمایه تأثیر گذاشت. ورود شرکت‌های فناور و شرکت‌های خرد و متوسط به بازار بورس می‌تواند جان تازه‌ای برای بورس باشد. در ادامه سید روح‌الله حسینی‌مقدم، کارشناس بازار سرمایه گفت: بازار ســـرمایه هم در مقابل نگاه سیاســـی دولت مردان فضای انتخابـــات و تغییرات سیاسی را دنبال می‌کند تا بتواند تصمیم‌گیری‌های اقتصادی آینـــده را پیش‌بینی کند. وی با بیان اینکه برنامه‌های دولـــت جدید در حوزه‌های سیاســـی و اقتصـــادی در تداوم روند مثبت بازار ســـرمایه تأثیر خواهد داشت، گفت: ریزش قیمت سهام در چند ماه گذشته، پیش از انتخابات، و سبز شدن شاخص بورس و اطمینان مجدد سرمایه‌گذار در بعد از انتخابات امری طبیعی است. حسینی مقدم پیش‌بینی کرد با فرض ثابت بودن همه شرایط این رشد شاخص بازار سرمایه تا پایان شـــهریور ادامه یابد. مهـــدی طغیانی، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس هم در ارتباط اینترنتی گفت: بورس آینه تمام نمای اقتصاد کشور است که باید روند رو به رشـــدی داشته باشد و خوب کار کند. از طرفی شـــاخص بورس باید نمایش واقعی اقتصاد جامعه باشد در غیر این صورت ثبات نخواهد داشت. وی به جهش شـــدید قیمتی در بورس از اواخر سال ۹۸ اشاره کرد و گفت: این جهش مبتنی بر واقعیت جامعه نبود و شـــاخص بورس ثبات نداشت و منفی شد. افزایش شاخص باید ریشه در رونق اقتصاد کشور داشته باشد تا ثبات پیدا کند. طغیانی یکی از وظایف بازار سرمایه و بورس را تأمین مالی‌های درازمدت در اقتصاد کشور اعلام کرد و افزود: این تأمین مالی در بازار اولیه باید به سهولت باشد. وظیفه مدیر بورس ایجاد یک بازار منصفانه و شفاف است. وی با انتقاد از دولت در پرداخت نکردنِ مطالبات تولیدکننده برق گفت: ریشه مشکلات برق و پدیده خاموشی‌ها در رفتارهای دولت و دخالت‌های دولت در تولید است و قیمت‌گذاری‌ها مکرر اتفاق بیفتد.

ریشه خاموشی مکرر برق در قیمت‌گذاری دستوری است

سنا | رضا حدادزاده کارشـــناس بازار سرمایه درباره موانع رشـــد صنایـــع مختلف به‌ویژه پالایشـــگاه‌ها و نیروگاه‌ها گفت: در صنایع مختلف با دو مانع جدی به دو صورت (عمومی و خاص) که سایه آن همیشه بالای سر صنایع است، مواجه هستیم. نرخ بهره بانکی اوراق بدون ریسک از جمله این موانع است بدین صورت که هر کاری چه در حوزه تولید و در حوزه خدمات که در حال شکل گرفتن است با مانعی به نام نرخ بهره بدون ریسک مواجه است و همیشه این سوال پیش می‌آید که اگر پول در بانک گذاشته شود چه میزان بهره دریافت خواهیم کرد؟ یا اگر کسب‌وکاری شروع شود چه میزان نصیب ما خواهد شد؟ و سوالاتی از این قبیل که می‌تواند انگیزه برای شکل‌گیری کســـب‌وکار را کاهش دهد. حدادزاده با اشاره به تجربه سال‌های ۹۲ تا ۹۶ در بازار سرمایه، گفت: به‌واسطه افزایش نرخ بهره سیاست‌های پولی انقباضی ایجاد و کسانی که اقدام به کسب‌وکار در کشـــور کرده بودند با مشکلات بی‌شماری مواجه و انگیزه خود را نســـبت به شکل‌گیری آن کسب‌وکار از دست دادند. کارشناس بازار سرمایه به دومین مانع که به‌طور خاص به آن پرداخته می‌شود، اشاره کرد و افزود: قیمت‌گذاری دستوری را می‌توان به همه صنایع کشور از جمله پالایشگاه‌ها تعمیم داد. پالایشگاه‌ها نه در مقـــدار فروش و نه نرخ فروش خود و قیمت‌گذاری روی نرخ‌های فـــروش آزاد داخلـــی هیچ‌گونه دخل و تصرفـــی ندارند و حتی در صورت حســـاب‌هایی که برای آنها فاکتور می‌شود، همه علی‌الحساب (گرفتن مبلغی پیش از حصول موعد پرداخت یا واریز) اســـت و شـــرکت نمی‌داند تا چند ماه آینـــده چه نرخی قرار اســـت برای آنها فاکتور شود. حدادزاده بابیان اینکه شرکت‌های پالایشگاهی در نرخ و وصول مطالبات دچار ابهام بوده و با مشکلات زیادی در این زمینه مواجه هستند اظهار داشـــت: پالایشگاه‌ها برای به‌روزرسانی تجهیزات خود و تکمیل زیرساخت‌ها در تنگنا قـــرار دارند به‌طوری که عدم شـــفافیت قیمـــت محصولات و عـــدم گزارش‌گری مطلوب مالی شرکت‌ها را به دنبال دارد. به گفته حدادزاده؛ قیمت‌هایی که برای صنعت نیروگاهی تعریف‌شده دستوری است و این امر مانع رشد نیروگاه‌ها شده و آنها نمی‌توانند تجهیزات خود را بروز رسانی کنند.

«تعادل» مشکلات بازار سهام را بررسی می‌کند

بورس از دایره ریسک خارج می‌شود؟

تعادل |

درست است بازار سرمایه طی روزها و هفته‌های اخیر روند رو به رشدی گرفته و توانسته میانگین شش هزار میلیارد تومان معاملات خـــرد روزانه را حفظ می‌کند اما هنوز هم مشکل و معضل قیمت‌گذاری دستوری در بازار سهام ادامه دارد. بخش عمده‌ای از مسوولان دست‌به دست یکدیگر داده‌اند تا قیمت‌گذاری دستوری در بازار پایان یابد و حتی چند تن از مسوولان می‌گویند: سران قوا اراده جدی برای خروج همه کالاهای بورس از نظام قیمت‌گذاری دستوری دارند با این حال به نظر می‌رسد تعیین تکلیف درباره این طرح به بعد از تشکیل دولت سیزدهم موکول شده است.

«تعادل» در گزارش‌های پیشین خود ریسک‌ها و ابهامات بورس را بررسی کرده بود. یکی از مهم‌ترین ریسک‌های بازار سرمایه قیمت‌گذاری دستوری است. برگزاری سیزدهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری باعث شد که مهم‌ترین ابهام بازار سهام رفع شود و پس از آن نیز مذاکرات وین تأثیر بســـزایی در معاملات و وضعیت اقتصادی کشور داشته که هنوز هم رفع نشده است. به عقیده اغلب کارشناسان اقتصادی پیش‌بینی مذاکرات وین با وضعیت حال حاضر بسیار دشوار است و نمی‌توان به‌صورت قطع گفت که آینده مذاکرات به کجا می‌رسد. به‌زعم گروه دیگری از کارشناسان نیز مذاکرات وین گشایش اقتصادی را در پی خواهد داشت ولی زمان این گشایش نامعلوم و نامشخص است.

در حال حاضر بیشـــترین امید ســـرمایه‌گذاران بورسی، سیاست‌های اقتصادی دولت سید ابراهیم رییسی است و این سیاست‌ها نمی‌تواند ابهام و ریسک، مذاکرات وین و قیمت‌گذاری دستوری را در بازار از بین ببرد. مولفه‌هایی که برای بورس‌بازان و فعالین اقتصادی کشور مهم است شامل مواجه دولت آتی با تورم، نرخ بهره، قیمت ارز، نقدینگی، تولید و همین‌طور قیمت‌گذاری دستوری است که تمامی این موارد به‌صورت مســـتقیم و غیرمستقیم بر روی بازار ســـرمایه تأثیر دارد. مدت طولانی است که قیمت‌گذاری دستوری در بازار سهام تأثیر منفی دارد و سرمایه‌گذاران با ترس از نحوه قیمت‌گـــذاری یا دخالت معاملات خود را محدود کرده‌اند، چراکه پیش‌ازاین آسیب و صدمات زیادی از قیمت‌گذاری دستوری و دخالت همه‌جانبه مسوولان در بورس دیده‌اند. کارشناســـان اقتصادی (بازار سرمایه) می‌گویند که قیمت‌گذاری دســـتوری تعیین و تکلیف قیمت‌ها از سوی دولت و زیرمجموعه‌های آن ضربه‌های زیادی به تالار شیشه‌ای وارد کرده و اگر با همت مسوولان این طرح و دخالت تمام شود شاهد یک رشد اقتصادی در بورس و شرکت‌های موجود در بازار خواهیم بود.

از ســـال گذشـــته صحبت‌های زیـــادی در خصوص قیمت‌گذاری دستوری می‌شـــود اما از روزهای پایانی فروردین‌ماه و روزهای نخست اردیبهشت طرح پایان قیمت‌گذاری شرکت‌های بورسی در شورای هماهنگی اقتصادی دولت مطرح شد و بر همان اساس گفته شد که این طرح در تیرماه از سوی سران قوا بررسی می‌شود اما؛ بررسی‌ها نشان می‌دهد که بنا بر احتمالات قوی این طرح به دوش دولت سیزدهم انداخته خواهد شد و دولت ســـید ابراهیم رییســـی باید این مشـــکل را در لیست مشـــکلات و معضلات مهم اقتصادی قرار دهد. انتظار می‌رود که دولت آتی رویکرد مطلوب برای بورس داشته باشد، وزیر اقتصاد آینده نیز اجازه دخالت بیجا تمامی مســـوولان در این بازار را ندهد. به‌طور کلی ریسک‌ها و ابهامات بازار سهام در دولت فعلی یعنی دولت دوازدهم حل‌وفصل نمی‌شـــود و دولت سیزدهم باید رویکردی واقع‌بینانه به اقتصاد و بازار سرمایه داشته باشد.

موافقت با خروج از نظام قیمت‌گذاری

براساس آنچه محسن علیزاده، عضو ناظر مجلس در شورای عالی بورس می‌گوید: ســـران قوا برای خروج همه کالای بورســـی از نظام قیمت‌گذاری دستوری عزم جدی دارند. او با بیان اینکه خروج همـــه کالاهایی که در بورس عرضه می‌شوند از نظام قیمت‌گذاری دستوری از تصمیماتی است که در شورای عالی هماهنگی اقتصادی سران قوا اتخاذ شده اســـت می‌گوید: دولت باید این موضـــوع را به‌طور جدی پیگیری کند تا هر کالایی که در بورس عرضه می‌شـــود به‌منظور جلوگیری از رانت و فســـاد و نیز حمایت از بازار سرمایه از نظام قیمت‌گذاری دستوری خارج شود. باوجود اظهارات عضو ناظر مجلس تازه‌ترین خبرها نشان می‌دهد که اگرچه موافقت اولیه با حذف قیمت‌گذاری دستوری انجام‌شده اما کار بررسی نهایی باید ابتدا در کمیته فرعی و دبیرخانه شورای هماهنگی سران قوا انجام و سپس توسط شورا به تصویب برســـد. محمدرضا پورابراهیمی، رییس کمیسیون اقتصادی مجلس بابیان اینکه همه قوا باید این طرح را کارشناسی کنند نیز می‌گوید: امیدواریم به سرعت جمع‌بندی نهایی انجام شود و طرح برای تصویب نهایی در صحن شورا ارایه شود. تصویب نهایی این طرح، با توجه به شرایط کنونی کشور، به دولت بعدی موکول خواهد شد؛ البته امیدواریم این طرح در زمانی نزدیک‌تر تصویب شود.

ابلاغیه وزیر صمت برای توسعه صادرات از بورس کالا

در این بین حتی علیرضا رزم حسینی، وزیر صمت نیز برای سامان یافتن وضعیت بورس کالا دست‌به کار شد و در نامه‌ای به معاون اول رییس جمهور، وزرای مختلف کابینه و برخی معاونان آنها و روسای اتاق بازرگانی، تعاون و اصناف ایران، تصمیمات پنجاهمین جلسه کارگروه توسعه صادرات را ابلاغ کرد که از نکات مهم این ابلاغیه رزم حسینی می‌توان به توسعه صادرات کالاها در قالب معاملات رینگ صادراتی بورس کالا با توجه به وجود سیســـتم یکپارچه صادراتی محصولات بین گمرکات، بانک مرکزی، بورس کالا و اتاق بازرگانی ایران اشاره کرد.

پنجاهمین جلسه کارگروه توسعه صادرات در تاریخ دوم تیرماه امسال در سازمان توسعه تجارت ایران برگزار شد که پس از بحث و تبادل‌نظر حاضران در خصوص مسائل و مشکلات صادرات مواد معدنی و فلزی و صنایع معدنی، تصمیمات مختلفی اخذ و از سوی وزیر صمت ابلاغ شد. در این ابلاغیه، دو بند مهم وجود دارد که بر توسعه صادرات کالاها از مسیر رینگ صادراتی بورس کالای ایران تأکید دارد. در بند ۷ ابلاغیه پنجاهمین کارگروه توسعه صادرات از ســـوی وزیر صمت آمده است: «با توجه به پیشنهادات قبلی وزارت امور اقتصاد و دارایی و در اجرای بند (۲) چهل و نهمین جلسه کارگروه توسعه صادرات مورخ ۱۹ خرداد امسال مبنی بر تعیین سازوکار اجرایی تسهیل صادرات کالاهای بورسی در قالب معاملات رینگ صادراتی بورس کالا و با توجه به وجود سیستم یکپارچه صادراتی محصولات بین گمرکات، بانک مرکزی، بورس کالا و اتاق بازرگانی ایران در خصوص تأیید کوتاژهای صادراتی، مقرر شـــد فرصت زمانی ۳ تـــا ۴ ماهه صادرات جایگزیـــن تأیید کوتاژهای صادراتی شده و تمدید این زمان منوط به ارایه گزارش انجام و رفع تعهدات صادرات به بورس کالا و بانک مرکزی باشد.» همچنین در بند ۸ این ابلاغیه آمده است: «به‌منظور تسهیل و شفاف‌سازی صادرات محصولات معدنی مقرر شد وزارت امور اقتصاد و دارایی با همکاری ســـازمان توسعه تجارت ایران، بورس کالا، معاونت امور معادن و صنایع معدنی وزارت صمت، گمرک ایران و اتاق بازرگانی ایران نسبت به تهیه سازوکار اجرایی مربوطه در قالب معاملات رینگ صادراتی بورس کالا اقدام نموده و نتیجه را حداکثر ظرف ۱۰ روز به دبیرخانه شورای عالی صادرات ارسال کنند.»

با این تفاسیر بزودی باید در انتظار روزهای شلوغ رینگ صادراتی بورس کالای ایران به‌منظـــور صادرات انواع کالاهای بورســـی از جمله محصولات معدنی باشیم. بررسی مشکلات و محدودیت‌های ایجادشده در انجام فرآیند صادرات ســـیمان و کلینکر از بنادر هرمزگان و تأکید بر انجام هرگونه سیاست‌گذاری و تصمیم‌سازی در حوزه صادرات کالا و خدمات در کارگروه توسعه صادرات از دیگر مصوبات این جلسه بوده است.

همچنین در این جلسه پیشنهاد شد هرگونه درخواست وضع عوارض صادراتی کالا و خدمات در حوزه محصولات معدنی و صنایع معدنی، توســـط معاونت امور معادن و صنایع معدنی به سازمان توسعه تجارت ایران منعکس و پس از تأیید کارگروه توســـعه صادرات اقدامات قانونی آن انجام شود. علاوه بر این در خصوص افزایش عوارض صادراتی سنگ‌آهن مقرر شد تا دفتر صادرات محصولات صنعتی و معدنی سازمان توسعه تجارت ایران با همکاری دفتر صنایع معدنی وزارت صمت و تشکل‌های ذی‌ربط نسبت به بررســـی دقیق کارشناسی و ارایه پیشنهادات اجرایی به دبیرخانه شـــورای عالی صادرات اقدام کند. از سوی دیگر مقرر شـــد سیاست‌های تولیدی متناسب با اهداف کلان صادراتی و با هدف حمایت از جهش تولید بررسی و بازنگری مجدد شود و اثربخشی کمی و مثبت وضع عوارض و ممنوعیت‌های صادراتی اقلام معدنی طی گزارشی از ســـوی معاونت امور معادن و صنایع معدنی وزارت صمت تهیه و به دبیرخانه ارسال شود.

فواید حذف قیمت‌گذاری دستوری

علـــی حیـــدری، کارشـــناس اقتصـــادی در خصـــوص قیمت‌گذاری دســـتوری نیز می‌گوید: با توجه به ۳ شیوه اداره اقتصاد دولتی، بازار آزاد و اقتصاد مختلط، تجربه نشان داده، اقتصاد بـــازار آزاد یا همان تابعیت از قوانین عرضه و تقاضا، کارآترین شـــیوه اداره اقتصاد یک کشور است. باید اجازه دهیم عرضه و تقاضای واقعی، قیمت‌ها را تعیین کند، زیرا همواره در تعیین قیمت‌ها به‌صورت کاذب و دستوری، رانت‌هایی در اختیـــار افراد خاص قرار می‌گیرد که به نفع مردم و بازار ســـرمایه نیســـت. قیمت‌گذاری دستوری به شیوه‌ای که در کشور ما در حال انجام است، نوعی برداشت واضح و آشکار از جیب سهامداران و واریز به جیب عده‌ای اندک است؛ به‌طوری که مصرف‌کننده واقعی همواره در بازار سیاه باید تأمین نیاز کند. به‌طور حتم، تعیین قیمت توسط مکانیسم عرضه و تقاضا باعث بهره‌مندی صاحبان اصلی سرمایه از منفعت تولید و انگیزه سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه و پویایی این بازار می‌شود. کاملاً تحت تأثیر دولتی بودن اقتصاد اســـت که نیاز به عزم و اراده جدی مسوولان را برای لغـــو قیمت‌گذاری می‌طلبد. حذف قیمت‌گذاری دســـتوری در شرایط رقابتی، می‌تواند به نفع تولید باشد، ولی قیمت‌گذاری دستوری چون به نفع تولید نیست انگیزه سرمایه‌گذاری و ارتقای کیفیت را به‌شدت کاهش می‌دهد.

مسوولان اجازه صعود ادامه‌دار بازار سهام را می‌دهند؟

رشد چشمگیر شاخص کل

گروه بازار سرمایه |

شاخص کل در بازار بورس در چهارمین روز کاری هفته یعنی سه‌شـــنبه، ۱۵ تیرماه ۲۶ هزار و ۵۶۹ واحد رشد داشت که درنهایت این شـــاخص به رقم یک‌میلیون و ۲۸۱ هزار واحد رســـید. بر پایه معاملات این روز بیش از هفت میلیارد و ۳۵۶ میلیون سهم، حق‌تقدم و اوراق بهادار به ارزش ۶۰ هزار و ۷۷۷ میلیارد ریال داد‌وســـتد شد. همچنین شاخص کل (هم‌وزن) با پنج هزار و ۱۵۳ واحد افزایش به ۳۹۱ هزار و ۶۲۳ واحد و شاخص قیمت (هم‌وزن) با ســـه هزار و ۲۹۱ واحد رشـــد به ۲۵۰ هزار و ۷۵ واحد رسید. شاخص بازار اول ۲۱ هزار و ۷۰۸ واحد و شاخص بازار دوم ۴۶ هزار و ۱۹ واحد افزایش داشتند. طی معاملات ایـــن‌رو حقیقی‌ها حـــدود ۴۴۰ میلیارد تومان وارد بازار سهام کردند. ارزش کل معاملات خرد ۶ هزار و ۸۷۰ میلیارد تومان بود، افراد حقیقی ۸۴ درصد یعنی پنج هزار و ۷۵۰ میلیارد تومان ســـهام خریدند و مازاد خریدشان ۶ درصد از کل معاملات شد. بیشترین ورود پـــول حقیقی به بـــورس و فرابورس در ســـه گروه «شرکت‌های چند رشته‌ای صنعتی»، «فلزات اساسی» و «محصولات شیمیایی» رقم خورد در حالی که برآیند معاملات گروه‌های «بانک‌ها و موسســـات اعتباری» و «بیمه و صندوق بازنشســـتگی» به نفع حقوقی‌ها تمام شد. سه نماد «شستا»، «فملی» و «فولاد» لقب بیشترین افزایش سهام حقوقی را به خود اختصاص دادند، توجه حقیقی‌ها نیز بیشتر به «تاپیکو»، «وپاسار» و «رنیک» معطوف بود. علاوه بر این در بین همه نمادها، شـــرکت صنایع پتروشـــیمی خلیج‌فارس با نماد «فارس» با سه هزار و ۳۱۸ واحد، فولاد مبارکه اصفهان با نماد «فولاد» با ســـه هزار و ۱۶۷ واحد، ملی صنایع مس ایران با نماد «فملی» با دو هزار و ۷۶۵ واحد، شرکت سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی با نماد «شستا» با دو هزار و ۲۴۸ واحد، گسترش نفت و گاز پارســـیان با نماد «پارسان» با یک هزار و ۱۴۰ واحد، شـــرکت سرمایه‌گذاری غدیر با نماد «وغدیر» با یک هزار و ۴۹ واحد و پالایش نفت اصفهان با نماد «شپنا» با ۸۹۷ واحد تأثیر مثبت بر شاخص بورس داشتند. در مقابل لامپ پارس شهاب با نماد «بشهاب» با ۱۸۵ واحد، گروه دارویی برکت با نماد «برکت» با ۱۶۱ واحد، پارس خزر با نماد «لخزر» با ۱۴۱ واحد، نوسازی و ساختمان تهران با نماد «ثنوسا» با ۷۴ واحد، لیزینگ صنعت و معدن با نماد «ولصنم» با ۵۲ واحد، به پرداخت ملت با نمـــاد «پرداخت» با ۴۴ واحد، باما با نماد «کاما» با ۴۲ واحد، صنایع خاک چینی ایران با نماد «کخاک» با ۴۲ واحد، آســـان پرداخت پرشین با نماد «آپ» با ۴۱ واحد تأثیر منفی را بر شاخص بورس داشتند. بر پایه این گزارش، در این روز گروه مدیریت ارزش سرمایه صندوق بازنشستگی کشوری با نماد «ومدیر»، لیزینگ کارآفرین با نماد «ولکار»، شرکت سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی با نماد «شستا»، گروه دارویی برکت با نماد «برکت»، ملی صنایع مس ایران با نماد «فملی»، فولاد مبارکه اصفهان با نماد «فولاد» و پالایش نفت اصفهان با نماد «شپنا» در نمادهای پرتراکنش قرار داشتند. گروه فلزات اساسی هم در معاملات امروز صدرنشین برترین گروه‌های صنعت شـــد و در این گروه ۵۹۷ میلیون و ۹۶۶ هزار برگه سهم به ارزش هشت هزار و ۲۷ میلیارد ریال داد‌وستد شد.

فرابورس افزایشی شد

روز سه‌شنبه شـــاخص فرابورس نیز بیش از ۱۳۰ واحد افزایش داشت و بر روی کانال ۱۸ هزار و ۳۴۱ واحد ثابت ماند. همچنین در این بازار دو میلیارد و ۸۲۵ میلیون برگه سهم به ارزش ۳۵ هزار و ۹۶۵ میلیارد ریال داد‌وستد شد. در این روز شـــرکت ســـرمایه‌گذاری صبا تأمین با نماد «صبا»، صنعتی مینو با نماد «غصینو»، شـــرکت آهن و فولاد ارفع با نماد «ارفع»، ســـهامی ذوب آهن اصفهان با نماد «ذوب»، گروه توســـعه مالی مهر آیندگان با نماد «ومهان»، پالایش نفت شـــیراز با نماد «شـــراز»، فولاد هرمزگان جنوب با نماد «هرمز»، گروه سرمایه‌گذاری میراث فرهنگی با نماد «ســـمگا»، زغال‌سنگ پرورده طبس با نماد «کزغال» و صنایع ماشین‌های اداری ایران با نماد «مادیرا» تأثیر مثبت بر شاخص فرابورس داشتند. همچنین بیمه کوثر با نماد «کوثـــر»، فرابورس ایران با نماد «فرابورس»، توسعه و عمران استان کرمان با نماد «کرمان»، پخش البرز با نماد «پخش»، کلر پارس با نماد «کلر»، عمران و توسعه شاهد با نماد «تشاهد»، توسعه حمل‌ونقل ریلی پارسیان با نماد «حپارسا» و ویتانا با نماد «غویتا» با تأثیر منفی بر شاخص فرابورس همراه بودند.

صعود ارزش سهام عدالت

در پایان معاملات روز سه‌شنبه بازار سرمایه، ارزش سهام عدالت در مقایسه با روز گذشته، ۲.۹ درصد افزایش یافت و ارزش سبد ۵۳۲ هزار تومانی و یک‌میلیون تومانی سهام عدالت به ترتیب به ۱۱ میلیون و ۵۵۰ هزار تومان و ۲۱ میلیون و ۷۵۷ هزار تومان رسید. با احتساب این موضوع، ارزش ۶۰ درصد قابل فروش سبد ۵۳۲ هزار تومانی سهام عدالت به ۶ میلیون و ۹۳۰ هزار تومان رسیده است.

پیش‌بینی‌ها راجع بازار چه می‌گویند؟

روز گذشته شـــاهد یک صعود بسیار مطلوب در بازار سرمایه بودیم اما به زعم برخی از کارشناس بازار سهام روز جاری صعود چندانی نخواهیم داشـــت و شاهد با توجه به ابلاغیه جدید توانیر وضعیت نزولی شود. در ابلاغ‌نامه توانیر آمده کارخانجات فولادی و ســـیمان موظف به تولیـــد تنها ۱۰ درصد برق هســـتند و اگر سرپیچی کنند برق آنان قطع خواهد شد.

به عقیده کارشناسان این وضعیت وقتی مهم خواهد شـــد که بدانیم این وضعیت جهانی است و در سراسر جهان بســـیاری از کارخانجات فولادی و تولیدی که برق ســـنگین مصرف می‌کنند با قطعـــی برق مواجه شده‌اند، این قطعی و محدودیت برق به‌شدت در حال آسیب‌رســـانی به حوزه تولید و صنایع انرژی بر است. انتظار می‌رود با افت شدید تولید فولاد و آلومینیوم طی دو ماه آینده شـــاهد کاهش عرضه به بازار و اوج‌گیری قیمت‌ها باشـــیم. که البته تداوم رشـــد دلار امریکا و بی‌ثباتی ناشـــی از توافق برجام به این موضوع دامن خواهد زد. کامودیتی بازار سهام تهران باوجود انتظار افت تولید حوزه کامودیتی ناشی از چالش فوق وضعیت مناسبی دارد و بجای نگرانی از افت تولید شرکت‌ها، بر افزایش قیمت محصولات تولیدی در بازار متمرکز اســـت، البته این در مورد بورس‌های جهانی طبیعی است و بسیاری از سهامداران در کشور چین و امریکا و اروپا سیگنال معاملات روزانه را از قیمت محصولات می‌گیرند. به‌هرحال با توجه به ابلاغیه جدید و عجیب توانیر پیش‌بینی می‌شـــود کـــه روز جاری، وضعیت تالار شیشه‌ای مطلوب نباشـــد و شاید روند نزولی و اصلاحی را در پی بگیرد، در این روزهای ســـخت که بازار سهام سعی در صعود مجدد و ادامه‌دار خود دارد این ابلاغیه‌ها می‌توانند سختی را بیش از پیش کنند.

اصلاح دستورالعمل نحوه انجام معاملات عمده اوراق بهادار

محمدصادق غزنـــوی، مدیر عملیات بـــازار فرابورس ایران با اشـــاره به اصلاحات دستورالعمل اجرایی نحوه انجام معاملات اوراق بهادار و ضوابط مربوط به شرایط متقاضیان خرید در معاملات عمده سهام و حق تقدم گفت: تا پیش از این به‌طور خـــاص در معاملات عمده مدیریتی و کنترلی، متقاضی خرید موظف بود مدارک را برای شـــرکت فرابورس و ســـازمان بـــورس و اوراق بهادار ارســـال کند و در مرحله بعد شـــرکت فرابورس اظهارنظرهای خود درباره مدارک ارسال‌شده را جهت بررسی و اعلام نظر نهایی به سازمان بورس و اوراق بهادار ارایه می‌کرد، اما اکنون این فرآیند تغییر کرده اســـت. محمدصادق غزنوی با تأکید بر اینکه در شرایط قبل، تایید نهایی امکان خرید مشتری توسط سازمان بورس بررسی و در نهایت تایید یا رد می‌شـــد، افزود: با اعمال برخی اصلاحات و تغییرات در دستورالعمل، از این به بعد وظیفه مذکور به فرابورس ایران منتقل شده است. مدیر عملیات بازار فرابورس ایران ادامه داد: بر اساس تغییرات مقررات انجام‌شده، از این پس بررسی شرایط متقاضیان و اعـــلام امکان یا عـــدم امکان ورود آنهـــا به معاملات، توسط شرکت فرابورس انجام می‌شود. به‌عبارت دیگر، با اعمال این تغییرات در دستورالعمل‌ها و ضوابط قانونی، فرابورس ایران جایگزین سازمان بورس جهت دریافت و بررسی مدارک متقاضیان شده است.

بورس کالا؛ بازوی حمایتی دولت آتی

حسین حاتمی، دبیر کمیسیون اجتماعی مجلس به رویکرد «قیمت‌گذاری دســـتوری» کـــه یک رویکرد غلط اقتصادی با اثرات نامطلوب در اجتماع است، اشاره می‌کند. حاتمی با بیان اینکه نقـــش دولت در تنظیم مناسبات اجتماعی و اقتصادی را نمی‌توان منکر شد، گفت: اساساً دولت‌ها ســـعی دارند با ورود به حوزه‌های اقتصادی و اجتماعی، کارکرد موثری از خود به نمایش بگذارند که در بسیاری از موارد این مداخله‌گری‌ها نتایج معکوس داشته که باید در شیوه و کیفیت ورود دولت به حوزه‌های مختلف تجدیدنظر شود. دبیر کمیسیون اجتماعی مجلس با اشاره به اینکه شاید دخالت دولت در روند قیمت کالاها را نتوان به کلی حذف کرد اما قطعاً می‌توان شـــیوه ورود دولت به بـــازار و قیمت کالاها را اصلاح کرد، اظهار داشت: نمی‌توان منکر دستور دادن دولت‌ها به بازار در دوره‌های مختلف شویم، اما موضوع مهم آن است که ایجاد یک رویکرد منطقی با مشاوره افراد صاحب‌نظر و فعالان بازار باید نوع نگاه دولت را به ســـمت بازاری مبتنی بر شیوه‌های علمی و مناسبات اقتصادی هدایت کند. این نماینده مجلس با تأکید بر این موضوع که امروز قیمت‌گذاری دســـتوری به یک معضل بزرگ اقتصادی تبدیل شده است، خاطرنشان کرد: قیمت‌گذاری دســـتوری در دولت‌های گذشـــته تجربه‌شده و چالش‌های زیادی را برای اقتصاد و مردم و تولید به وجود آورده است، از این رو این انتظار از دولت ســـیزدهم می‌رود با شـــیوه‌های اقتصادی به تنظیم بهینه بازارهـــا ورود کند. حاتمی در پایان با بیان اینکه پیش‌بینی می‌شود در دولت سیزدهم شاهد توسعه بیشتر بازار ســـرمایه و به‌خصوص بورس کالا باشیم، اذعان داشـــت: فضای دولت آینده مبتنی بر توســـعه مناســـبات تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان کالاها در بورس کالا خواهد بود تا با رویکردی تجربه‌شده بر اساس شیوه‌های علمی، شفافیتی کامل در مبادلات کالایی کشور حکم‌فرما شود که در صورت تحقق این مهم بسیاری از چالش‌های اقتصادی امروز حل‌شده و روابط اقتصادی مثبت در کشور جاری می‌شود.

تأثیر نرخ دلار روی سودآوری شرکت‌ها

جواد عشقی‌نژاد، نایب‌رییس هیات‌مدیره بورس تهران گفت: نوسانات نرخ دلار اگر مهم‌ترین متغیر اثرگذار بر قیمت سهام نباشد، بی‌تردید یکی از مهم‌ترین متغیرها به‌شمار می‌رود. انتظار داریم به‌طور میانگین بارشد نرخ دلار سود خالص شرکت‌ها نیز رشد پیدا کند و این رشد سود در قیمت سهام نیز مشاهده شود.

وی تصریح کرد: به عبارتی انتظار می‌رود نرخ دلار نیز مانند دیگر کالاها با نرخ تورم رشد پیدا کند و از آنجاکه سهام یک دارایی سرمایه‌ای اســـت، انتظار داریم تورم را از طریق سودهای تورمی پوشـــش دهد. دلار کانال اصلی انتقال ســـودهای تورمی بـــه صورت‌های مالی شرکت‌هاست، به‌طوری که اگر دلار به‌شکلی غیرمنطقی سرکوب شود و یژگی سپر تورمی (به‌طور موقت) از سهام گرفته خواهد شد. عشقی‌نژاد افزود: حالت نرمال و شاید ایده‌آل برای سهام این است که دلار به‌اندازه تورم رشد پیدا کند و چنانچه دلار سرکوب شـــود دوره‌ای رکود بازار تشدید خواهد شد اما به‌ناچار در جهش‌های ارزی این عقب‌ماندگی از تورم جبران می‌شـــود. در شرایط رشد افسارگسیخته دلار نیز ممکن است ریسک‌های سیستماتیک اثر منفی فراتر از اثر مثبت رشد سود تورمی داشته باشد و اجازه ندهد سهام به‌اندازه تورم رشد کند.

وی ایده تورم‌زا بودن بورس را بدون پشـــتوانه دانست و اظهار داشت: ایده تورم‌زا بودن بورس پشتوانه نظری قوی نداشته و اتفاقات سال گذشته نیز نشان داد، بورس بیش از آنکه تأثیرگذار بر متغیری مانند تورم باشد از انتظارات تورمی و تحولات اقتصادی سیاســـی تأثیر می‌پذیرد. وی معتقد است ســـهام می‌تواند به عنوان یک کلاس دارایی در سبد ســـرمایه‌گذاری خانوار مردم قرار گیرد و خاطرنشان کرد: در سبد دارایی نقش بورس در نظام تأمین مالی کشور چندان پررنگ نیست هرچند شرایط در حال حاضر بسیار بهتر از سال‌های گذشته است. به نظر می‌رسد به‌مرور سهام می‌تواند به عنوان یک کلاس دارایی در سبد سرمایه‌گذاری خانوار قرار گرفته و افزایش عمق بـــازار را رقم بزند که نتیجه آن امکان تأمین مالی دولت و بنگاه‌ها از بورس خواهد بود و علاوه بر آن کشف نرخ بهره در سازوکاری شفاف را رقم خواهد زد.

در شهر

تعیین ۵ شرط اولیه برای انتخاب شهردار جدید تهران

سید جعفر تشکری‌هاشمی، منتخب مردم تهران در شورای شهر ششم گفت: افراد باید پنج شرط داشته باشند که در صورت دارا بودن این شروط وارد فرآیند انتخاب شهردار می‌شوند و پس از آن رزومه آنها اخذ و مصاحبه با آنها انجام خواهد گرفت. او افزود: ویژگی‌های انقلابی بودن، ولایتمداری و قانون‌مداری و شهرت افراد به عنوان شرط اول انتخاب شده است و پس از آن سابقه اجرایی، مدیریت فرد در سطح کلان و داشتن تجربه اقتصاد شهری به عنوان شاخص دوم، پاکدستی، شفافیت و خوش‌نامی هم به عنوان ویژگی بعدی انتخاب شد.

ادامه از صفحه اول

آلارم بحران در صنعت برق

باعث بروز مشکلات عدیده‌ای در توسعه صنعت برق شده است. در هیچ کشوری به اندازه ایران یارانه انرژی به همه جمعیت پرداخت نمی‌شود. این در حالی است که یارانه‌های پرداختی نه تنها به طبقات محروم جامعه کمک قابل توجهی نمی‌کند، بلکه مستقیما به نفع طبقات ثروتمند جامعه می‌شود. در کنار این موضوعات مشکل تحریم‌های اقتصادی باعث شد تا دولت نتواند سرمایه‌گذاری مناسبی در زیرساخت‌ها داشته باشد. تحریم‌ها باعث شدند تا دولت طی یک دهه گذشته منابعی برای توسعه زیرساخت‌ها نداشته باشد. اما باید دید چرا زمینه مشارکت بخش خصوصی برای سرمایه‌گذاری در صنعت برق فراهم نشده است؟ اساسا بخش خصوصی در حوزه‌های ورود پیدا می‌کند که در آنها ساز و کار مناسبی تدارک دیده شده باشد. یعنی سرمایه به دنبال جایگاه‌هایی است که در آنها ثبات و امنیت کافی وجود داشته باشد. خاطرم هست در زمان وزارت چیت‌چیان در وزارت نفت، پیشنهاداتی در خصوص زمینه‌سازی برای افزایش دامنه‌های صادراتی مطرح شد که هرچند در ابتدای امر این پیشنهادات مورد قبول قرار گرفت، اما در ادامه از دستور کار خارج شد. پیشنهادی که بخش خصوصی ارایه کرد این بود که با هر نیروگاهی که بخش خصوصی احداث می‌کند، اجازه داده شود که حداقل نیمی از برق تولیدی صادر شود و نیمی دیگر با قیمت رایگان در اختیار دولت قرار بگیرد. یعنی بخش خصوصی برق تولیدی خود را به عراق، پاکستان و... با قیمت ۸ سنت صادر می‌کند اما با برق رایگانی که در اختیار دولت قرار می‌دهد در واقع ۴ سنت محاسبه می‌شود. این روند با گاز رایگانی که دولت در اختیار بخش خصوصی قرار می‌دهد، انگیزه لازم را در اختیار بخش خصوص برای احداث نیروگاه‌های متعدد و سرمایه‌گذاری در صنعت برق فراهم می‌کند. این روند دقیقا در سایر کشورها به همین شکل صورت می‌گیرد، بخش خصوصی نیروگاه احداث می‌کند و امکان صادرات رانیز دارد. اما در ایران دولت، صادر کننده انحصاری برق به سایر کشورها است و بخش خصوصی نقشی در صادرات برق ندارد. این در حالی است که در همه جای دنیا دولت‌ها به جای مشارکت در تولید برق، فضایی را فراهم می‌کند تا بخش خصوصی در این فضای صادراتی نقش آفرینی کند، بعد از صادرات عوارض و مالیات می‌گیرد و منافع خود را تامین می‌کند. زمانی که دولت در نقش یگانه تولید کننده و صادر کننده انحصاری در صنعت برق فرو می‌رود، بخش خصوصی را در شمایل رقیب خود می‌بیند. بنابراین تلاش می‌کند تا زمینه ورود بخش خصوصی به صادرات برق را سد کند. زمانی که بخش خصوصی انگیزه کافی برای سرمایه‌گذاری در صنعت برق را نداشته باشد، با بروز تکانه‌هایی چون تحریم‌های اقتصادی و عدم سرمایه‌گذاری کافی دولت‌ها در صنعت برق، مشکلاتی از جنس مشکلات امروز در کشورمان بروز می‌کند. تقاضا برای مصرف برق بالا رفته است؛ اما از سوی دیگر سرمایه‌گذاری کافی برای افزایش تولید به دلیل تحریم‌ها و... صورت نگرفته است. این تعارض باعث می‌شود تا دولت چاره‌ای جز مدیریت مصرف برق از طریق اعمال خاموشی نداشته باشد. وقتی خاموشی‌ها از راه می‌رسند، فضای کسب و کار، جامعه، بهداشت و درمان و... نیز دچار مشکلات عدیده‌ای می‌شوند. ضمن اینکه وقوع خاموشی باعث افزایش نارضایتی‌های گسترده اجتماعی نیز می‌شوند. در کل می‌توان گفت که قیمت‌گذاری دستوری، انحصار، تحریم‌ها و عدم سرمایه‌گذاری مناسب مهم‌ترین گزاره‌هایی هستند که باعث وقوع خاموشی‌های گسترده در کشور شده‌اند. برای عبور از این بحران هم در کوتاه مدت چاره‌ای جز مدیریت مصرف برق و در میان مدت و بلندمدت سرمایه‌گذاری بر روی زیرساخت‌ها وجود ندارد.

پاسخ به گزارش «واکاوی دلایل کمبود برق در کشور»

توربین سوم از این مجموعه قرارداد در نیروگاه دوکوهه بر روی فونداسیون قرار گرفته و از مردادماه ۱۴۰۰ مراحل نصب تجهیزات جانبی آن آغاز می‌گردد. همچنین توربین چهارم در شرکت توگا (گروه مپنا) در حال تولید بوده و در مردادماه ۱۴۰۰ به مقصد نیروگاه سهند حرکت خواهد کرد. فرآیند تولید توربین پنجم و ششم نیز از شهریور ماه ۱۴۰۰ در کارخانجات گروه مپنا آغاز و طبق برنامه زمانبندی تکمیل و به مقصد نیروگاه ویس (اهواز) ارسال خواهد شد. با این توضیحات مشخص می‌شود که نه تنها مراحل اجرایی قرارداد ۵ هزار مگاوات نیروگاه سیکل ترکیبی کلاس اف متوقف نشده است بلکه با وجود تحریم‌ها این فعالیت‌ها ادامه دارد.

همچنین لازم به تاکید است که همه این فعالیت‌ها در حالی انجام شده که شرکت مپنا تاکنون نتوانسته مطالبات خود بابت این پروژه‌ها را دریافت کند و اسناد و اوراقی که بدین منظور دریافت نموده است به گونه مطلوب تبدیل به نقدینگی ریالی نشده است و هیچ پیمانکاری در ایران وجود ندارد که بتواند با چنین شرایطی کاری به این بزرگی را به ثمر برساند.

در پارلمان شهری پایتخت تصویب شد

واگذاری املاک شهرداری نیازمند مصوبه شورای شهر

گروه راه و شهرسازی |

اعضای شورای شهر تهران، شهرداری را موظف کردند در خصوص واگذاری‌های جدید و همچنین تمدید مهلت واگذاری املاک واگذار شده مطابق با آیین‌نامه‌ای عمل نماید که به تصویب شورای اسلامی شهر تهران می‌رسد. همچنین بر اساس این آیین نامه که به تصویب شورا خواهد رسید، نمی‌توان حق تصویب واگذاری بهره‌برداری از املاک شهرداری را از شورای اسلامی شهر تهران سلب کرد. بهاره آروین در جریان جلسه دیروز شورای شهر تهران و بررسی لایحه «تعیین تکلیف املاک و اموال غیر منقول واگذار شده شهرداری به اشخاص حقیقی و حقوقی» ضمن پیشنهاد جایگزینی ماده ۱۲ گفت: اشکالی در این ماده است و نوشته شده که شهرداری موظف است آیین نامه را تصویب و ابلاغ کند. او ادامه داد: همانطور که مستحضر هستید سازمان املاک و مستغلات شهرداری تهران در دوره‌های قبل با تغییر آیین‌نامه مالی و معاملاتی خود، املاک شهرداری تهران را بدون تصویب شورا و صرفا با تصمیم هیات مدیره آن سازمان به اشخاص حقیقی و حقوقی واگذار می‌کرد. آروین گفت: با توجه به اینکه در ماده ۱۲، شهرداری موظف شده، آیین‌نامه اجرایی این مصوبه را ظرف مدت یک ماه تهیه و ابلاغ کند، برای اینکه مشکلات گذشته تکرار نشود، پیشنهاد می‌شود متنی جایگزین متن این ماده شود.

وی افزود: در این متن جایگزین دو نکته مدنظر قرار گرفته است، یک اینکه شهرداری برای واگذاری‌های بعد از این، آیین‌نامه‌ای تهیه کند اما چون بحث واگذاری حقوق عامه است، آن آیین‌نامه را به تصویب شورا برساند و دیگر اینکه در آیین‌نامه‌ای که شهرداری تهیه می‌کند، نمی‌شود اختیار شورا برای واگذاری املاک واگذار شود. این متن پیشنهادی می‌گوید شهرداری برای واگذاری بعد از این آیین نامه بیاورد اما به تصویب شورا برساند و قید می‌کند که حق تصویب شورا نمی‌تواند واگذار شود. بر اساس این پیشنهاد که از سوی بهاره آروین و سید حسن رسولی مطرح شده بود با ۱۸ رای موافق به تصویب رسید.

شورا باید واگذاری را تصویب کند

متن ماده یادشده به این شرح است: شهرداری تهران موظف است در خصوص واگذاری‌های جدید پس از تصویب این مصوبه و همچنین تمدید مهلت واگذاری املاک واگذار شده پیوست این مصوبه، مطابق با آیین‌نامه‌ای عمل نماید که حداکثر ظرف مدت یک ماه پس از تصویب این مصوبه، به تصویب شورای اسلامی شهر تهران می‌رساند. در آیین‌نامه مذکور نمی‌توان حق تصویب واگذاری بهره‌برداری از املاک شهرداری را از شورای اسلامی شهر تهران سلب کرد و در هر صورت، واگذاری املاک باید به تصویب شورای شهر برسد.

نصب تابلوی شهرداری در کنار املاک واگذار شده

دیروز همچنین اعضای شورای شهر تهران جزییات لایحه تعیین تکلیف املاک منقول و غیرمنقول واگذار شده شهرداری تهران به اشخاص حقیقی و حقوقی را به تصویب رساندند. سید محمود میرلوحی در ادامه توضیح این لایحه که در جلسه قبل شورا قرائت شد، گفت: تکلیف دو هزار و ۶۲۲ ملک را در این مصوبه تعیین می‌کنیم. این اتفاق مهمی است. اگر الان گفته می‌شود در ماده ۷ یک لیست مجزا برای ۸۵ ملک می‌دهیم به معنی این نیست که دو هزار و ۵۰۰ ملک قبلی را رها کردیم. او ادامه داد: از این دو هزار و ۶۶۲ ملک، ۸۵ ملک در ماده ۷ تایید شده‌اند که مشمول بند ۶ ماده ۵۵ هستند. بقیه املاک مشمول این بند نیستند و باید در چارچوب مقررات مشخص شده تعیین تکلیف شوند. میرلوحی افزود: تنها ۸۵ مورد مشمول بند ماده ۷ شد و مساجد و حسینیه‌ها را دیگر در اینجا نمی‌آوریم. این ۸۵ ساختمان مربوط به سمن‌ها است و ذکر شده است که فعالیت این سمن‌ها هر دو سال یک‌بار تجدید ارزیابی شود. اگر سمنی فعالیت نکند باید ملک را پس دهد و این مصوبه به معنای این نیست که ملک به صورت دایم در اختیار آنها باشد. رییس کمیته اقتصادی شورای شهر تاکید کرد: تابلوی شهرداری تهران در کنار این مراکز نصب می‌شود و معلوم می‌شود ساختمان متعلق به شهرداری است و مالکیت آن در اختیار شهرداری است و صرفا حق بهره‌برداری است که در اختیار قرار می‌گیرد. مثل گذشته بی‌قید، بدون برنامه، اجاره‌نامه و بدون مجوز شورا ملک در اختیار اشخاص قرار نمی‌گیرد.

عدم تمدید املاک در اختیار استقلال و پرسپولیس

حجت نظری در ادامه درباره واگذاری دو ورزشگاه که به دو باشگاه تهرانی داده شده بود، گفت: مهلت بهره‌برداری از این دو ورزشگاه در سال ۹۹ به پایان رسیده و باید تعیین تکلیف شوند، شهرداری در لایحه خود نام این دو ورزشگاه را آورده اما چون این دو ورزشگاه ماهیتا تفاوت دارند فکر کردیم در قالب یک تبصره جداگانه به آنها پرداخته شود و سقف زمانی نیز داشته باشد. پیشنهاد دادیم که امکان بهره‌برداری از این ورزشگاه به مدت ۱۰ سال تمدید شود.

نادر محمدزاده رییس سازمان املاک و مستغلات و نماینده شهرداری تهران گفت: آنچه در پیوست‌های ۸ گانه شهرداری است، ماهیت‌های متفاوتی دارد. شهرداری پیوست یک را به منظور امکان اعمال نظارت داده است نه به این منظور که در بند ۶ ماده ۵۵ قرار بگیرند، از منظر قانونی اشکال دارد که شورا بخواهد پیشنهادی درباره بند ۶ ارایه دهد و باید از سوی شهرداری باشد. او ادامه داد: در همه این بندها به صورت موضوعی مطرح شده است و نه مصداقی که الان به مصداق ارایه شد. از طرفی دو نکته نیز قابل توجه است، اولا وزارت ورزش به این جهت که می‌خواست دو باشگاه را وارد بورس کند و سهامی بشوند، دو استادیوم به نام استقلال و پرسپولیس و دو کمپ انتقال سند داده است. از طرفی الان برای ورزشگاه تختی توافق کردیم و داریم این دو ورزشگاه را جای تهاتر ۱۷ هکتار خط ده متر و به وزارت ورزش می‌فروشیم. اگر این توافق حاصل شود اصلا این اقدام انجام نمی‌شود و وزارت ورزش می‌گوید دو ملک که رایگان استفاده می‌کنیم و دو ملک دیگر به ما بدهید و وزارت ورزش اصلا ورزشگاه تختی را از ما نخواهد گرفت و برای آن ۱۷ هکتار به بن بست می‌خوریم. محمدزاده ادامه داد: خواهش می‌کنم خصوصا به خاطر بند آخر، آن را پس بگیرید و رای ندهد چرا که تمام تعامل ما به هم می‌ریزد و خط متر و به مشکل می‌خورد. بر اساس این گزارش، پیشنهاد حجت نظری مبنی بر تمدید بهره‌برداری از باشگاه‌های استقلال و پرسپولیس به مدت ده سال رای نیاورد.

ماجرای بدهی ۱۰ میلیون تومان هر تهرانی

در بخش دیگری از نشست دیروز شورای شهر، سید محمود میرلوحی، رییس کمیته اقتصاد و تنظیم مقررات این شورا گفت: ترجیع بند گزارش‌های حسابرسی سال‌های دوره چهارم مدیریت شهری حاکی از بدهی‌های انباشته، واگذاری‌های غیر ضابطه‌مند و عدم رعایت مسائل بیمه‌ای بوده که حاصلش ۶۹ هزار میلیارد تومانی بدهی بوده یعنی برای هر تهرانی ۱۰ میلیون تومان بدهی باقی گذاشتند و اگر امروز اقدامات شورا نبود این بدهی به ۲۰ میلیون تومان به ازای هر تهرانی می‌رسید.

میر لوحی در سیصد و هشتمین جلسه شورا و در جریان بررسی گزارش حسابرسی سازمان عمران مناطق مربوط به سال مالی ۹۴ گفت: ترجیع بند گزارش‌های آقای فراهانی در خصوص حسابرسی سازمان‌ها و شرکت‌ها مربوط به سال‌های ۹۳ و ۹۴ و ۹۵ این است که بدهی‌های انباشته و واگذاری‌های غیر ضابطه‌مند و عدم رعایت مسائل بیمه‌ای و مالیات‌های فراوان برای مدیریت شهری به جا گذاشتند و آن وقت از بدهی ۶۹ هزار میلیارد تومانی هم تعجب می‌کنند. او یادآور شد: عملکردهای مدیریت شهری در سالیان مورد اشاره نتیجه‌اش این شد که سازمان تامین اجتماعی در سال ۹۶ حساب‌های شهرداری تهران را توقیف کرد. به گزارش معاونت ارتباطات و امور بین‌الملل شورای اسلامی شهر تهران میر لوحی گفت: عملکرد مدیریت گذشته به گونه‌ای بود که برای هر تهرانی ۱۰ میلیون تومان بدهی باقی گذاشتند و اگر این شورا نبود و این اقدامات را انجام نمی‌داد اقداماتی نظیر حسابرسی شفاف این بدهی‌ها به ۲۰ میلیون تومان می‌رسد. اگر اقدامات این شورا نبود امروز بدهی‌های مدیریت شهری افزایش می‌یافت و باید ۴۰۰ تذکر می‌دادیم، نمی‌دانم چرا دوستان نمی‌خواهند واقعیت‌ها را بپذیرند اینکه بی‌انضباطی‌ها را به مدیریت شهری تحمیل کردند و حال می‌خواهند تلاش این شورا را نادیده بگیرند.

تصویب یک فوریت اخذ بهای خدمات اجتماعی ارایه شده به مهاجران و اتباع خارجی

اعضای شورای شهر تهران همچنین یک فوریت لایحه اخذ بهای خدمات اجتماعی ارایه شده به مهاجران و اتباع خارجی را در سیصد و هشتمین جلسه شورا بررسی و تصویب کردند. محمدرضا جوادی یگانه معاون امور فرهنگی و اجتماعی شهرداری تهران در توضیح این لایحه گفت: این لایحه ادامه مصوباتی است که در سال‌های قبل تصویب شد و آخرین بار نیز سال ۹۵ به تصویب رسید. اداره اتباع از شهرداری خواسته این لایحه به روز رسانی بشود و با توجه به چارچوب‌ها درخواست تصویب فوری آن را داده است. جوادی یگانه با بیان اینکه معمولا در تیر و مرداد ثبت نام اتباع انجام می‌شود گفت: ما می‌خواستیم همزمان با آمایش اتباع لایحه را تصویب کنیم تا نرخ‌های جدید همزمان با آمایش تعیین شود. بر اساس این گزارش، یک فوریت این لایحه با ۱۸ رأی موافق به تصویب اعضای شورای شهر رسید.

وزیر راه و شهرسازی: با فقر زمین مواجه بودیم

۱۹ هزار خانه خالی در مسکن مهر پردیس

محمد اسلامی، وزیر راه و شهرسازی با بیان اینکه به زودی ساخت متروی پردیس آغاز می‌شود، گفت: در پردیس ۱۹ هزار مسکن خالی از سکنه وجود دارد که مالیات بر خانه‌های خالی مشمول مسکن مهر هم خواهد شد. اسلامی در خصوص اعمال مالیات بر خانه‌های خالی در پردیس نیز گفت: حدود ۱۹ هزار خانه خالی در پردیس وجود دارد. امیدوار هستیم کسانی که مسکن خود را تحویل گرفتند سریع‌تر ساکن شوند و چنانچه ساکن نمی‌شوند به مردم اجاره بدهند تا خانه‌ای خالی نباشد. انتظار داریم سازمان امور مالیاتی اخذ مالیات از خانه‌های خالی را در دستور کار قرار بدهد. وی یادآور شد: وزارت راه و شهرسازی لیست یک میلیون و ۳۰۰ هزار واحد خانه خالی را به سازمان امور مالیاتی ارایه کرد. به گزارش ایلنا، محمد اسلامی وزیر راه و شهرسازی دیروز در جریان بازدید و کلنگ‌زنی ۲۲۰۰ میلیارد تومان پروژه زیربنایی و روبنایی شهر جدید پردیس اظهار کرد: یکی دیگر از وعده‌های دولت در تکمیل زیربناها و روبناهای شهر پردیس بوده به مرحله عمل رسیده است و این تفکری است که در تمامی پروژه‌های وزارت راه و شهرسازی در دست انجام است. اسلامی گفت: روند تکمیل پروژه‌های مسکن مهر پردیس، پایتخت مرکز مهر کشور در جریان است. بالغ بر ۷ هزار میلیارد تومان در دو سال و نیم گذشته در پردیس برای احداث راه‌ها و دیوارهای حائل سرمایه‌گذاری شده است که طول دیوارهای حائل ۱۲۰ کیلومتر است. همچنین تصفیه‌خانه‌های فاضلاب، پمپ‌های آب، تصفیه‌خانه‌های آب، انتقال خطوط برق و هر آنچه را که می‌توانست توسط وزارت راه و شهرسازی بسازد انجام شد و در اینکار اهتمام ویژه داشتیم. اسلامی با اشاره به اینکه عملیات اجرا و احداث مسکن ملی از سال گذشته آغاز شد، اعلام کرد: ۱۰ هزار نقطه در سطح کشور برای اجرای طرح اقدام ملی مسکن برنامه‌ریزی شد. در یک مرحله ۱۱ هزار واحد مسکن اقدام ملی افتتاح کردیم. در مرحله جدید ۲۰ هزار واحد افتتاح می‌شود. همچنین جریان آماده‌سازی، تکمیل و افتتاح طرح‌های مسکن ملی از هم‌اکنون به بعد یک تا دو ماه یک بار انجام خواهد شد. اسلامی ادامه داد: پروژه‌های مسکن مهر در همین دولت خاتمه پیدا می‌کند، به استثنای پروژه‌هایی که در دادگاه‌هاست که آنها خارج از تعهد وزارت راه و شهرسازی است و تا مراجع قضایی در خصوص آنها اظهار نظر نکنند وضعیت آنها تعیین نخواهد شد. وی افزود: در سال گذشته در پردیس احداث تعدادی مسکن مهر که از قبل تقاضایش وجود داشت آغاز شد. منطقه‌ای را برای این دسته از متقاضیان آغاز کردیم و اجرای پروژه‌های این عده از متقاضیان نیز سال گذشته آغاز شد و واحدهای مسکونی مهر به تازگی آغاز شده، حداکثر تا پایان سال تکمیل و تحویل متقاضیان می‌شود. وزیر راه و شهرسازی در خصوص عملیات احداث متروی پردیس نیز اعلام کرد: سازمان حفاظت محیط زیست امروز اعلام کرد که مجوز مترو را فردا ارایه خواهند داد. به محض آنکه مجوز زیست محیطی مترو صادر شود، براساس تفاهم‌نامه به امضا رسیده و مصوبه اخذ شده، تجهیز کارگاه مترو انجام و عملیات احداث مترو آغاز خواهد شد. اسلامی در خصوص آرامستان پردیس نیز گفت: آرامستان نیز در مسیر احداث متروست و فرماندار باید این موضوع را پیگیری کرده تا بتوانند مسائل آن را حل کنند. عضو کابینه دولت دوازدهم در خصوص خط انتقال آب از لار به پردیس و تامین بودجه آن گفت: مسائل مالی آن توسط سازمان برنامه و بودجه حل شده است. باید فرماندار و مدیرعامل پردیس پیگیری کنند تا به نتیجه برسد.

ممانعت از تبدیل شهر به خوابگاه

وزیر راه و شهرسازی با بیان اینکه با اجرای قانون توانستیم در یک سال ۲۴۰ هزار هکتار اراضی خودمان را به دست بیاوریم، گفت: به دنبال این هستیم که شهرهای جدید کشور به محل تنزل یافته و خوابگاهی تبدیل نشوند، شهرهایی نباشند که در روز، مرده و در شب خوابگاه هستند. وزیر راه و شهرسازی گفت: از روز اول اهتمام ویژه برای اتمام مسکن مهر داشتیم. در شرایطی که در این دوره مدیریت از هیچ منبع دولتی نتوانستیم برای تکمیل مسکن مهر استفاده کنیم چراکه ردیفی در بودجه وجود نداشت بنابراین باید از منابع داخلی خود با سازو کارهای متفاوت ملی این کار را انجام می‌دادیم. اسلامی افزود: امکان ادامه پروژه مسکن مهر با سرانه‌هایی که ایجاد نشده بود، وجود نداشت و باید حتما نواقص این پروژه‌ها را برطرف می‌کردیم تا متقاضیان محل مناسبی برای سکونت خود داشته باشند. البته باید زیرساخت‌های پشتیبان زندگی مانند مراکز بهداشتی، آموزشی، فضای سبز، مراکز فرهنگی و... در این پروژه‌ها ساخته می‌شد تا زندگی طبیعی در این محلات در جریان باشد و فقط در مسکن مهر پردیس ۷ هزار میلیارد تومان برای ایجاد این زیرساخت‌ها سرمایه‌گذاری شد. وی با تاکید بر اینکه شهرهای جدید از حالت خوابگاهی خارج شدند، گفت: بزرگ‌ترین پارک علم و فناوری کشور را با بیش از ۳۰۰ هکتار زمین ارایه دادیم، که در شهر جدید پردیس برپا شده که پردیس را به یک سکونتگاه و محل کسب و کار فاخر تبدیل کرده و امروز پردیس محل رشد نخبگان کشورمان محسوب می‌شود.

زمین ما را به خودمان نمی‌دادند!

وی ادامه داد: در بحث سازو کارهای مربوط به تولید مسکن به سه عامل ویژه پرداخته شد که اولین موضوع، بحث برنامه‌ریزی پایدار برای شناسایی متقاضیان واجد شرایط است که در این فراخوان‌های ثبت نام ۷۰ درصد ریزش داشتیم و از دو میلیون و ۲۰۰ هزار نفری که در ۵ مرحله ثبت نام کردند، کل واجدان حائز شرایط حدود ۵۳۰ هزار نفر بودند و در فاز پنجم ثبت‌نام در ۱۸۳ شهر فقط ۱۳۰ هزار نفر واجد شرایط شناخته شدند. اسلامی گفت: عامل دوم بحث تامین اراضی است. سال‌ها بود که وزارت راه و شهرسازی به حکم قانون موفق نمی‌شد اراضی متعلق به خود را دریافت کند و همواره با فقر زمین مواجه بودیم و وقتی که زمین به دلیل تناقض قانونی دریغ می‌شد، نمی‌توانستیم جریان پایدار تولید داشته باشیم. در نهایت در این دوره با موافقت وزارت جهاد قانون مربوطه برای تحویل اراضی به وزارت راه و شهرسازی اجرایی شد و قرار بر این است که اراضی موجود و قابل استفاده به وزارت راه و شهرسازی تحویل داده شود. در یک سال توانستیم ۲۴۰ هزار هکتار اراضی خودمان را به دست بیاوریم. وزیر راه و شهرسازی افزود: نکته سوم سازو کارهایی بود که در بحث قوانین و مقررات در قانون و آیین‌نامه‌های دولت و شیوه‌نامه‌های مربوط به شهرهای جدید و بافت فرسوده وجود داشت و در این دوره به‌طور کامل و معنادار احصا و تکمیل شد و در حال حاضر شابلون واحد سیاست و خط مشی مدیریتی را مدون کردیم و در این راستا جریان مدیریتی را دنبال می‌کنیم.

ایرانشهر

پرونده گران‌فروشی ایرلاین‌ها روی میز تعزیرات

محمدحسن ذیبخش، سخنگوی سازمان هواپیمایی کشوری گفت: سازمان هواپیمایی همه شکایات مسافران بابت افزایش نرخ بلیت هواپیما را در قالب یک پرونده به همراه نامه سازمان هواپیمایی به سازمان تعزیرات حکومتی ارسال می‌کند. ذیبخش در گفت‌وگو با فارس، درباره آزادسازی نرخ بلیت هواپیما توضیح داد: در برنامه پنجم توسعه بر موضوع آزادسازی نرخ بلیت هواپیما تاکید شده بود و همان زمان، مقرر بود از سال سوم برنامه پنجم، آزادسازی نرخ بلیت هواپیما اجرا شود که این موضوع عملیاتی شد. او گفت: در حال حاضر هم قانون، آزادسازی نرخ بلیت است و اگر شرکت‌های هواپیمایی هم بخواهند طبق قانون عمل کنند باید به موضوع آزادسازی قیمت‌ها عمل کنند، اما به جهت آنکه شرایط کشور در حال حاضر از نظر اقتصادی خاص است، سازمان هواپیمایی کشوری خود را مکلف می‌داند به نرخ بلیت هواپیما ورود کند و در راستای جلوگیری از تضییع حق مردم بر این موضع نظارت داشته باشد. ذیبخش تأکید کرد: در صورتی که ایرلاین‌ها از نرخ‌های تعیین شده دامنه نرخی عبور کنند موضوع تعلیق پروازهای آنها حتماً از سوی سازمان هواپیمایی کشوری دنبال می‌شود.

جدیدترین فهرست پروازهای ممنوعه و پرخطر

بر اساس جدیدترین نوتام (اخطاریه‌های طبقه‌بندی نشده یا مشاوره‌ای که توسط مقامات هوایی به خلبانان داده می‌شود) منتشر شده از سوی سازمان هواپیمایی کشوری، ۱۲ کشور در فهرست قرمز و ۲۲ کشور در فهرست مقاصد پرخطر قرار گرفته‌اند که ورود برای کشورهای قرمز کرونایی ممنوع و برای کشورهای دارای ریسک بالا با رعایت پروتکل‌ها و بنا به شرایطی مجاز شناخته شده است. به گزارش ایسنا، در روزهای گذشته و در پی شیوع و گسترش ویروس کرونای دلتا، پروتکل‌های جدیدی برای پروازهای خارجی و فهرست‌بندی کشورهای پرخطر و ممنوعه اعلام شده است که بر این اساس مسافران قبل از سفر به ایران باید آن را مطالعه کنند. بوتسوانا، برزیل، اسواتینی، هند، لسوتو، مالاوی، موزامبیک، نپال، آفریقای جنوبی، زامبیا، اروگوئه و زیمبابوه در فهرست کشورهای قرمز قرار دارند و ورود مسافران از این مقاصد به ایران ممنوع است. بر این اساس اگر مسافری در چهارده روز گذشته به این کشورها سفر کرده باشد یا بیش از چهار ساعت در این کشورها بوده باشد اجازه ورود به ایران را ندارد. البته نمایندگان سازمان‌های بین‌المللی، دیپلمات‌ها، نیروهای رسمی دولت که از وزارت امور خارجه ایران مجوز رسمی دارند، خلبان‌های مشغول به کار که برای آموزش به این مقاصد اعزام شده‌اند در صورتی که از سوی خط هوایی مربوطه اجازه‌نامه داشته باشند، می‌توانند به کشور وارد شوند. این افراد قبل از پرواز به ایران و در هنگام ورود (در صورت نیاز) باید نتیجه تست خودشان را ارایه دهند. همچنین این مسافران باید در خانه یا هتل تحت نظر مسوولان بهداشتی قرنطینه شوند. کشورهای آرژانتین، بولیوی، کیپ ورد، شیلی، کلمبیا، کاستاریکا، اکوادور، مصر، لیتوانی، مالزی، مالدیو، مغولستان، نامیبیا، پاراگوئه، پرو، سیشل، سریلانکا، سودان، سوریه، تانزانیا، ترینیداد و توباگو و تونس ۲۲ کشوری هستند که در فهرست مقاصد پرخطر قرار گرفته‌اند و ورود و خروج از و به این کشورها منوط به رعایت کردن پروتکل‌های خاصی است. برای این کشورها تست قبل از پرواز اجباری است اما مسافران از مبداء لیتوانی اگر به صورت کامل واکسینه شده باشند، نیازی به تست PCR ندارند. منظور از واکسینه شدن کامل در این ابلاغیه این است که ۱۵ روز از دریافت دوز دوم واکسن کرونا گذشته باشد. البته در یکی دیگر از توضیحات این ابلاغیه درباره تست کرونا قبل از پرواز به مقصد ایران آمده است که باید تست PCR ۹۶ ساعت قبل از پرواز از مسافران گرفته شود و تست باید به زبان انگلیسی باشد و کنسول گری ایران آن را تایید کرده باشد. کودکان زیر هشت سال امانیازی به انجام این تست ندارند. مسافران دیگر کشورها و رودشان به ایران مجاز بوده و تا اطلاع ثانوی در فهرست سبز قرار دارند و قبل از ورود به ایران باید تست PCR داده باشند اما مسافران بلژیک، اتریش، بلغارستان، کرواسی، قبرس، چک، دانمارک، استونی، فنلاند، فرانسه، آلمان، یونان، مجارستان، ایرلند، ایتالیا، لتونی، لوکزامبورگ، مالتا، هلند، لهستان، پرتغال، رومانی، اسلواکی، اسلوونی، اسپانیا، سوئد و انگلیس که کاملا واکسینه شدند نیازی به دادن تست PCR پیش از پرواز به ایران ندارند و تنها در صورتی که به هنگام رسیدن به ایران علائم داشته باشند باید تست بدهند و اگر پاسخ تست مثبت شود باید قرنطینه شوند.

جزییات پرداخت خسارت به بازماندگان هواپیمای اوکراینی

یک مقام آگاه صنعت هوانوردی گفت: هیچ دعوایی علیه ایران در خصوص سانحه هواپیمای اوکراینی در دادگاه‌های بین‌المللی اقامه نشده و حکم دادگاه کانادایی نیز اساسا باطل است. این مقام آگاه در صنعت هوانوردی در گفت‌وگو با مهر درباره آخرین وضعیت حقوقی پرونده سانحه سقوط هواپیمای اوکراینی اظهار کرد: از آنجایی که در دادگاه‌های بین‌المللی، شکایت دولت‌ها علیه دولت مطرح می‌شود، و هیچ دولت خارجی از دولت جمهوری اسلامی ایران شکایت نکرده است، ادعاهای مطرح شده مبنی بر طرح شکایت از ایران در مجامع بین‌المللی تکذیب می‌شود. وی ادامه داد: تنها اتفاقی که افتاده این است که دادگاهی در اتاوای کانادا رأیی علیه ایران صادر کرده که از اساس باطل است. این مقام مسوول درباره آخرین وضعیت جبران خسارت مصوب هیات دولت تصریح کرد: پرونده‌های زیادی در ستاد جبران خسارت جان باختگان سانحه سقوط هواپیمای اوکراینی تشکیل شد و تعداد زیادی از بازماندگان و وراث جان باختگان، دریافت مبلغ ۱۵۰ هزار دلار را درخواست داده‌اند. تاکنون به بازماندگان ۴ جان باخته این سانحه، خسارت پرداخت شده و قرار است روند اعطای خسارت به بازماندگان تسریع شود.

ارتقای ۶ رتبه‌ای ایران در شاخص‌های امنیت سایبری

جایگاه ایران در ارزیابی شاخص‌های جهانی امنیت سایبری باشناسایی نقاط قوت و توانمندی‌های سایبری و ارایه مستندات فنی و مدیریتی توسط سازمان فناوری اطلاعات، شش رتبه ارتقاء یافت. به گزارش ایسنا، وقتی صحبت از امنیت سایبری می‌شود، پیش‌بینی تهدیدات به جای واکنش مقابل آنها دارای اهمیت بالاتری است. در یک چشم‌انداز کلی، تهدیدات به‌طور مداوم در حال تغییر و تحول است، وصله کردن رخنه‌ها یا انجام به‌روزرسانی‌ها در مقابل تهدیدات دیروز، دیگر کافی نیست. سال جدیدی و به‌همراه آن تهدیدهای جدیدی، به‌ویژه در دنیای امنیت سایبری، در انتظار ماست. ابزارها و بسترهایی از جمله ایمیل که استفاده زیادی داشته و به صورت گسترده کاربران با آن سر و کار دارند، از جهتی دیگر به‌معنای افزایش ریسک و آسیب‌پذیری برای تیم‌های امنیتی است. صرف‌نظر از اینکه تمهیدات امنیتی در این بستر انجام شده باشد، تهدیداتی همچون باج‌افزار، فیشینگ یا حملات هدفمند به پلتفرم‌های محبوب مورد توجه هستند و محافظت از سیستم‌ها و داده‌های کاربران و سازمان‌ها کاری است که متخصصان حوزه امنیت باید روی آن متمرکز شوند. در راستای انجام ماموریت محوله به سازمان فناوری اطلاعات ایران به عنوان نماینده وزارت ارتباطات در همکاری‌های مشترک بین‌المللی با مجامع جهانی نظیر اتحادیه بین‌المللی ارتباطات (ITU)، این سازمان توانست با انجام تحقیقات میدانی و بررسی‌های کارشناسی، ضمن شناسایی نقاط قوت و توانمندی‌های سایبری کشور و ارایه مستندات فنی و مدیریتی، جایگاه کشور را در ارزیابی شاخص‌های جهانی امنیت سایبری (GCI)، شش رتبه ارتقاء دهد. این سنجه‌های ارزیابی متشکل از پنج رکن قانونی، فنی، ظرفیت‌سازی، سازمانی و تعاملاتی و ۲۰ شاخص اصلی و بیش از ۸۰ سوال است که مراتب در پرسشنامه‌ای طراحی شده‌اند و کشورها طی دوره‌های زمانی مشخص ضمن پاسخ‌گویی به سوالات، ملزم به ارایه مستندات و شواهد فنی نیز هستند. ایران در شرایط مقابله با محدودیت‌ها و مدیریت ویروس همه‌گیر کرونا و تاثیرات آن که این پاندمی بر پیکره نیروی انسانی کشور داشته، با ارتقاء یک رتبه در سطح منطقه و شش رتبه در بین کل کشورهای جهان موفق شده تا با اخذ جایگاه ۵۴ در بین ۱۹۴ کشور سنجه‌های توسعه‌مدیریت امنیت اطلاعات را در فضای سایبر بهبود ببخشد تا از این راه، نرخ آسیب و خسارات احتمالی در مواجهه با تهدیدات و حملات سایبری را تعدیل کنند.

امکان ایجاد شبکه مویرگی فیبر نوری با استفاده از امکانات شهرداری

مشاور مدیرعامل فاوای شهرداری با بیان اینکه ۳۵ درصد ترافیک داده روی شبکه فیبر نوری شهرداری است، گفت: هر کسی می‌خواهد در حوزه فیبرنوری در شهر تهران فعالیت داشته باشد حداقل باید متری ۴۰۰ هزار تومان هزینه کند بنابراین باید به سمت ایجاد شبکه مویرگی از طریق شبکه شهرداری رفت. به گزارش ایرنا، میزگرد «چالش‌های توسعه خدمات دیجیتال و راه‌کارهای برون‌رفت در دوران پساکرونا» برگزار شد. حسام مقصودلو، مشاور ارشد مدیرعامل سازمان فاوای شهرداری تهران در این میزگرد گفت: قبل از شروع پاندمی کرونا، راه‌اندازی سامانه «تهران‌من» را کلید زده بودیم، در بعضی موارد سعی و خطاهایی کردیم و در برخی موارد هم خوب جلو رفتیم. فعالیت‌های انجام شده در سامانه «تهران‌من» و رگولاتوری انجام شده و قوانین تصویب‌شده توسط شورای شهر، حاکی از حرکت در مسیر ارایه هر چه بیشتر خدمات غیرحضوری است. وی تصریح کرد: بسیاری از خدماتی که مردم با آن سر و کار زیادی داشتند در سامانه تعبیه شده است و در سامانه «تهران‌من» روزانه حدود ۱۰ هزار مفاصاحساب توسط مردم دریافت می‌شود. مشاور ارشد مدیرعامل سازمان فاوای شهرداری تهران اضافه کرد: سیاست ما این بود که همه سرویس‌ها فقط در «تهران‌من» ارایه نشود و این سرویس‌ها توسط سایر دستگاه‌ها و ارگان‌ها نیز ارایه شود اما گاهی با اعتراض خود مردم هم مواجه بودیم که چرا اطلاعات ما در سایر اپلیکیشن‌های مشابه وجود دارد.

طرح «مدیریت داده و اطلاعات ملی» در کمیسیون صنایع مجلس نهایی شد

داده و اطلاعات ملی در زمره مالکیت عمومی قرار خواهد گرفت

داده و اطلاعات ملی طبق طرح «مدیریت داده و اطلاعات ملی» که در کمیسیون صنایع مجلس نهایی شده، در زمره مالکیت عمومی و در اختیار نظام جمهوری اسلامی خواهد بود و نهادها و دستگاه‌های دولتی و ارایه‌دهندگان خدمات موظفند امکان دسترسی و تبادل داده و اطلاعات ملی را فراهم کنند. در صورت تصویب نهایی این طرح در صحن علنی مجلس دیگر دستگاه‌ها به بهانه‌های مختلف از جمله پردازش یا جمع‌آوری داده نمی‌توانند خود را مالک داده به شمار آورند و از ارایه آن به دستگاه‌های مختلف اجتناب کنند. طرح «مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی» که هفته گذشته به تصویب کمیسیون صنایع مجلس رسید، در آذر ماه ۹۹ در صحن علنی مجلس اعلام وصول شد. این طرح به صورت کامل تعامل داده‌ها بین دستگاه‌های مختلف کشور را هدف گرفته بود و در نظر داشت تا نظام حکمرانی داده در کشور را یکپارچه کند. طی ۶ ماه گذشته کمیسیون صنایع مجلس با برگزاری جلساتی با کارگروه تعامل‌پذیری در جهت بهینه کردن این طرح حرکت کردند و حال این طرح در کمیسیون صنایع نهایی شده و برای بررسی و تصویب نهایی در نوبت بررسی در صحن قرار گرفته است. طبق این مصوبه «هر گونه نگهداری، دسترسی یا پردازش بر داده‌ها و اطلاعات توسط دستگاه‌ها و نهادهای مشمول این قانون، نافی یا ناقض حق مالکیت عمومی و حاکمیت ملی بر داده‌ها و اطلاعات ملی نیست.» در اصل هیچ دستگاهی نمی‌تواند داده‌های جمع‌آوری شده را فقط داده خاص خود تلقی کند؛ بلکه تمامی دستگاه‌ها مکلف به تبادل داده با یکدیگر خواهند بود. تبادل داده‌ها و اطلاعات بین دستگاه‌ها و نهادهای مشمول این قانون بادستگاه‌های اجرایی یا کسب و کارها با رعایت اصول حفاظتی و امنیتی بر عهده مرکز ملی تبادل اطلاعات وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات است. بر این اساس هر گونه عدم تبادل اطلاعات یا هر گونه تبادل داده و اطلاعات خارج از این مرکز بر خلاف مصوبات کمیسیون دوام مستوجب مجازات‌های این قانون خواهد بود. در شرایط فعلی هر چند کارگروه تعامل‌پذیری سعی کرده دستگاه‌ها را به سمت تبادل اطلاعات از طریق مرکز ملی تبادل اطلاعات سوق دهد؛ اما بسیاری از دستگاه‌ها به بهانه‌های مختلف از جمله عادت به روال گذشته از تبادل اطلاعات از طریق این بستر اجتناب کرده‌اند و مسیرهای تبادل داده گذشته خود را حفظ کرده‌اند. حال در صورت نهایی شدن این قانون دیگر هیچ دستگاهی اجازه نخواهد داشت تا خارج از مرکز ملی تبادل اطلاعات به تبادل اطلاعات با یکدیگر بپردازد.

تبادل داده‌ها از مینه‌ساز حکمرانی داده‌ها خواهد شد

پس از بررسی این طرح رییس کمیته ارتباطات و فناوری اطلاعات مجلس مصطفی طاهری و رضا باقری اصل دبیر کارگروه تعامل‌پذیری در تویتی از نهایی شدن آن و همکاری با یکدیگر ابراز خرسندی کردند. طاهری در توییت خود نوشت: «تبادل داده‌ها مهم‌ترین کارکرد این طرح و زمینه‌ساز حکمرانی داده‌ها خواهد شد.» هم‌اکنون به جز این طرح، طرح «الزام به انتشار داده و اطلاعات» که قرار است جایگزین قانون دسترسی آزاد به اطلاعات شود و مدیریت داده کشور را در اختیار قوه قضاییه می‌گذارد و همچنین طرح «نظام جامع مدیریت داده‌های کشور و تسهیل ارایه خدمات الکترونیکی به مردم» که در آن سازمان ثبت احوال را متولی حفظ داده‌ها می‌داند برای بررسی در دستور کار مجلس قرار دارد. هر چند قرار بود این سه طرح با یکدیگر تجمیع شود و در قالب یک طرح برای مدیریت داده کشور و حکمرانی داده‌ای مطرح شود؛ اما با وجود انتقادهای زیادی که از سوی کارشناسان به دو طرح دیگر مطرح شد در نهایت در شرایط فعلی طرح «مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی» مورد بررسی کمیسیون صنایع مجلس قرار گرفته است. طبق این طرح، سیاست‌گذاری و تصویب راهبردهای کلان نظام تولید، نگهداری، پردازش، دسترسی، یکپارچه‌سازی، تبادل و امنیت داده و اطلاعات ملی با هدف افزایش قدرت حکمرانی و ساماندهی و انسجام بخشی به نظام تبادل اطلاعات و ضوابط دسترسی به آن و گسترش تبادل اطلاعات میان دستگاه‌ها و نهادهای مشمول این قانون و تسهیل دسترسی به اطلاعات پایه برای کسب و کارهای بخش خصوصی بر عهده شورای عالی فضای مجازی است.

تشکیل کمیسیون داده و اطلاعات ملی با نام کمیسیون دوام

همچنین به منظور اجرای سیاست‌ها و راهبردهای کلان شورای عالی فضای مجازی در داده و اطلاعات ملی و نظارت و مدیریت بر نحوه نگهداری، پردازش، دسترسی، یکپارچه‌سازی، امنیت و به ویژه تبادل و به اشتراک‌گذاری داده و اطلاعات ملی «کارگروه تعامل‌پذیری دولت الکترونیکی» مصوب شورای عالی فضای مجازی به «کمیسیون داده و اطلاعات ملی» که به اختصار کمیسیون دوام نام‌گذاری می‌شود ارتقا می‌یابد. یکی از مهم‌ترین تغییراتی که پس از بررسی در کمیسیون صنایع مجلس در این طرح اتفاق افتاد مربوط به اعضای کمیسیون دوام بود. طبق پیشنهاد اولیه طرح رییس مرکز آمار ایران، رییس سازمان امور مالیاتی، معاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، نماینده اطلاعات سپاه و نماینده مرکز ملی فضای مجازی به ترکیب اعضای کارگروه تعامل‌پذیری اضافه می‌شدند حال در این مصوبه تاکید شده که ترکیب اعضا را مرکز ملی فضای مجازی تعیین خواهد کرد. همچنین در طرح مصوب کمیسیون صنایع مجلس سعی شده تا یکپارچگی تعاریف در ساختار این مصوبه با سایر مصوبات با تعریف اصلاحات مورد استفاده در این قانون ایجاد شود. طبق این قانون تنظیم گران بخشی، متقاضی داده و اطلاعات و پایه و همچنین داده و اطلاعات ملی به صورت کامل تعریف شده‌اند. طبق تعریفی که صورت گرفته، داده و اطلاعات ملی به داده و اطلاعاتی گفته می‌شود که دستگاه‌ها و نهادهای مشمول این قانون یا هر داده و اطلاعات که به موجب قوانین و مقررات در اختیار دستگاه‌ها و نهادهای مشمول این قانون قرار دارند اطلاق می‌شود. همچنین پایگاه داده و اطلاعات پایه نیز کلیه پایگاه‌های داده و اطلاعاتی که در ایجاد و ارایه خدمات الکترونیکی و هوشمند اجرای فرآیندهای الکترونیکی نقش پایه‌ای داشته و ارایه این خدمات و اجرای فرآیندهای الکترویکی وابسته به یکی یا ترکیبی از اطلاعات و داده این پایگاه‌های پایه است گفته می‌شود.

تهیه لیستی از ۲۹ پایگاه داده

در این طرح پیشنهادی لیستی از ۲۹ پایگاه داده و اطلاعات پایه کشور تهیه شده است که دستگاه‌ها و نهادهای مشمول این قانون طبق اعلام کمیسیون دوام موظف به همکاری با متولیان پایگاه اطلاعات پایه هستند. براساس این طرح متولی اداره و به‌روزرسانی پایگاه‌های اطلاعات و داده‌های پایه متولیان این پایگاه‌ها هستند که باید طبق مصوبات کمیسیون عمل کنند. در اصلاحات صورت گرفته از سوی کمیسیون صنایع مجلس با توجه به همکاری که با کارگروه تعامل‌پذیری صورت گرفته سعی شده تا گره‌ها یا تعارض‌های قانونی در خصوص تبادل اطلاعات که در طول دوره فعالیت کارگروه تعامل‌پذیری مشخص شده رفع شود، از همین رو تغییراتی در برخی از قوانین کشور از جمله قانون مالیات‌های مستقیم پیش‌بینی شده است. طبق این طرح ماده ۲۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم در صورت تصویب این طرح در مجلس به این صورت تغییر خواهد کرد: «اداره امور مالیاتی و سایر مراجع مالیاتی باید اطلاعاتی را که ضمن رسیدگی به امور مالیاتی مودی به دست می‌آورند فقط مجاز به ارایه اطلاعات با تصویب کمیسیون داده و اطلاعات ملی به سایر دستگاه‌ها هستند در غیر این صورت طبق قانون مجازات اسلامی با آنها رفتار خواهد شد.» هم‌اکنون ماده ۲۳۲ به گونه‌ای است که طبق آن سازمان امور مالیاتی می‌تواند داده‌های جمع‌آوری شده توسط خود را محرمانه تلقی کند و از ارایه آن به دستگاه‌های مختلف جلوگیری کند حال به نظر می‌رسد این گره قانونی با تغییر ترکیب‌بندی عبارت‌ها می‌تواند برطرف شود. همچنین ضوابط دسترسی به اطلاعات سامانه مودیان مالیاتی نیز با تغییراتی که در ماده ۱۵ قانون پایانه‌های فروشگاهی ایجاد خواهد شد توسط کمیسیون دوام صورت می‌گیرد. در قانون اوراق بهادار نیز دسترسی به اطلاعات سایر دستگاه‌ها، بانک‌ها و شرکت‌های دولتی برای انجام وظایف سازمان بورس باید با اجازه دادستانی کل کشور صورت می‌گرفت که با این طرح قانونی این اجازه از کمیسیون داده و اطلاعات ملی کسب می‌شود. در ماده پایانی این طرح نیز پیش‌بینی شده تا وزارت اقتصاد ظرف یکسال پس از لازم‌الاجرا شدن این قانون به منظور مدیریت داده و اطلاعات ملی برای تمامی کسب و کارها و مجوزهای قانونی کشور شناسه یکتای ملی تخصیص دهد. ارایه هر گونه خدمات به کسب و کارها منوط به ارایه شناسه ملی کسب و کار است.

تحول در تولید هوشمند و بیمه با فناوری بلاک‌چین

به گفته رییس کنفرانس بین‌المللی بلاک‌چین، فناوری بلاک‌چین تنها برای استفاده در سیستم بانکداری نیست، بلکه کل دنیای فناوری و به‌ویژه بخش تولید هوشمند و بیمه را نیز دستخوش تغییر اساسی خواهد کرد. کنفرانس علمی بین‌المللی حوزه بلاک‌چین، رمزارزها و اقتصاد جهانی در ایران، ۱۴ و ۱۵ مرداد ۱۴۰۰ به‌شکل آنلاین برگزار می‌شود. پیمان سرحدی، رییس کل باشگاه نوآوری و فناوری یونسکو و رییس کنفرانس بین‌المللی بلاک‌چین، رمزارزها و اقتصاد جهانی، بیان کرد: فناوری «بلاک‌چین» (Blockchain) خلاف آن چه که تصور می‌شود، تنها برای استفاده در سیستم بانکداری نیست، بلکه کل دنیای فناوری و به‌ویژه بخش تولید هوشمند و بیمه را نیز دستخوش تغییر اساسی خواهد کرد. این فناوری می‌تواند امکان انتقال مطمئن و معتبر داده‌ها و همچنین یک شبکه قابل ردیابی ناگسستنی را فراهم کند که این ویژگی‌ها تنها برای امور بانکی نیست. وی ادامه داد: با توجه به پیشرفت روزافزون ارزهای دیجیتال و استفاده آنها از قابلیت‌های بسیار زیاد تکنولوژی بلاک‌چین به عنوان سیستمی غیرمتمرکز با امنیت بالا، آشنایی بیشتر با این تکنولوژی یکی از اصول و مفاهیم پایه برای ورود به دنیای ارزهای دیجیتال و بهره‌وری از آنها است. علاوه بر این افراد با آشنایی بیشتر با بلاک‌چین می‌توانند ارز دیجیتال خود را ایجاد کنند، پس بسیار واضح است که درک درست بلاک‌چین و کاربردهای آن از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است که به عنوان پدیده‌ای اثرگذار در تولید هوشمند نباید نادیده گرفته شود. رییس کنفرانس بین‌المللی بلاک‌چین با اشاره به تاثیر بلاک‌چین در صنعت بیمه گفت: بلاک‌چین پتانسیل بالایی برای به‌کارگیری در صنعت بیمه دارد. در شرایطی که اثبات و تأیید اعتبار، ضرورت بالایی داشته باشد، بلاک‌چین به کار می‌آید. تشخیص و جلوگیری از تقلب و خودکارسازی فرآیند رسیدگی، از مهم‌ترین مزایای بلاک‌چین در صنعت بیمه محسوب می‌شوند. وی درباره کارگاه‌های آموزشی حین برگزاری کنفرانس نیز توضیح داد: ما تلاش کردیم در این حوزه به موضوعات تازه‌ای ورود کنیم؛ چراکه این فناوری در دنیا به‌طور گسترده‌ای توسعه یافته است و صنایع بزرگ دنیا در تلاشند تا بتوانند از ظرفیت این فناوری نوین برای توسعه و پیشبرد خود استفاده کنند.

بلاک‌چین و استخراج رمزارزها (ماینینگ)، بلاک‌چین در زنجیره تأمین و صنایع غذایی، بلاک‌چین و حقوق مالکیت فکری (Copyright)، بلاک‌چین در صنعت برق و مخابرات، حاکمیت توکن و حاکمیت در بلاک‌چین، بلاک‌چین و غیرمتمرکزسازی اقتصادی (DeFI) و بلاک‌چین در صنعت بیمه از پنل‌های تخصصی این کنفرانس بین‌المللی هستند. رییس کل باشگاه نوآوری و فناوری، کنفرانس بین‌المللی بلاک‌چین و رمزارزها را محلی برای گفتمان مشترک دولت، مجلس، متخصصان و نخبگان در بخش خصوصی، برشمرد و گفت: در این کنفرانس با بسترسازی مناسب برای هم‌فکری و همچنین ارایه نظرات درست و کارشناسی می‌توان به یک چارچوب و قاعده مشترک رسید. سرحدی، عمده برخوردهای حاکمیتی و دولتی در حوزه بلاک‌چین و رمزارزها را از روی ناآگاهی دانست و افزود: متأسفانه متخصصان، توسعه‌دهندگان و صاحب‌نظران در این رابطه دخالت داده نشده‌اند. حوزه بیت‌کوین، رمزارزها و بلاک‌چین هر کدام متفاوت هستند و این فناوری نقاط ضعف و قوت دارد؛ ما به‌عنوان یک کشور در حال توسعه و دارای نیروی متخصص جوان باید از این نقاط قوت استفاده حداکثری کنیم، آن هم در شرایطی که این فناوری روز به‌روز در حال رشد و استقبال عمومی در جهان است.

ارز دیجیتال؛ ابزاری برای پرداخت

همچنین رسول شاهسونی، دبیر کمیته بین‌الملل کنفرانس بلاک‌چین، گفت: باتوجه به گستردگی جامعه مخاطب این فناوری نوظهور، طبق برنامه‌ریزی‌های انجام شده، مقرر شده است، این کنفرانس بین‌المللی، سالانه و با همکاری دانشگاه‌های داخلی و خارجی برگزار شود. در دنیا، السالوادور اولین کشوری است که بیت‌کوین را به پول قانونی و رسمی خود تبدیل کرده و این به این معناست که این رمزارز برای اولین‌بار به یک ارز رسمی در کشوری تبدیل شده است. در کشورهایی چون هند، کانادا، اردن و ویتنام، ارز دیجیتال ممنوع نیست اما قوانین جزئی برای آن در نظر گرفته شده است. برخی دیگر از کشورها نیز ارز دیجیتال را به عنوان ابزاری برای پرداخت، قانونی می‌دانند. دبیر کمیته بین‌الملل کنفرانس بلاک‌چین ادامه داد: در ایران هم رییس کمیسیون اقتصادی مجلس درباره موافقت کمیسیون اقتصادی دولت با به رسمیت شناختن صنعت «بیت‌کوین» مطالبی را عنوان کرد، اما بانک مرکزی بارها در اطلاعیه‌هایی ورود ارزهای دیجیتال به حوزه پرداخت کشور را ممنوع کرده است؛ به‌طور کلی خرید و فروش و نگهداری بیت‌کوین توسط مردم جرم نیست اما در مقیاس وسیع و حوزه پرداخت‌های کلان کشور، تاکنون مجوز خاصی صادر نشده است.

جهان با شتاب زیادی به سمت فناوری‌های نوین می‌رود

سجاد برخورداری، دبیر علمی کنفرانس، اظهار کرد: آنچه بیش از پیش در این کنفرانس حائز اهمیت است، همکاری و حضور دانشگاه‌ها در این کنفرانس علمی برای تبیین این فناوری نوظهور است؛ چراکه دنیا در حوزه علم و فناوری با شتاب بسیاری به این سمت می‌رود و تمرکز و فعالیت دانشگاه‌هایی چون دانشگاه صنعتی شریف و امیرکبیر در خصوص این موضوع، حکایت از اهمیت آن دارد.

مصونیت حقوقی توییتر در هند سلب شد

شرکت توییتر به دلیل عدم رعایت مقررات جدید فناوری اطلاعات، دیگر در خصوص محتوای تولید کاربران در هند مصونیت حقوقی ندارد. به گزارش ایسنا به نقل از رویترز، بیانیه منتشره از سوی دولت هند نخستین اظهارات رسمی دولت نارندرا مودی، نخست‌وزیر این کشور درباره سلب مصونیت حقوقی شرکت امریکایی توییتر پس از انتقاد مکرر از عدم پایبندی به مقررات هند است. این اختلاف و مشاجره علنی نگرانی‌هایی را در میان شرکت‌های امریکایی در خصوص دشواری فعالیت در هند که فضای رگولاتوری سخت‌گیرانه‌تری پیدا کرده را برانگیخته است. وزارت فناوری اطلاعات هند به دادگاه عالی دهلی نو اعلام کرد که عدم رعایت قانون از سوی توییتر به نقض تمهیدات قانون فناوری اطلاعات منتهی و باعث شده است این شرکت امریکایی مصونیت خود را از دست دهد. این اظهارات در پرونده شکایت یک کاربر توییتر آمده که درباره توییت‌های افتراآمیز در این پلتفرم شکایت و اعلام کرده بود این شرکت به مقررات جدیدی که انتصاب برخی مدیران جدید را الزامی کرده، عمل نکرده است. توییتر در این باره اظهارنظر نکرد. این شرکت پیش از این اعلام کرده بود در تلاش برای رعایت مقررات هند است. مقررات جدید فناوری اطلاعات هند که از اواخر مه اجرایی شده است، ساماندهی محتوا در پلتفرم‌های شبکه اجتماعی و مسوول شناختن شرکت‌های شبکه اجتماعی در قبال درخواست‌های حقوقی برای حذف فوری پست‌ها و فراهم کردن اطلاعات درباره ارسال کنندگان پیام‌ها را هدف گرفته است.

ادامه از صفحه اول

فهرست اولویت‌دار رفع تحریم‌ها

*از منظر محتوایی نیز، به‌طور کلی چهار دسته تحریم، علیه ایران اعمال شده است: «تحریم‌های حقوق بشری، موشکی، تروریسم و هسته‌ای.» بخش اعظم و اثرگذار تحریم‌ها بر اقتصاد کشور، ذیل تحریم‌های هسته‌ای قرار می‌گیرند. با تصویب برجام و متعاقب آن صدور قطعنامه ۲۲۳۱ در ۲۹ تیر ۱۳۹۴ توسط شورای امنیت، ۷ قطعنامه صادره شورای امنیت علیه ایران ملغی و درنتیجه، تحریم‌های مرتبط با موضوع هسته‌ای شورای امنیت لغو یا تعلیق شد اما با خروج یکجانبه ایالات متحده از برجام در ۸ می ۲۰۱۸ و متعاقب آن وضع تحریم‌های متعددی علیه بخش‌های مختلف اقتصادی و مالی ایران و اشخاص حقیقی و حقوقی، دولت ترامپ در فاصله ۳ سال بیش از ۷۰۰ نهاد حقیقی و حقوقی را تحت عنوان فشار حداکثری مورد تحریم قرار داد که اقتصاد کشور را خصوصاً طی سال‌های ۱۳۹۷ تا ۱۳۹۹ با التهابات زیادی مواجه ساخت. علاوه بر تحریم‌های مرتبط با حوزه مالی و حمل‌ونقل دریایی، تحریم‌های بخش نفت و پتروشیمی، خودرو، فلزات و مواد معدنی از مهمترین تحریم‌هایی است که در فرمان‌های اجرایی وضع شد.

*براساس بررسی‌های آماری، بیشترین تحریم‌های سنگین وضع شده توسط آمریکا به ترتیب تعداد ۱۷۳۳ فقره برای ایران، ۶۷۶ فقره برای سوریه، ۴۱۹ فقره برای اوکراین، ۴۱۴ فقره برای کره شمالی، ۳۳۴ فقره برای روسیه و ۳۳۳ فقره برای ونزوئلا است؛ ضمن آنکه کشورهای چین، کوبا، بلاروس و هنگ‌کنگ هم جزء اهداف تحریمی اخیر آمریکا قرار گرفته‌اند.

*حدود ۸۰ درصد از مجموع تحریم‌های اعمال شده آمریکا علیه ایران در ۱۲ سال اخیر (دوران اوباما و ترامپ) بوده و به تنهایی ۳۰ درصد از کل تحریم‌ها، در دو سال پایانی دوره ترامپ (سال‌های ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰) علیه ایران وضع شده که اکثر این تحریم‌ها در قالب فرمان اجرایی اعمال شده‌اند و لغو آنها تحت تاثیر قوانین و اقدامات کنگره قرار ندارد و در حوزه اختیارات رئیس جمهور است. تحریم‌های مرتبط با حوزه صنعت، معدن و تجارت جزء این گروه به شمار می‌رود.

پیشنهادات:

۱- فهرست اولویت‌دار پیشنهادی رفع تحریم‌ها در حوزه صنعت، معدن و تجارت عبارتند از:

۲- رفع تحریم‌های موضوعی مرتبط با ۱۵ مرداد ۱۳۹۷ (با تاکید بر فلزات، خودسازی، فرش و مواد غذایی)؛

۳- رفع تحریم‌های موضوعی مرتبط با ۱۳ آبان سال ۱۳۹۷ (با تاکید بر پتروشیمی، کشتیرانی، بانک و بیمه)؛

۴- فهرست اشخاص حقیقی و حقوقی لیست SDN (با تاکید بر دستورالعمل‌های ۱۳۸۷۱، ۱۳۳۸۲ و ۱۳۲۲۴).

از منظر پیامدها، بی‌شک رفع تحریم‌ها گشایش‌های اقتصادی برای کشور به همراه دارد و تعاملات بین‌المللی را به وضعیت عادی نزدیک‌تر می‌کند؛ اما بدون پذیرش قواعد بازی در اقتصاد جهان، بویژه قواعد نظام مالی جهانی، منفعت ایران از شرایط جدید با محدودیت‌هایی همراه است و ممکن است حداکثری و پایدار نباشد. باید توجه داشت که رفع تحریم‌های اقتصادی لزوما به معنای تمایل نظام مالی جهانی برای گسترش همکاری‌ها با ایران نخواهد بود.

شرکت سهامی آب و فاضلاب استان آذربایجان شرقی

آگهی فراخوان مناقصه عمومی با ارزیابی کیفی -نوبت اول

شناسه آگهی: ۱۱۶۰۹۶۴

شماره ۱۴۰۳۰۰۰۱۰۶۰۰۰۰۰۲ مورخ ۱۴۰۰/۴/۱۳ مندرج در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت شماره ۷۸ سال ۱۴۰۰

شرکت آب و فاضلاب استان آذربایجان شرقی در نظر دارد عملیات مربوط به نگهداری شبکه، اصلاح، توسعه شبکه، اجرای منهول و نصب انشعاب فاضلاب امور آب و فاضلاب منطقه ۳ تبریز را از محل اعتبارات غیرعمرانی و با مشخصات ذیل به روش مناقصه (عمومی) با ارزیابی کیفی از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir به پیمانکاران واجد شرایط و دارای رتبه آب یا تاسیسات و تجهیزات یا دارای صلاحیت از دفتر بهبود روش‌های بهره‌برداری فاضلاب شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور متناسب با ظرفیت کاری واگذار نماید.

مشخصات پروژه: الف- مبلغ برآورد اولیه: ۳۴۹۷۸۰۰۰۰۰۰ ریال

ب- مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: ۱۷۴۸۹۰۰۰۰۰ ریال

ج- محل اجرای کار: تبریز

د- رشته و گروه پیمانکار: واجد شرایط و دارای رتبه آب یا تأسیسات و تجهیزات یا دارای صلاحیت از دفتر بهبود روش‌های بهره‌برداری فاضلاب شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور متناسب با ظرفیت کاری

هـ- مدت اجرای کار: ۱۲ ماه

و- دستگاه نظارت: مدیر آب و فاضلاب منطقه ۳ تبریز

ز- محل اعتبار: غیرعمرانی

ح- پیشنهاددهنده حائز حداقل امتیاز ارزیابی کیفی لازم جهت شرکت در مناقصه مکلف است معادل مبلغ سپرده، تضمین‌های معتبر تسلیم یا مبلغ مذکور را به حساب بانکی شرکت واریز و حسب مفاد اسناد مناقصه ضمانتنامه یا رسید واریز وجه را به صورت اصل در وقت مقرر در اسناد به کارفرما تسلیم نماید. به پیشنهادهای فاقد سپرده، سپرده‌های مخدوش، سپرده‌های کمتر از میزان مقرر، چک و نظایر آن ترتیب اثر داده نخواهد شد.

لازم به ذکر است که هزینه آگهی مناقصه به عهده برنده مناقصه می‌باشد.

مهلت فروش اسناد از تاریخ درج آگهی لغایت ساعت ۱۹ مورخه ۱۴۰۰/۴/۲۴

آخرین مهلت تسلیم پیشنهادات در سامانه ستاد ایران ساعت ۱۴/۳۰ صبح مورخه ۱۴۰۰/۵/۹

زمان و تاریخ بازگشایی پیشنهادات در سامانه ستاد ایران ساعت ۱۲ صبح مورخه ۱۴۰۰/۵/۹

آدرس سایت اینترنتی: www.abfaazarbaijan.ir

شرکت آب و فاضلاب استان آذربایجان شرقی

شرکت آب و فاضلاب استان البرز

نوبت دوم

شناسه آگهی: ۱۱۵۹۵۶۱

سیستم مدیریت یکپارچه / کد ۱۰/۴۳/۰۰ /ف

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله ای (شماره ۳۵/آع/۱۴۰۰)

شرکت آب و فاضلاب استان البرز در نظر دارد ۵۲۵۰ متر لوله پلی اتیلن فاضلابی در سایزهای ۲۵۰ و ۳۱۵ میلیمتر از محل اعتبارات طرحهای عمرانی را از طریق مناقصه عمومی از مناقصه گران واجد شرایط خریداری نماید.

مدت تحویل: از تاریخ انعقاد قرارداد به مدت ۳ (سه) ماه تعیین می گردد.

کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه گران و بازگشایی پاکتها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir با شماره فراخوان ۲۰۰۰۰۰۵۱۸۶۰۰۰۰۱۸ انجام خواهد شد و لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت نام در سایت مذکور و دریافت گواهینامه امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.

مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: ۴۴۲،۰۵۰،۰۰۰ ریال به صورت واریز نقدی به حساب شرکت، ضمانتنامه بانکی به نام شرکت آب و فاضلاب استان البرز و یا اوراق مشارکت می باشد.

مهلت تحویل اسناد مناقصه: پیشنهاددهندگان می بایست مدارک لازم را مطابق مندرجات برگ شرایط تا ساعت ۱۹ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۵/۰۴ بصورت فایل PDF در سامانه فوق بارگذاری نمایند.

مناقصه گران علاوه بر بارگذاری فایل PDF تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار و اسناد ارزیابی کیفی، موظف به ارائه آن در پاکت لاک و مهر شده تا ساعت ۱۳:۳۰ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۵/۰۴ به دفتر قراردادهای شرکت آب و فاضلاب استان البرز می باشند.

تاریخ بازگشایی پاکات: ساعت ۱۳:۳۰ روز سه شنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۵/۰۵ خواهد بود.

نحوه دریافت اسناد مناقصه: داوطلبان می توانند به منظور دریافت اسناد مناقصه از تاریخ ۱۴۰۰/۰۴/۱۵ تا پایان وقت اداری روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۴/۲۰ از طریق سامانه ستاد به آدرس www.setadiran.ir اقدام نمایند. تلفن تماس: ۳۲۱۱۷۱۴۹-۰۲۶

سایر اطلاعات و جزئیات مربوط در اسناد مناقصه مندرج است.

جهت کسب اطلاعات بیشتر به سایت پایگاه ملی اطلاع رسانی مناقصات، به آدرس (iets.mporg.ir) مراجعه نمایید.

شرکت آب و فاضلاب استان البرز «سهامی خاص»

ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز حجم سالانه قاچاق کالا را ۱۲.۵ میلیارد دلار اعلام کرد

کشف ۶۰ هزار دستگاه ماینر قاچاق

تعادل | «حجم سالانه قاچاق کالا در کشور، ۱۲ میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار اعلام شد.» براساس اعلام متولیان ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز و طبق بررسی‌های انجام شده، مشخص شده که ذیل گروه‌های کالایی لوازم کامپیوتری در گمرک تعدادی ماینر وارد کشور شده‌اند. اما بر اساس مصوبه جدید قرار بر این شد که واردکنندگان خوداظهاری کنند و عوارض و مالیات را بپردازند. اما به گفته متولیان این ستاد، دیگر هیچ پرونده‌ای که شامل مصوبه گذشته باشد، وجود ندارد و هیچ پرونده جدیدی هم شامل آن مصوبه نمی‌شود و زمان خوداظهاری هم گذشته است. بنابراین اگر فردی بتواند مجوزهای مربوطه را دریافت کند واردات ماینر آن شامل قاچاق نمی‌شود. با این حال، کشفیات ماینر قاچاق ۶۰ هزار ماینر اعلام شده که باید درباره امحا یا استفاده از آن تصمیم‌گیری شود. همچنین در مورد فروش کالای قاچاق در فضای مجازی ۳۰۰ سایت متخلف شناسایی و مسدود شدند که بعد از اصلاحی رویه سایت به برخی از آنها اجازه فعالیت داده شده است. از این رو، ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، در حال رایزنی با وزارت ارتباطات برای ایجاد ساز و کاری جهت مدیریت این فضا است. رییس ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، همچنین با تشریح وضعیت قاچاق کالا در کشور در اظهاراتی، عدد ۲.۵ میلیاردی برای قاچاق لوازم خانگی که از سوی تولیدکنندگان اعلام می‌شود، را بزرگنمایی دانست و اعلام کرد که حجم قاچاق لوازم خانگی کمی بالاتر از یک میلیارد دلار است که آنهم از طریق تجارت مرزی انجام می‌شود.

در زمینه قاچاق لوازم خانگی بزرگنمایی می‌کنند

رییس ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز در نشست خبری به تشریح وضعیت قاچاق در کشور پرداخت. علی مویدی خرم آبادی در ابتدای سخنان گفت: در گذشته سازوکاری برای نظارت در فرآیند تولید تا توزیع سوخت نبود اما با اقداماتی که انجام دادیم فرآیند تولید تا مصرف سوخت را در چرخه سامانه‌ای قرار دادیم تا در مسیر آن کمتر شاهد نشت سوخت باشیم. و افزود: با این اقدامات شاهد صرفه‌جویی ۱۴ میلیارد دلاری در مصرف سوخت بودیم. هر چند هنوز هم به خاطر وضعیت قیمت، میل به قاچاق سوخت زیاد است اما کاهش چشم‌گیری داشته است. به گفته او، امروز با سامانه‌های مختلف از هدررفت سوخت جلوگیری شده و طرح‌هایی مانند طرح «رزاق» به اجرا درآمده که می‌تواند خروج سوخت را کنترل کند. او در اینجا به بررسی‌هایی که یک موسسه مطالعات انرژی درباره مهار خروج سوخت انجام داده، اشاره کرد و گفت: براساس این بررسی‌ها مشخص شد ۳ میلیارد دلار کاهش مصرف داشتیم که این رقم معادل هزینه ساخت پالایشگاه با تولید ۱۵۰ هزار بشکه در روز است. او درباره قاچاق در حوزه لوازم خانگی با وجود ممنوعیت واردات توضیح داد: در گذشته واردات رسمی و غیررسمی لوازم خانگی زیاد بود اما از سال ۹۷ واردات این محصول ممنوع شد و تولید داخل نیز رونق گرفت و اکنون سهم تولیدات داخلی از بازار داخلی به ۶۰ درصد رسیده است. مویدی افزود: باقی نیاز جامعه باید از محلی پاسخ داده شود. به لحاظ اینکه معافیت‌هایی برای مرزنشینان در نظر گرفته‌ایم و تجارت مرزنشینی فعال است، نمی‌توانیم به صورت مطلق از آنها این فرصت را بگیریم. مویدی در عین حال تاکید کرد: تولید اگر به صورت باکیفیت افزایش یابد سهم خارجی‌ها از بازار به کمترین حد می‌رسد. او در مورد سهم ۲.۵ میلیارد دلاری لوازم خانگی خارجی در بازار، گفت: حدود ۶ میلیارد دلار معافیت مرزنشینی در کشور داریم اگر ۲ میلیارد برای لوازم خانگی باشد عدد بزرگی نیست. تا زمانی که معافیت و معیشت مرزنشینی را ساماندهی نکنیم این وضعیت جاری و ساری خواهد بود. مویدی همچنین در مورد عدد ۲.۵ میلیاردی که از سوی تولیدکنندگان برای قاچاق لوازم خانگی اعلام می‌شود، گفت: تولیدکنندگان تحمل یک دستگاه غیر داخلی را ندارند که البته ما هم نداریم اما آنها گاهاً بزرگنمایی می‌کنند. حجم قاچاق لوازم خانگی کمی بالاتر از یک میلیارد دلار است و عدد ۲.۵ میلیارد دلار درست نیست. تولیدکننده اگر حمایت ما را نداشته باشد نمی‌تواند موفق باشد از این رو شاید اعداد بالاتری بگویند.

توزیع پوشاک ایرانی با برند خارجی!

رییس ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز در مورد وضعیت قاچاق پوشاک نیز در اظهاراتی عنوان کرد: ما در سه سال گذشته به دلیل ابلاغیه‌های رهبری، تمام تلاش خود را برای رونق تولید به کار گرفتیم و واردات پوشاک ممنوع اعلام شد. مویدی افزود: آنچه مسلم بوده این است که تولید پوشاک در کشور رونق گرفته و قاچاق نسبت به سال‌های گذشته بسیار کاهش یافته است. به گفته مویدی اما مشکل اینجاست که برخی از تولیدکنندگان داخلی محصولات خود را با نام برندهای خارجی توزیع می‌کنند.

میزان قاچاق سیگار، لوازم آرایشی و موبایل

رییس ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز در بخش دیگری از صحبت‌های خود به روند قاچاق ارز گریزی زد و گفت: در این حوزه بیشترین تمرکز ما بر پیشگیری است. این ارزها معمولاً به صورت مختلف در اختیار تجار قرار می‌گیرد. این موضوع امروز ساماندهی شده و کسانی که تاجر هستند از طریق سامانه ثبت سفارش می‌کنند و دستگاه‌های دیگر مسوول تایید هستند. به گفته او، در گذشته این طور نبود و هر کس با رابطه می‌توانست ارز دریافت کند. ما توانستیم فرآیند ارز را تبدیل به یک فرآیند شفاف کنیم البته کشفیاتی داشتیم و با افرادی برخورد و حتی برخی افراد به اعدام محکوم شدند. در ادامه این نشست مویدی در مورد قاچاق سیگار گفت: در مورد سیگارهای قاچاق صحبت زیاد شده و حتی زمانی اعلام شد که سازمان زندان‌ها این سیگارها را برای زندانیان استفاده کند اما ما تأکید کردیم که سیگار قاچاق حتماً باید امحاء شود و یک نخ هم به فروش نرسد. روز گذشته ۱۲ میلیارد نخ سیگار قاچاق در بندرعباس امحاء شد. بنابر آمار اعلامی از سوی مویدی، مصرف سیگار در کشور ۶۵ میلیارد نخ است که ۶۰ میلیارد آن از طریق تولید داخل تأمین می‌شود و ۵ میلیارد نیاز باقی مانده با قاچاق تأمین می‌شود، این در حالی است که پنج سال پیش میزان تولید سیگار بین ۱۵ تا ۲۰ میلیارد نخ بود. به گفته رییس ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز، حدود ۹۰ درصد بازار از تولید داخل و ۱۰ درصد از قاچاق تأمین می‌شود. مویدی درباره قاچاق لوازم آرایشی و بهداشتی نیز گفت: سه سال پیش واردات لوازم آرایشی و بهداشتی را ممنوع اعلام کردیم در حالی که در این بخش تولید خاصی هم صورت نمی‌گیرد و با توجه به نیاز بازار، طبیعی است که لوازم آرایشی از طریق معافیت‌هایی که به مرزنشینان داده‌ایم، وارد کشور شود. مویدی تاکید کرد که حاکمیت یا باید اجازه واردات رسمی یا اینکه تولید را رونق دهد. ما در حد ۲ تا ۳ درصد تولید داریم و مواد اولیه هم به سختی وارد کشور می‌شود. رییس ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز البته گفت که با وزارت صمت رایزنی و موافقت شده که فضا برای واردات لوازم آرایشی قدری بازتر شود و ارز نیمایی به واردات مواد اولیه این محصول اختصاص داد. مویدی در مورد قاچاق موبایل نیز در اظهاراتی گفت: رجیستری کردن موبایل موجب شد که حتی یک دستگاه موبایل قاچاق نیز امکان فعال شدن در کشور را نداشته باشد در حالی که در گذشته بیش از ۹۰ درصد موبایل‌های مورد استفاده مردم قاچاق بود. همچنین به گفته او، بارجیستری کردن موبایل ۶ میلیارد دلار صرفه‌جویی برای دولت انجام شد. رییس ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز همچنین در مورد مقابله با شبکه‌های مافیایی قاچاق بیان کرد که با تمرکز بر مقابله با باندها و شبکه‌های مافیایی توانستیم ضربه‌های خوبی به آنها بزنیم و به‌طور مثال ۱۶۴ پرونده مهم و ملی را در نهادهای ذیربط همچون ناجا تشکیل دادیم.

کشف ۶۰ هزار ماینر!

از سوی دیگر، معاون حقوقی و امور مقابله ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز نیز در این نشست در مورد وضعیت فعالیت دستگاه‌های ماینر در کشور بیان کرد: در حال حاضر هیچ قانونی درباره استفاده از انواع ماینرها نداریم، چند سال گذشته مصوبه‌ای از سوی هیات وزیران ابلاغ شد که استانداردهایی برای مجوز برق، صنعت و ... مشخص شد. پس از این مصوبه نکته‌ای به میان آمد که ماینر وارداتی داریم یا تمام ماینرها قاچاق محسوب می‌شوند. مصطفی پورکاظم شایسته افزود: طبق بررسی‌های انجام شده مشخص شد ذیل گروه‌های کالایی لوازم کامپیوتری در گمرک تعدادی ماینر وارد کشور شده و از آنها استفاده می‌شود. به گفته او، مجموعه کشفیات قاچاق ماینر و میزان واردات ماینر و پرونده‌های گذشته بررسی و احصا شد. بر اساس مصوبه جدید قرار بر این شد که واردکنندگان خوداظهاری کنند و عوارض و مالیات را بپردازند. شایسته گفت: تاکید می‌کنم دیگر هیچ پرونده‌ای که شامل مصوبه گذشته باشد، وجود ندارد و هیچ پرونده جدیدی هم شامل آن مصوبه نمی‌شود و زمان خوداظهاری هم گذشته است. اگر فردی بتواند مجوزهای مربوطه را دریافت کند واردات ماینر آن شامل قاچاق نمی‌شود. او در مورد میزان کشفیات ماینر قاچاق گفت: ۶۰ هزار ماینر در کشفیات خود داشته‌ایم که باید درباره امحا یا استفاده از آن تصمیم‌گیری کنیم. شایسته در ادامه در مورد فروش کالای قاچاق در فضای مجازی گفت: ما سایت‌های متخلف را شناسایی کردیم و ۳۰۰ سایت متخلف مسدود که بعد از اصلاحی رویه سایت به برخی از آنها اجازه فعالیت دادیم. او با بیان اینکه بخشی از فروش قاچاق در فضای مجازی انجام می‌شود افزود: ما در حال رایزنی با وزارت ارتباطات برای ایجاد ساز و کاری جهت مدیریت این فضا هستیم. شایسته بیان کرد: در مورد پیامک‌هایی که به صورت انبوه در مورد فروش کالاهای قاچاق می‌شود نیز با وزارت ارتباطات صحبت کرده و به دنبال مسدود کردن این شماره‌ها هستیم. همچنین در رابطه با سایت‌های شبهه‌دار دستورالعملی را تهیه کرده‌ایم که به زودی ابلاغ می‌شود. وی در مورد سایت‌های واسطه فروش نیز گفت: برخی از سایت‌ها کالا را از یک سایت بزرگ خارجی می‌خرند و به صورت واسطه از طریق فضای مجازی می‌فروشد، فرآیند فعالیت این بخش بررسی شده و با توجه به اینکه از طریق درگاه‌های پرداختی فروش انجام می‌شود با بانک مرکزی جهت نظارت و مدیریت این حوزه مذاکره کردیم. البته به این سایت‌های واسطه تذکرهای لازم را داده‌ایم.

ادامه از صفحه اول

رییس جمهور منتخب بخواند

برای ثبوت و صدق ادعا، از دو زاویه حوزه داخلی و حوزه بین‌المللی به واکاوی موضوع پرداخته خواهد شد. الف) وضعیت حوزه داخلی: صرف‌نظر از وضعیت نامطلوب اقتصاد کشور که در مقالات ماضی به اختصار به آن اشاره شد چنانچه به فهرست عوامل قهری و حوادث طبیعی کشور نظر کنیم لیست بلندبالایی از میزان خسارت‌های وارده را مشاهده می‌کنیم که به مثابه آن است که کشور در گیر جنگ ویرانگر خسارت‌باری با دولت متخاصم خارجی شده و با این حساب می‌توان گفت در وضعیت کنونی کشور یک دشمن درونی داریم که خطر آن کمتر از یک جنگ گسترده نیست و با این رویکرد برنامه‌ریزان و مسوولان کشور باید تمام هم و غم خود را جهت خنثی‌سازی اثرات مخرب آن بالاخص در باب اقتصادی و اجتماعی به کار گیرند.
برای درک بهتر مروری اجمالی به خطرات طبیعی که کشور با آن دست به گریبان است، می‌اندازیم. از دیرباز به یاد داریم ایران در منطقه خشک و نیمه خشک و روی نوار زلزله قرار دارد، علاوه بر این به لیست مذکور اضافه می‌گردد.
۱- بحران و تنش آبی که پیش‌بینی می‌گردد در آینده منشا بحران‌های اجتماعی (کشمکش روستاها و شهرها)، اقتصادی (ناشی از تعطیلی کشت و برخی صنایع و مهاجرت‌ها و...) و امنیتی (توزیع دموکراتیک آب و حل و فصل منازعات مترتب) خواهد بود. به موازات قهر طبیعی عدم مدیریت صحیح منابع آبی و امثالهم که خود بحث مفصلی است اضافه می‌گردد، به طور مثال گفته می‌شود از ۱۰۰ لیتر آب مصرفی در کشاورزی ۶۷ درصد آن به هدر می‌رود.
۲- تغییرات آب و هوایی و اقلیمی به ویژه گرم شدن زمین، خشک شدن تالاب‌ها و افزایش ریزگردها
۳- افزایش گستره فرونشست زمین در کشور (به گزارش موسسه تحقیقاتی اینتل لب فرونشست سالانه ۲۵ سانتی‌متری زمین‌های تهران بمب ساعتی خاموش است. این پدیده علاوه بر مضرات زیست محیطی افزایش ریسک‌های اقتصادی و تجاری را به همراه دارد).
۴- سیلاب‌ها و خسارات ناشی از آن به عنوان نمونه مدیریت بحران کشور (۱۴۰۰/۱/۸) اعلام داشت ۱۱۳ سیل در سال ۹۹ رخ داده است.
۵- خشکسالی که به گفته وزیر کشاورزی (۱۴۰۰/۳/۳۰) طی یک سال ۶۷ هزار میلیارد تومان خسارت در پی داشته است.
۶- نابودی ۳۰ درصد از جنگل‌های کشور ناشی از آتش‌سوزی (غیر از تغییر کاربری و...)
۷- زلزله و تعداد تکرار آن که در سال‌های اخیر شدت یافته است (پژوهشگاه بین‌المللی زلزله تعداد زلزله‌ها را که در سال ۹۸ رخ داده ۱۱۴۸۰ مورد اعلام کرده که اکثرا بیش از ۳ ریشتر بوده است و در سال ۹۸ به صورت میانگین هر ماه یک زمین لرزه بالای ۴/۵ ریشتر رخ داده است).
با یک حساب ساده از فهرست بالا در می‌یابیم کشور ایران در جنگ اعلام نشده و اکنون اعلام شده با طبیعت و اکوسیستم قرار داشته و زیان مستقیم و غیرمستقیم آن کمتر از جنگ با بیگانه نیست. آنچه به دامنه نگرانی‌ها می‌افزاید تحولات آتی و پیش‌بینی آینده است. جدا از سقوط ارزش پول ملی، افزایش نقدینگی و تورم، کاهش سرمایه‌گذاری و رکود و... که در حال حاضر کشور با آن دست به گریبان بوده و تهدید به شمار می‌رود. تغییرات آینده از جمله پیری جمعیت و کاهش عرضه نیروی کار فعال، کمبود نیروی متخصص و افزایش شکاف‌های مهارتی، افزایش و گسترش شهرنشینی، تغییر در ترکیب تقاضا، تغییر در زنجیره عرضه و سیاست‌های صنعتی، تغییر الگوهای مصرف با سمت‌گیری استفاده از فناوری‌های نوین و تغییر نگرش در انواع سرمایه‌گذاری نیز نگرانی‌ها را تشدید می‌کند.
الف- منطق حکمرانی خوب ایجاب می‌نماید حاکمیت و مدیران با هوشیاری اسباب رفع و مواجهه صواب با خطرات زیانبار فوق را فراهم کنند و به داخل مرزهای کشور بیش از پیش توجه نمایند.
ب- تحولات جهانی و فاصله کشور ما با تحولات عظیم پیش رو است. در این مقطع به موضوعات بحران هسته‌ای و تحریم‌ها و تاثیر آن بر منظومه تحولات آتی و فعلی اقتصاد ورود نخواهیم کرد، زیرا مباحثی با درجه اهمیت فوق‌العاده و به مراتب بالاتر از آن مطرح است. مقایسه شاخص فراتوسعه نشان می‌دهد امتیاز ایران از میانگین جهانی کمتر بوده و از این لحاظ در وضعیت نارنجی یا هشدار قرار دارد (رتبه ایران برابر ۴۶/۵ بوده در صورتی که میانگین جهانی این شاخص ۵۶/۶ است). پیش‌بینی می‌شود تا سال ۵۰-۲۰۴۰ نظام‌های پولی، مالی، بانکی، بیمه، صنعت، کشاورزی، حمل و نقل، اشتغال، آموزش، فناوری و انرژی تغییرات بنیادی پیدا کرده و باز تعریف شوند. به وقوع پیوستن چنین تحولات اساسی (دیر یا زود) در عرصه بین‌المللی حتمی و اجتناب‌ناپذیر است. سوالی که حاکمیت به عنوان حکمران خوب اینک با آن روبه‌رو است و باید پاسخ دهد، مفهوم‌بندی راهبردهای کشور برای ورود به دوران تحولات شگرف آتی است. آیا با وجود انباشت زیان‌ها و مشکلات فعلی در ابعاد گوناگون به ویژه اقتصاد و ریسک‌های بالقوه حاصل از حوادث طبیعی، کشور مهیای گذر از این دوران پرشتاب خواهد بود؟ با پیشرفت و گسترش فناوری‌های رایانه‌ای در ابعاد سخت‌افزاری و نرم‌افزاری و کاهش هزینه‌ها و امکان دسترسی به ابررایانه‌ها در قطع لپ‌تاپ حتی در منازل و آموزش‌های مجازی آن لاین و فائق آمدن بر مشکل زبان و ترجمه، کاهش هزینه‌های آموزشی، حمل و نقل و... و تاثیر آن بر سایر علوم در دنیای پرشتاب کنونی با تحولات و تعاریف جدیدی در همه عرصه‌ها و شوؤن زندگی مواجه خواهیم شد. در سطح بین‌المللی شاهد آن هستیم که سرمایه‌گذاری به سمت فناوری‌های نوین مانند اینترنت اشیا (انقلاب چهارم صنعتی)، اقتصاد دیجیتال، بلاک‌چین، هوش مصنوعی، بیگ دیتا و در عرصه‌های مهندسی و پزشکی با رویکرد بیو و نانو تکنولوژی، شیفت پیدا کرده است. با پیشرفت روزافزون رایانه‌ها و اقتصاد دیجیتال مفاهیم رشد و توسعه و حتی کارآفرینی و مشاغل دگرگون خواهد شد. ممکن است یک مهندس ایرانی با ارایه خدمت از شرکت گوگل حقوق دریافت کند که بدیهی است تخصص جایگاه ویژه‌ای می‌یابد و فرصت‌های شغلی در دنیای مجازی براساس تخصص و شایستگی علمی و تجارب مفید توزیع خواهند شد، بالطبع قوانین بیمه مشاغل هم دچار تحول و تعریف جدیدی خواهد شد. تا دو دهه آینده با ورود و جایگزینی نظام ارزهای دیجیتالی و رایانه‌ای به جای نظام ارزی فعلی حاکم بر جهان روبه‌رو هستیم. در عرصه انرژی نیز تحولات شگرفی را شاهد خواهیم بود. با پیدایش فناوری‌های نوین در عرصه انرژی مثل برق مایع، باتری‌های با طول عمر بالا به خصوص باتری‌های اتمی تقاضا برای منابع انرژی فسیلی مانند نفت را کاهش دهد و شاهد رقابت شدیدی در ثبت انرژی‌های با دوام و باثبات و تجدیدپذیر خواهیم بود. پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۵۰ بسیاری از نیروگاه‌های برق مبتنی بر پایه انرژی‌های فسیلی و حتی انرژی اتمی که هم اینک کشور ما سخت به دنبال آن است، جمع‌آوری و به جای آن کارخانجات تولید باتری‌های بادوام در کلیه صنایع (سرمایه‌ای و مصرفی مثل لوازم خانگی یا هواپیما و خودروهای هیبریدی و حتی تامین برق منازل به صورت پکیج) ایجاد و احداث گردد. در این صورت رشد و گسترش شهرنشینی شتاب بیشتری خواهد گرفت و تقاضا برای مواد غذایی و آب افزایش می‌یابد، بنابراین جوامع بشری نیازمند انرژی پایدار و ارزان قیمت خواهند بود تا بتواند جهت بازیافت و تصفیه آب آشامیدنی و تامین غذا و محصولات کشاورزی استفاده نمایند در چنین شرایطی بی‌شک کشت‌های گلخانه‌ای افزایش می‌یابد. من حیث‌المجموع تا دو یا سه دهه آینده نظامات جدیدی در همه بخش‌ها مواجه خواهیم بود و از هم اینک باید برنامه‌های لازم تدارک و تدوین گردد. از سوی دیگر چشم‌انداز اقتصاد جهانی از ادامه قدرت‌گیری هند در کنار چین داشته و پیش‌بینی می‌شود بر دامنه رقابت میان دو قدرت منطقه اور آسیا افزوده شود و با شتاب تغییرات در حوزه ژئواکونومیک و ژئوپلیتیک در منطقه و نقش‌آفرینی هند در معادلات اقتصاد جهانی و اختصاص سهم بیشتر از کیک اقتصادی جهانی به خود متاسفانه اولویت‌ها و استراتژی ایران در این پهنه نامشخص و مبهم است. به یاد داریم در سند چشم‌انداز بیست ساله که قرار بود ایران به قدرت اول صادراتی منطقه تبدیل گردد، علی‌رغم درآمدهای نفتی بالا در دولت‌های نهم و دهم و سپری شدن این دو دهه هنوز در حسرت تحقق این آرزو درمانده‌ایم در حالی که بسیاری از کشورها مانند چین در همین بازه زمانی و با درآمدی نظیر ایران به موقعیت ممتاز جهانی دست یافته و حتی کشورهایی مانند هند و سنگاپور با کمتر از این درآمد خود را به عنوان قدرت‌های نوظهور اقتصادی مطرح کردند. در آینده نه چندان دور اندونزی و ویتنام به دلیل حضور در فضای پرشتاب رقابتی اقتصاد دانش‌بنیان و دیجیتال و تجارت آزاد در زمره قدرت‌های جدید بروز خواهند کرد و بالطبع با افزایش سهم دیگر کشورها از اقتصاد جهانی سهم ایران با ادامه وضع موجود کوچک و کوچک‌تر خواهد شد. از دیگر واقعیت‌های جهانی در دهه‌های آینده این است که اقتدار از مراکز قدرت نظامی به مراکز قدرت اقتصادی تغییر یافته و فتح سرزمین‌ها جای خود را به فتح بازارها می‌دهد (واینک مردم دنیا بیش از سربازان چینی در دیگر کشورها کالاهای چینی می‌بینند). در حال حاضر رقابت چین و امریکا نه بر سر تسلیحات بلکه بر سر نوعی ملی‌گرایی افراطی در رقابت فناوری‌های پیشرفته و ایجاد زنجیره ارزش‌آفرینی در اقتصاد جهانی و تغییر زمین‌بازی از حوزه نظامی به حوزه‌های فناوری‌های نوین مانند نسل پنجم فناوری ارتباطاتی (5G) است. نکته پایانی آنکه در این دو دهه سرنوشت‌ساز (که مقارن با فعالیت دولت‌های سیزدهم و چهاردهم است) حاکمیت بر مبنای مبانی حکمرانی خوب با عنایت به سه مولفه تحولات داخلی و مشکلات انباشته به ویژه در حوزه اقتصادی، محاسبه خسارات و ریسک‌های بالقوه و بالفعل ناشی از حوادث طبیعی و زیست‌محیطی و نهایتا تحولات و پیشرفت‌های فعلی و آتی در عرصه منطقه‌ای و بین‌المللی با تاکید بر فناوری‌های نوین، باید با مداقه روزافزون به درون مرزها و هم‌افزایی ملی و پرهیز از هزینه‌های برون‌مرزی که دستاوردهای اقتصادی و اجتماعی آن تاکنون به خوبی مشخص نبوده و محاسبه دقیق آن دست کم برای دو دهه آینده قابل تصویر نیست و با هدف ممانعت از فروپاشی اقتصاد ملی و کاستن فاصله ایران با تحولات جهانی و تقویت ارکان رقابت‌پذیری در سطح جهانی برنامه‌ریزی دقیق و هدفمند را در دستور کار قرار دهد.

اخبار

تاثیر منفی قطعی برق و آب در بازار مواد غذایی

ایلنا | دبیر فدراسیون تشکل‌های صنایع غذایی کشور گفت: در صورت ادامه آشفتگی و بی‌برنامگی در قطعی برق و آب، اثرات منفی آن به زودی در بازار مواد غذایی بروز می‌کند. مسوولان در وزارت نیرو اعلام کرده‌اند «منتظر خاموشی‌های گسترده باشید» و از مشترکان به دلیل بروز خاموشی‌های خارج از برنامه عذرخواهی کرده‌اند. به گفته کارشناسان سخنان مسوولان وزارت نیرو نشان می‌دهد، آنها درک درستی از نتایج منفی بی‌برنامگی در قطع برق بر بخش تولید به‌ویژه تولید مواد غذایی ندارند. صنایع غذایی حلقه بسیار مهم زنجیره تامین امنیت غذایی هستند که این روزها با قطعی بی‌برنامه و طولانی برق دچار زیان حاصل از توقف تولید و فساد مواد اولیه شده‌اند. محسن نقاشی، دبیر فدراسیون تشکل‌های صنایع غذایی کشور، درباره اثر قطعی برق بر صنایع غذایی، اظهار کرد: قطعی بی‌برنامه و طولانی برق بر مشکلات عدیده صنایع غذایی افزوده و این روزها سرآمد مشکلات شده است. وی ادامه داد: فساد مواد اولیه و توقف تولید از مشکلاتی است که قطعی برق برای صنایع غذایی به دنبال داشته است. نقاشی با یادآوری اینکه مواد اولیه صنایع غذایی محصولات کشاورزی هستند، افزود: محصولات کشاورزی فسادپذیرند، همچنین هر تغییر دمایی بر کیفیت آنها موثر است. وی تصریح کرد: قطعی برق علاوه بر مواد اولیه ترکیباتی که در میانه فرآیند تولید هستند را نیز دچار آسیب کمی و کیفی می‌کند. به گفته نقاشی؛ معمولا قطعی برق در واحدهای تولید همراه با قطع آب است و این موضوع مشکلات را مضاعف می‌کند. وی اظهار کرد: آب برای تولید در صنایع غذایی حیاتی است و بدون آن تولید متوقف می‌شود. نقاشی با اشاره به قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار، گفت: در ماده ۲۵ این قانون آمده است؛ «در زمان کمبود برق، گاز یا خدمات مخابرات، واحدهای تولیدی صنعتی و کشاورزی نباید در اولویت قطع برق یا گاز یا خدمات مخابرات قرار داشته باشند»، اما شاهد آن هستیم که هیچ توجهی از سوی مسوولان به این قانون نمی‌شود. وی همچنین مسوولان مربوطه را متهم به بی‌توجهی به شعار سال مقام معظم رهبری در خصوص پشتیبانی و رفع موانع تولید کرد. نقاشی پیش‌بینی کرد که در صورت ادامه آشفتگی و بی‌برنامگی در قطعی برق و آب اثرات آن به زودی در بازار مواد غذایی بروز کند. وی همچنین نسبت به سوءاستفاده فرصت طلبان از شرایط پیش‌آمده هشدار داد و گفت: تجربه‌ها به ما یاد داده است که هر نوع نوسان در تولید و عرضه محصولات غذایی فرصت را برای سوءاستفاده فراهم و اثرات مشکلات را بر بازار مواد غذایی چندین برابر می‌کند. نقاشی این شرایط را برای بازار محصولات کشاورزی و غذایی خطرناک ارزیابی کرد و نتیجه آن را آشفتگی دانست که کنترلش سخت خواهد بود. وی همچنین پیش‌بینی کرد: شرایط را نابسامان و آشفته بر تعداد واحدهای تولیدی صنایع غذایی که تعطیل شده‌اند، بیفزاید. دبیر فدراسیون تشکل‌های صنایع غذایی کشور خواستار ورود ارگان‌های امنیتی و مجلس شورای اسلامی به مشکلات قطعی برق و آب شد.

کاهش ظرفیت تولید اکسیژن با قطعی‌های مکرر برق

رییس اتحادیه کشوری گازهای طبی و صنعتی با گلایه از قطعی مکرر برق در روزهای اخیر گفت: قطعی برق در میزان ظرفیت تولید اکسیژن تاثیر گذاشته است و با کاهش تولید در روزهای اخیر مواجه هستیم. به گزارش اتاق اصناف ایران، پیکان کلانتری اظهار داشت: عمده مصرف تولید اکسیژن با برق است و زمانی که برق قطع می‌شود، زمان بیشتری لازم است تا موتور دستگاه‌های اکسیژن‌ساز فعال شود و به همین دلیل زمان کمتری برای تولید داریم. رییس اتحادیه کشوری گازهای طبی و صنعتی تصریح کرد: در حال حاضر با شروع موج پنجم شیوع کرونا و افزایش دوبرابری تقاضا برای اکسیژن، به علت قطع برق میزان تولید کاهش یافته است و ادامه این روند مراکز درمانی را با مشکل کمبود اکسیژن روبه رو خواهد کرد. کلانتری افزود: روز گذشته به مدت ۶ ساعت مشکل قطعی برق داشتیم و عملاً نصف روز تولید نداشتیم و بیش از ۱۰ ساعت کار تعطیل شد لذا ضروری است هر چه سریع‌تر راهکاری برای این مساله دیده شود و اداره برق مناطقی که کارخانه‌های تولید اکسیژن فعال هستند را شناسایی کند تا خاموشی‌ها در این مناطق به حداقل برسد. وی اظهار داشت: این مشکل تنها برای کارخانجات تهران نیست بلکه کارنجات فعال در استان‌های دیگر مانند، فارس، خوزستان، اصفهان و ... نیز تماس‌های زیادی در خصوص کاهش تولید به دلیل قطعی برق داشتند و لازم است تا اداره برق در شرایط این روزهای تشدید بیماری کرونا و افزایش مراجعین به بیمارستان‌ها همکاری لازم را با کارنجات تولیدی اکسیژن داشته باشد تا شاهد معطل کمبود اکسیژن نباشیم.

توقف فعالیت مرز دوغارون تکذیب شد

مهر | سخنگوی گمرک گفت: گمرک دوغارون در خراسان رضوی فعال است و هیچ مشکلی در رویه‌های گمرکی وجود ندارد. سید روح‌الله لطیفی در خصوص مطلبی که یکی از نمایندگان سابق در فضای مجازی منتشر کرده، اظهار داشت: جمهوری اسلامی ایران تحولات مرزی را رصد می‌کند و تمهیدات لازم توسط همه دستگاه‌ها برای هر اقدامی اندیشیده شده و نیروهای نظامی و امنیتی بر مرزهای ما با افغانستان تسلط و اشراف کامل دارند. وی افزود: همه مرزهای کشورمان با افغانستان در رویه تجاری مانند قبل فعال هستند و برای رویه مسافری نیز در مرز دوغارون با استقرار تیم وزارت بهداشت از همه افراد ورودی تست کرونا گرفته می‌شود و در صورت مثبت بودن تست افراد به افغانستان بازگردانده می‌شوند.

رویداد

قاچاق یا کولبری به علت اقتصاد بیمار است

ایلنا | عضو اتاق بازرگانی ایران اظهار داشت: فاصله بین دستمزدها و هزینه‌های واقعی زیاد است که علت آن تورم است. می‌توان تورم را کنترل کرد ولی راه آن افزایش تولید است. دولت وقتی می‌بیند برای هزینه‌های نفت خود نیاز به ریال دارد آن را از بانک مرکزی می‌گیرد، این پیش‌فروش نفت که پول آن از بانک مرکزی گرفته می‌شود باعث افزایش نقدینگی و تورم می‌شود. مسعود دانشمند در مورد افزایش تورم و کاهش قدرت خرید اظهار کرد: شاخص فلاکت عبارت از جمع شاخص بیکاری و تورم است. سازمان کار جهانی می‌گوید اگر کسی یک ساعت در هفته کار مستمر داشته باشد بیکار تلقی نمی‌شود اما ما چنین تعریفی نداریم و می‌گوییم یک شخص باید در هفته دست کم ۴۰ ساعت کار کند و دستمزد مشخصی دریافت کند تا شاغل محسوب شود. با این تعریف نرخ بیکاری و همین طور تورم در ایران زیاد است، اما هر دوی اینها معلول هستند. وی افزود: علت این موضوع نداشتن تولید است؛ با نبود تولید دولت درآمد ندارد و ناچار به چاپ پول رو می‌آورد و نقدینگی را افزایش می‌دهد که منجر به تورم می‌شود. برای حل این موضوع باید به سمت افزایش اشتغال برویم، اگر واحدهای تولیدی کار کنند نیروی انسانی جذب می‌کنند. دانشمند تصریح کرد: صنایع بزرگ نشان نمی‌دهند که مشکل کجاست اما صنایع کوچک و متوسط که ۶۵ درصد از تولید ناخالص داخلی و ۷۰ درصد اشتغال مربوط به آنهاست، در شرف تعطیلی یا فعالیت با ظرفیت کم هستند. عمده صنایع کوچک و متوسط در شهرک‌های صنعتی هستند و وضعیت شهرک‌های صنعتی نشان می‌دهد که بسیاری از این صنایع نیمه فعال یا تعطیل هستند.

ویژه

با حمایت ویژه فولاد مبارکه

تفاهم‌نامه راه‌اندازی و تجهیز نخستین آزمایشگاه صنعت ۴.۰ میان فولاد مبارکه و دانشگاه صنعتی اصفهان به امضا رسید تفاهم‌نامه راه‌اندازی و تجهیز نخستین آزمایشگاه صنعت ۴.۰ در کشور میان شرکت فولاد مبارکه، دانشگاه صنعتی اصفهان و شرکت ایریسا و با حمایت ویژه شرکت فولاد مبارکه به امضا رسید. به گزارش خبرنگار فولاد، در آیین امضای تفاهم‌نامه راه‌اندازی و تجهیز نخستین آزمایشگاه صنعت ۴.۰ در کشور، سید مهدی نقوی، معاون تکنولوژی شرکت فولاد مبارکه، سید مهدی ابطحی، رییس دانشگاه صنعتی اصفهان، رسول سرایبان، مدیرعامل شرکت ایریسا، احمدرضا تابش، رییس دانشکده برق و کامپیوتر دانشگاه صنعتی و جمعی از اساتید و مدیران شرکت ایریسا و شرکت فولاد مبارکه حضور داشتند. سید مهدی ابطحی، رییس دانشگاه صنعتی اصفهان، در این مراسم اظهار کرد: امروز ورود به نسل چهارم دوراهی بودن و نبودن است و اساسا رقابت‌پذیری، تغییر فضای کار و ماموریت‌ها نشان می‌دهد که در مسیر پیش رو خواهیم بود یا حذف شدنی هستیم.

جلسه مشترک مدیران عامل شرکت مترو و شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت

در راستای صرفه‌جویی بیشتر در مصرف سوخت جلسه مشترکی بین مدیرعامل شرکت بهره‌برداری متروی تهران حومه و مدیرعامل شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت برگزار شد. به گزارش مدیریت ارتباطات امور بین‌الملل شرکت بهره‌برداری متروی تهران و حومه؛ جلسه مشترک علی عبداله‌پور نایب رییس هیات‌مدیره و مدیرعامل شرکت بهره‌برداری متروی تهران و حومه و علی مبینی دهکردی مدیرعامل شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت برگزار شد. در ابتدای این جلسه عبداله‌پور ضمن تشکر از شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت به دلیل کمکی که در ازای صرفه‌جویی مصرف سوخت ناشی از جابه‌جایی شهروندان پایتخت به وسیله مترو به این شرکت شده است گزارشی از روند اجرای قرارداد با شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت و ورود ناوگان جدید ناشی از این قرارداد و مسافران جابه‌جا شده در نتیجه ورود ناوگان جدید ارایه کرد. وی گفت: از آغاز این قرارداد تاکنون ۱۵ گزارش فصلی مربوط به عملکرد شرکت بهره‌برداری متروی تهران و حومه در جهت صرفه‌جویی سوخت حاصل از جابه‌جایی مسافران به شرکت بهینه‌سازی ارسال شده که از این محل تا پایان سال ۹۹ حدود ۲۰ میلیون دلار عملکرد قطعی محاسبه و پرداخت شده است. همچنین پیشنهاداتی از طرف شرکت بهره‌برداری متروی تهران و حومه جهت همکاری بیشتر دو شرکت به منظور صرفه‌جویی در مصرف سوخت و افزایش بیشتر سهم مترو از جابه‌جایی مسافر در شهر تهران ارایه شد. مدیرعامل شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت نیز ضمن تاکید بر نقش حمل و نقل عمومی در صرفه‌جویی مصرف سوخت گفت: شرکت بهینه‌سازی از هرگونه پیشنهادی که منجر به صرفه‌جویی در مصرف سوخت شود، حمایت می‌کند. مبینی دهکردی تصریح کرد: با انجام مطالعات بیشتر در سیستم حمل و نقل عمومی پایتخت، می‌بایست شهرداری تهران برنامه‌ریزی لازم جهت افزایش ظرفیت سیستم حمل و نقل شهر تهران خصوصا مترو را انجام دهد. وی گفت: با استفاده هر چه بیشتر شهروندان از مترو ضمن کمک به کاهش ترافیک و آلودگی هوا می‌توان گام‌های مهمی در افزایش صرفه‌جویی مصرف سوخت نیز برداشت. مدیرعامل شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت خاطرنشان کرد: شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت آماده است در چارچوب قوانین موجود در جهت رسیدن به اهداف مورد نظر کمک لازم را به متروی تهران و کلان شهرها ادامه دهد.

تعادل

WWW.TAADOLNEWSPAPER.IR | چهارشنبه ۱۶ تیر ۱۴۰۰ | ۲۶ ذی‌القعده ۱۴۴۲ | سال هشتم | شماره ۱۹۸۱ | Wed. July 7, 2021

صاحب امتیاز: موسسه رسانه‌نگاران خوب اندیش
مدیر مسوول: حجت طهماسبی
سردبیر: حجت طهماسبی
نشانی: خیابان ستارخان- خیابان کوثر دوم- بن بست مینو
تلفن: ۶۶۴۲۰۷۶۹ - نمابر: ۶۶۴۲۰۴۱۷
چاپ: همشهری ۲ - توزیع: نشر گستر امروز - تلفن: ۶۱۹۳۳۰۰۰
سازمان شهرستان‌ها: ۶۶۱۲۶۰۸۸
اذان ظهر: ۱۳:۰۹ | اذان مغرب: ۲۰:۴۴ | اذان صبح فردا: ۴:۰۹

info@taadolnewspaper.ir
مرامنامه اخلاقی روزنامه تعادل در وبسایت رسمی روزنامه در دسترس است

خبر روز

شمار قربانیان کرونا در جهان از ۴ میلیون نفر گذشت

شمار مبتلایان به بیماری «کووید-۱۹» ناشی از کروناویروس جدید در جهان تاکنون به ۱۸۴ میلیون و ۹۳۶ هزار و ۳۴۶ نفر رسیده و مرگ چهار میلیون و ۸۱۸ نفر نیز بر اثر ابتلا به این بیماری تأیید شده است. همچنین بنابر تازه‌ترین آمارها تاکنون ۱۶۹ میلیون و ۳۱۳ هزار و ۶۳۰ نفر از مبتلایان به کووید-۱۹ بهبود یافته‌اند. روند افزایش آمار ابتلا به بیماری کووید-۱۹ که تاکنون در ۲۲۰ کشور و منطقه در جهان شیوع یافته است، ادامه دارد و این بیماری همچنان در دنیا قربانی می گیرد. امریکا تاکنون با بیش از ۳۴.۵ میلیون مبتلا و بیش از ۶۲۱ هزار قربانی همچنان در صدر قرار دارد. هند نیز با آمار بیش از ۳۰.۶ میلیون مبتلا پس از امریکا در رتبه دوم جهانی قرار دارد.

مرگ یک کودک همسر به هنگام زایمان تکذیب شد

کودک‌همسری، حقیقتی انکارناپذیر

گزارش

گلی ماندگار

خبر درگذشت یک کودک ۱۳ ساله هنگام زایمان در سیستان و بلوچستان اگرچه خیلی زود از سوی رییس اداره سلامت مادران وزارت بهداشت و درمان تکذیب شد اما تکذیبیه از بار تلخ این اتفاق کم نکرد. شاید این یک مورد تکذیب شد اما واقعیت این است که چنین اتفاقی همچنان در رخ دادن است و ازدواج دختران زیر سن قانونی و البته با مردانی که سن بالایی دارند یکی از معضلاتی است که در کشور وجود دارد و کسی نمی تواند منکر آن شود. در این روزها که مردم زیر هجوم اخبار تلخ و نگران کننده و البته کاستی‌هایی که حالا دیگر به نیازهایی مانند آب و برق رسیده شاید چندان هم کسی را شوکه نکند. ضعف قانون حمایت از کودکان همچنان احساس می‌شود. قانونی که در آن آمده است: «عقد نکاح دختر قبل از رسیدن به سن ۱۳ سال تمام شمسی و پسر قبل از رسیدن به سن ۱۵ سال تمام شمسی منوط است به اذن ولی به شرط رعایت مصلحت با تشخیص دادگاه صالح؛ ماده‌ای که سال‌هاست بر سر ۱۳ سال تمام شمسی و ۱۵ سال تمام شمسی آن میان صاحب نظران بحث است». برخی کارشناسان صاحب نظر معتقدند برای جلوگیری از ازدواج اجباری و صوری کودکان که در برخی نقاط کشور به دلایل مختلفی از جمله فرهنگ مناطق رواج دارد و در نهایت به بازماندن کودکان از تحصیل می‌انجامد؛ باید حداقل سن ازدواج را افزایش داد چراکه فارغ از استثنائات، چه تضمینی وجود دارد کودک ۱۳ ساله غرق در دنیای نوجوانی، بی تجربه و ناآگاه به پستی و بلندی‌های زندگی مشترک و زناشویی که از نظر قانون شخصا ممکان گرفتن گواهی نامه و حتی مهریه خود را ندارد، چگونه توانایی مدیریت و کنترل زندگی زناشویی را خواهد داشت؟ آنچه از پژوهش‌ها بر می آید و حائز اهمیت است؛ تسامح قانون فعلی در برابر ادله ولی (پدر و جد پدری) برای اثبات مصلحت ازدواج کودک بدون در نظر گرفتن رضایت و آگاهی خود کودک از ازدواج در برخی محاکم است.

ردشدن طرح «ممنوعیت کودک‌همسری»

حوالی سال ۹۷ بود که نمایندگان مجلس دهم در طرحی موسوم به «ممنوعیت کودک همسری در تلاش برای رساندن حداقل سن ازدواج دختران به ۱۶ سال و پسران به ۱۸ سال و ممنوعیت ازدواج دختران زیر ۱۳ سال بودند که در نهایت به دلیل نیاز به بررسی بیشتر طرح و البته مخالف‌هایی از سوی منتقدین به سرانجام نرسید. به‌طوری که طیبه سیاوشی شاه‌عنایتی از اعضای فراکسیون زنان مجلس دهم در خصوص طرح اصلاح ماده (۱۰۴۱) قانون مدنی گفته بود که حتی فوریت آن در صحن علنی مجلس رأی آورد اما به دلایل نامعلوم در کمیسیون قضایی مجلس رد شد و این در صورتی است که در خصوص سن ازدواج فتوای آیت‌الله مکارم شیرازی و دیگر مراجع اتخاذ و آورده شد.

پزشکی قانونی به «کودک‌همسری» ورود نمی کند

نایب رییس فراکسیون زنان مجلس دهم با اشاره به ماده ۱۰۴۱ قانون مدنی که عقد نکاح دختر قبل از رسیدن به سن ۱۳ سال تمام شمسی و پسر قبل از رسیدن به سن ۱۵ سال تمام شمسی را منوط به اذن ولی به شرط رعایت مصلحت با تشخیص دادگاه صالح کرده است، یادآور شد: قانون فعلی تنها در صورتی به دختران کمتر از ۱۳ سال اجازه عقد می‌دهد که از پزشکی قانونی تاییدیه لازم را داشته باشند و از سوی دیگر شکایتی در خصوص ممانعت این ازدواج وجود نداشته باشد و تشخیص این موارد حساس بر عهده قاضی است.

او تاکید کرد: از سوی دیگر متاسفانه پزشکی قانونی خیلی حرفه‌ای به این مساله ورود نمی کند و با اکتفا به چند سوال سطحی بلوغ عقلانی کودک را تایید می کند و اجازه ازدواج به او می‌دهد. برخی مراجع تقلید نظر دارند که بلوغ عقلی شرط است. این در حالی است که بلوغ عقلی یک کودک زیر ۱۳ ساله را نمی توان با یک یا دو سوال ثابت کرد.

ذوالقدر افزود: حتی آمادگی جسمانی یک کودک ۱۳ ساله برای ازدواج و زایمان با چند سوال سطحی اثبات شدنی نیست. این موارد حساس در جامعه وجود دارد. از فراکسیون زنان مجلس یازدهم تقاضا داریم چنین طرح‌های مهم حوزه زنان را در اولویت قرار داده و بررسی کند.

دلایل زیاد برای «کودک‌همسری»

مشاور حقوقی و پارلمانی معاونت امور زنان و خانواده رییس جمهوری با بیان اینکه دلایل متعددی برای افزایش کودک همسری در کشور وجود دارد، گفت: از جمله این دلایل به مباحث اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و... باز می گردد. هر پرونده کودک همسری باید با پرونده شخصیتی فرد و خانواده‌اش مطالعه شود. گاه فقر و بیکاری خانواده عامل ازدواج زودهنگام دختر می‌شود. گاه فقر فرهنگی و برخی آداب و رسوم سختگیرانه و متعصبانه خانواده و جامعه محلی این نوع ازدواج را سرعت می‌بخشد. بی‌سوادی در خانواده و نبودن آموزش در مناطق محروم کشور منجر به بی توجهی به تبعات ازدواج در خردسالی می‌شود حال آنکه برخی از زنان سالمند در گفت‌وگوی مشاوره‌ای اقرار می کردند که ازدواج زود هنگام، حاملگی زودهنگام و فرزندان متولد شده با فاصله زمانی کم، منجر به بیماری‌های متعدد آنان در سن میانسالی به بعد بوده است و زمان استراحت و معالجه بیماری‌هایشان را از آنان گرفته است.

افراط و تفریط در تشکیل خانواده مفید نخواهد بود

او افزود: حال شما از متخصصان زنان یا پزشکان بخواهید در ویزیت این زنان به این مسائل توجه کنند. افراط و تفریط در تشکیل خانواده و فرزندآوری- بدون توجه به ابعاد انسانی- مفید نخواهد بود. باید یک برنامه استاندارد با واقعیتهای موجود ترسیم کرد که هم به هدف افزایش جمعیت رسید و هم دختران جوان ما دچار خسارت جسمی و روانی نشوند.

گرامی‌زادگان در پاسخ به این سوال که مطابق با پژوهش‌ها بعضا قضات در محاکم بی توجه به مصلحت شخصی کودک اذن ازدواج را صادر می کنند و آیا اساسا این اذن بی توجه به رضایت و آگاهی کامل کودک منجر به ابطال عقد نمی‌شود؟ خاطرنشان کرد: قضات باید همه‌جانبه به این موضوعات حساس بنگرند. من نیز چنین نظراتی را شنیده‌ام اما امیدوارم این نگاه تغییر کند. نسبت به سال‌های قبل، اکنون باید دادگاه‌ها بیشتر به رشد جسمی و روانی دختران توجه کنند. هیچگاه پرسیدن چند سوال از دختران جوان نباید محکی برای پذیرش و تأیید رشد دختران برای ازدواج باشد. ازدواج و تشکیل خانواده‌ای که هر روز از بلندگوها برای تحکیم آن فریادها زده می‌شود و اتفاقاتی که از طریق جراید و رسانه‌ها به اطلاع مردم می‌رسد بسیار نگران کننده است. مانند حادثه مرگ اخیر دختر حامله که اگرچه تکذیب شد اما بسیار باعث تاسف بود و اگر خبر کذب نبود باید در این موضوع پزشکی قانونی نظر می‌داد که جثه این دختر توان این حاملگی و وضع حمل را داشته است یا خیر؟ تأکید می کنم که حق انتخاب، رضایت و عدم اکراه، شرط صحت عقد ازدواج است.

مشاور حقوقی و پارلمانی معاونت امور زنان و خانواده رییس جمهوری با تاکید بر اینکه زمان آن رسیده که قضات دقت بیشتری در صدور احکام داشته باشند، این را هم گفت که این احکام باید حق حیات و زندگی دختران را حفاظت کند. ازدواج در صورتی پسندیده است که شرایط و آمادگی کافی برای زوجین فراهم باشد در غیر این صورت باید قاضی فاصله زمانی بیشتری به خانواده‌ها برای رسیدن به نقطه ازدواج بدهد و آنان را به صبر در رسیدن به زمان مناسب ترغیب و بر مبنای آن حکم صادر کند.

بارداری زیر ۱۸ سال از نظر پزشکی منع شده است

دکتر سیمین کاظمی جامعه شناس و عضو گروه جامعه‌شناسی پزشکی و سلامت انجمن جامعه‌شناسی ایران، در خصوص امکان بارداری دختران ۱۳ ساله و خطرات آن، گفت: اگر تا این سنین مراحل بلوغ طی شده باشد، احتمال بارداری وجود دارد. البته سن بلوغ در دختران متفاوت است و به عوامل مختلفی هم بستگی دارد، اما آنچه مهم است این است که به علت پرخطر بودن بارداری زیر هجده سال، بارداری در این سنین از نظر پزشکی منع شده است.

این پژوهشگر مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی درباره آمار دقیق کودکان زایمان کرده در بیمارستان‌ها تصریح کرد: این آمار جمع‌آوری و ثبت می‌شود. هم در ثبت احوال و مرکز آمار و سرشماری‌ها اطلاعات مربوط به سن مادران وجود دارد و هم در اداره سلامت مادران از زیر مجموعه‌های معاونت بهداشتی این آمار ثبت می‌شود. یعنی این طور نیست که مسوولان از چنین آماری بی خبر باشند یا آمار قابل دسترسی نباشد. مثلاً اگر به نتایج سرشماری سال ۹۵ رجوع کنید بیش از ۳۷۰۰۰ زن ۱۴-۱۰ ساله زایمان داشته‌اند. او معتقد است که بخشی از ازدواج کودکان یک معامله و توافق بین والدین کودک و شوهر است که تنها به صورت شرعی انجام می‌شود و به‌طور رسمی ثبت نمی‌شود و نظارتی روی آن وجود ندارد و تعداد ازدواج‌هایی که به این شکل صورت گرفته، مشخص نیست.

فارغ از توانایی برخی دختران ۱۳ یا ۱۶ ساله برای تشکیل و اداره یک زندگی مشترک به نحوی که به هیچ یک از حقوق اولیه کودک نظیر حق تحصیل خللی وارد نشود و با رضایت و آگاهی کامل او ازدواج انجام گیرد- که با توجه به شرایط تربیتی زندگی امروزی این امر استثناء محسوب می‌شود- ازدواج زود هنگام بدون آگاهی و رضایت کامل و محدود کردن نقش اجتماعی دختران به همسر و مادر بودن صرف و در نهایت عدم فراهم کردن زمینه رشد پایگاه اجتماعی دختران از جمله تبعاتی است که تسامح ماده ۱۰۴۱ قانون مدنی در تشخیص مصلحت ازدواج کودک را شدت بخشیده و ضرورت توجه بیشتر مسوولان را یادآور می‌شود.

ادامه از صفحه اول

در مدارس مهارت زندگی تدریس کنیم

برای کمک به اقتصاد خانواده هزینه شود. البته ما هشدارهایی در این خصوص داده‌ایم. ما پیشنهاد دادیم تسهیلات یا هر امتیاز دیگری که برای ازدواج دختران در نظر گرفته می‌شود به دخترانی که در زیر سن ۱۸ سال هم ازدواج می کنند تعلق بگیرد، اما این تسهیلات برای او ذخیره شود تا آن دختر به سن قانونی برسد و بتواند خودش با مدیریت خود از آن بهره‌برداری کند. یعنی اگر حتی در آن زمان خواست این تسهیلات را به خانواده یا همسرش ببخشد، بدانیم که این دختر این امکان را داشته که این موضوع را انتخاب کند. وقتی دختری که در سنین کمتر از ۱۸ سال است امکان افتتاح حساب برایش وجود ندارد، امکان ورود به بازار اشتغال را ندارد و نمی تواند اموال و دارایی‌های خود را به صورت شخصی حفظ کند، ولی ازدواج می کند پس حقوقش کجا باید حفظ شود؟ بحث ما این نیست که دختران ازدواج نکنند بلکه اگر می خواهند ازدواج کنند، ما حق و حقوق دختر را به عنوان دولت حفظ کنیم و بدانند، می تواند برای حقوقش در زمانی که وارد سن قانونی شد، تصمیم بگیرد. شاید یک تغییری در آمار این مدل ازدواج‌ها ایجاد شود و از سوی دیگر حق و حقوق دختران نیز حفظ شود. وقتی از نظر جسمی فردی آماده ازدواج می‌شود با اینکه از نظر روحی، روانی و تربیتی برای مادر بودن و همچنین کنترل مدیریت یک خانه و ارتباط متقابل با همسر چقدر آموزش دیده است، کاملا متفاوت است و این موضوع از دغدغه‌های جدی ما است، چراکه آموزش‌های قبل از ازدواج عمدتا برای افراد بیش از ۱۸ سال ارایه می‌شود و آنها هستند که به دفاتر مشاوره مراجعه می کنند و این موضوع هم برای ما یک معضل است. ما مهارت‌های لازم را به این دختران آموزش نمی‌دهیم و همچنین حق و حقوقشان را برای آنها نگهداری نمی کنیم. بحث ما نگرانی از ازدواج‌های اجباری است و بعد به وجود آمدن آسیب‌های اجتماعی در پی آن است. در آموزش و پرورش باید حداقل ۴۰ درصد از وقت کلاس به بحث آموزش‌های مهارتی پرداخته شود، به جای این همه علومی که هیچ خروجی ندارد مهارت‌های زندگی و اجتماعی مانند برقراری ارتباط با مردم، سواد رسانه‌ای و آشنایی با فضای مجازی و حتی مهارت‌های اشتغال باید به دانش‌آموزان آموزش داده شود. معتقدم باید در مدارس خارج از فضای دروس جاری حداقل ۴۰ یا ۵۰ درصد زمان را برای آموزش‌های مورد نیاز زندگی، اجتماع و اشتغال اختصاص دهیم اگر این اقدامات را انجام دادیم به نظرم این آسیب‌ها در حوزه ازدواج اجباری کنترل می‌شود. وقتی این زیرساخت‌ها وجود ندارد و آموزش‌های لازم را ارایه نمی‌شود نتیجه‌اش می‌شود این مشکلاتی که امروز با آن مواجه هستیم.

روی خط خبر

بهبودیافتگان کووید۱۹ به کرونا دلتا مبتلا می‌شوند؟

بهبودیافتگان کووید۱۹ به دلیل وجود آنتی‌بادی در بدن، در مقابل این ویروس نیز ایمن بوده و به کرونا دلتا مبتلا نخواهند شد. عضو ستاد ملی مقابله با کرونا گفت: ویروس کرونا دلتا برخلاف کرونای چینی، بیش از بزرگسالان کودکان و نوجوانان را درگیر می کند و علائم آن نیز عمدتا در این گروه جمعیتی شدیدتر است. مسعود مردانی خاطرنشان کرد: علائم این ویروس نیز تقریبا مشابه علائم معمول کووید ۱۹ نظیر آب‌ریزش بینی، تب، گلودرد و سردرد است که با شدت بیشتری بروز می‌یابد. عضو ستاد ملی مقابله با کرونا ادامه داد: قدرت انتقال و سرایت این ویروس نیز ۱۲ برابر بیشتر از کرونای چینی بوده و از انسان به انسان به سرعت انتقال می‌یابد. مردانی ادامه داد: بهبودیافتگان کرونا اما به ندرت به این ویروس مبتلا شده و در صورت ابتلا نیز احتمالا موارد خفیف بیماری را تجربه می کنند. ویروس کرونا دلتا نخستین‌بار در هند شناسایی و تاکنون در ۸۰ کشور جهان یافت شده است. سازمان جهانی بهداشت گونه‌های جهش‌یافته ویروس کرونا را براساس حروف الفبای یونانی نامگذاری و گونه یافت‌شده در هند را دلتا نامیده است. علائم کرونا دلتا مشابه سرماخوردگی است و عمدتا با آب‌ریزش بینی، تب، گلودرد و سردرد بروز می‌یابد. همچنین براساس آمار رسمی کشورها، تاکنون حدود ۱۷۵ میلیون نفر را در دنیا به‌طور قطعی به ویروس کرونا مبتلا شده و بیش از سه میلیون و ۷۷۷ هزار نفر نیز بر اثر این بیماری جان خود را از دست داده‌اند.

بهزیستی معتادان زیر ۱۸ سال را درمان نمی کند

سرپرست مرکز توسعه پیشگیری و درمان اعتیاد سازمان بهزیستی کشور اعلام کرد که قرار است در اولین جلسه ستاد مبارزه با مواد مخدر و جلسه ستادی ماده ۱۶، موضوع جمع‌آوری معتادان زیر ۱۸ سال و افراد بالای ۶۵ سال مطرح شود و به نتیجه برسند. فاطمه رضوان مدنی، در خصوص جمع‌آوری کودکان و نوجوانان معتاد اظهار کرد: سازمان بهزیستی برنامه‌ای برای جمع‌آوری کودکان زیر ۱۸ سال ندارد، اما قرار است در اولین جلسه ستاد مبارزه با مواد مخدر و جلسه ستادی ماده ۱۶، موضوع جمع‌آوری معتادان زیر ۱۸ سال و افراد بالای ۶۵ سال مطرح شود و به نتیجه برسند. او افزود: سازمان بهزیستی معتقد است که نمی‌توان به معتاد زیر ۱۸ سال عنوان متجاهر را اطلاق کرد، زیرا این افراد هنوز به سن قانونی نرسیده‌اند که متجاهر باشند؛ بنابراین متولی درمان این افراد به لحاظ قانونی و علمی وزارت بهداشت است، اما بعد از اینکه این کودکان و نوجوانان درمان و سم‌زدایی شوند و روند درمان را طی کنند، در صورتی که خانواده نداشته باشند یا امکان بازگشت به خانواده را نداشته باشند در مراکز نگهداری سازمان بهزیستی ویژه کودکان نگهداری می‌شوند که مسوولیت آن با معاونت اجتماعی سازمان بهزیستی است. سرپرست مرکز توسعه پیشگیری و درمان اعتیاد سازمان بهزیستی کشور افزود: در حال حاضر سازمان بهزیستی معتادان زیر ۱۸ سال را درمان نمی کنند، این افراد در سیستم وزارت بهداشت درمان می‌شوند و در صورتی که به ما ارجاع شوند آنها را در مراکز نگهداری می کنیم و اقدامات حمایتی سازمان را برای آنها مطابق پروتکل‌ها انجام خواهیم داد.

لغو محدودیت‌های کرونایی در انگلیس

در حالی که شماری از کشورهای اروپایی و آسیایی این روزها درگیر سویه جدید کروناویروس موسوم به سویه دلتا (که پیش‌تر به کرونای هندی شناخته شده بود) هستند اما برخی از دولت‌ها نظیر انگلیس، اقدام به تسهیل محدودیت‌های کرونایی کرده‌اند. بوریس جانسون، نخست وزیر انگلیس اعلام کرد که دولت این کشور می‌تواند حتی با وجود افزایش موارد بستری در بیمارستان، محدودیت‌ها از جمله قوانین فاصله‌گذاری اجتماعی و الزام به پوشیدن ماسک را به‌طور کامل لغو کند. جانسون اضافه کرد که دولت قصد دارد به مردم اجازه دهد تا خودشان تصمیم بگیرند که چگونه با روابط اجتماعی خود کنار بیایند. نخست وزیر انگلیس در مورد کسانی که توصیه می کنند بازگشایی مجدد با تاخیر روبه رو شود، اظهار داشت: اگر نتوانیم در چند هفته آینده جامعه را بازگشایی کنیم، پس باید از خود بپرسیم که چه زمانی به شرایط عادی برمی گردیم. بوریس جانسون همچنین تاکید کرد که تزریق واکسن به کاهش میزان مرگ و میر و ابتلای به بیماری کووید-۱۹ کمک کرده است، هرچند هنوز نتوانسته این بیماری را از بین ببرد.

رویداد

ایران در حال نشست است

فرونشست زمین یکی دیگر از مشکلاتی است که این روزها بیش از هر زمان دیگری خودنمایی می کند. در واقع اکثر شهرها و استان‌های کشور در خطر فرونشست زمین قرار دارند و نمی توان منکر آن شد. بررسی دلایلی که باعث بروز چنین اتفاقی شده بیش از آن است که در یک گزارش به آن پرداخته شود، اما مهم‌ترین دلایل این اتفاق برداشت بی‌رویه آب‌های زیرزمینی است. رفتاری غیر اصولی که حالا کل کشور را در معرض خطر نشست قرار داده است.

رییس سازمان نقشه‌برداری کشور اعلام کرد: از ۳۱ استان کشور ۲۹ استان در خطر پدیده فرونشست زمین قرار دارند و لازم است مسوولان تصمیمات قاطع در این زمینه بگیرند، چرا که ایران در حال نشست است. غلامعلی جعفرزاده ایمن آبادی با بیان اینکه نرخ فرونشست زمین در کشور روز به روز در حال تشدید شدن است، افزود: این در حالی است که در این زمینه فرهنگ‌سازی نشده است و عملکرد دستگاه‌های مرتبط با این حوزه رضایت بخش نیست؛ چرا که این دستگاه‌ها در راستای کاهش نرخ فرونشست تصمیمات قاطع و محکم اتخاذ نکرده‌اند. او با تاکید بر ضرورت بازنگری در بهره‌برداری از چاه‌ها، برداشت آب از سفره‌های زیر زمینی و مدیریت منابع آب، اظهار کرد: بر اساس بررسی‌های میدانی ما در حال حاضر از ۳۱ استان کشور، ۲۹ استان در خطر پدیده فرونشست قرار دارند.

جعفرزاده با تاکید بر اینکه زمین ایران در حال نشست است، خاطرنشان کرد: برای جلوگیری از روند افزایشی نرخ فرونشست نیاز به قدرتی فراتر از قدرت‌های اجرایی است و در صورتی که جلوی این روند گرفته نشود، شاهد تخریب بزرگ زیست محیطی خواهیم بود. رییس سازمان نقشه‌برداری کشور به اقدامات این سازمان برای پایش این پدیده اشاره کرد و یادآور شد: تاکنون ۱۱۰ نقطه و ۴۴ منطقه در کشور مورد بررسی و پایش این سازمان از لحاظ فرونشست قرار گرفته و کلیه اطلاعات آن و میزان نرخ فرونشست به مسوولان مربوط ارسال شده است، ولی دریغ از اینکه دستگاه‌های مرتبط برنامه‌های خود را در کاهش این بحران زیست محیطی اعلام کنند.

جعفرزاده سازمان نقشه‌برداری کشور را یک نهاد رصدکننده توصیف کرد و ادامه داد: اطلاعات و داده‌هایی که از پایش‌های انجام شده در زمینه فرونشست اطلاع‌رسانی شده است، ولی توجهی به آنها نشده و این در حالی است که نرخ فرونشست در ایران روند افزایشی دارد. او با تاکید بر اینکه فرونشست یک مخاطره غیر قابل جبران است، اظهار کرد: راه برون رفت از این بحران آن است که از هم‌اکنون درهای چاه‌ها بسته و برداشت آب‌های زیرزمینی متوقف و برنامه‌های نگهداشت ذخایر زمینی اجرایی شود. رییس سازمان نقشه‌برداری کشور با انتقاد از نحوه جمع‌آوری آب‌های سطحی، تاکید کرد: به بهانه جمع‌آوری آب‌های سطحی اقدام به آسفالت کردن زمین شده که این امر موجب کاهش نفوذپذیری زمین شده است.

او دو عامل تغییر اقلیم و خشکسالی و دخالت بشر در محیط زیست را از مهم‌ترین عوامل فرونشست زمین در کشور نام برد و یادآور شد: انتظار می‌رود که بشر خردمند اقداماتی در جهت کاهش فشار بر محیط زیست اجرایی کند، ولی در حال حاضر شاهدیم که دخالت‌های انسان موجب تشدید شدن بحران‌های محیط زیستی شده است.

ذره‌بین

نیروی‌های اورژانس اجتماعی هم به ماموریت نمی‌روند

اعتراض‌ها و گلایه‌ها از بازنشستگان، معلمان، پرستاران و کارگران حالا به نیروهای خرید خدمت اورژانس اجتماعی رسیده است. این افراد هم از عدم پرداخت دستمزد خود گلایه دارند و اعلام کرده‌اند به ماموریت نمی‌روند. این روند قرار است به کجا بینجامد؟ چرا مسوولان امر فکری به حال این پرداختی‌ها نمی کنند و در این شرایط دشوار اقتصادی به فکر پرداخت دستمزدهای حداقلی مشاغل گوناگون نیستند. چرا باید رویه عدم پرداخت دستمزد به رویه‌ای همیشگی برای کارفرمایان تبدیل شود؟ جمعی از نیروهای خرید خدمت اورژانس اجتماعی در اعتراض به عدم پرداخت دستمزدهای خود، کار را تعطیل کرده و گفتند: دو سه روز است برخی از نیروهای خرید خدمت اورژانس اجتماعی در اعتراض به معوقات مزدی و شرایط شغلی خود به ماموریت نرفته‌اند و بعد از اعلام ماموریت‌هایی مثل خودکشی و کودک‌آزاری، سازمان مجبور شده نیروهای قراردادی خود را برای پوشش ماموریت اعزام کند. آن‌ها با بیان اینکه برخی نیروهای پیمانکاری مراکز مختلف دست از کار کشیده‌اند، بیان کردند: ما خبر داریم اول نیروهای دو مرکز دست به اعتراض زدند و بعد به تدریج تعداد مراکز زیاد شدند و تا جایی که ما خبر داریم تا امروز نیروهای خرید خدمت پنج مرکز به ماموریت نمی‌روند. نیروهای اورژانس اجتماعی همچنین گفتند: ما با خط ۱۴۸۲ که خط شکایات درون سازمان بهزیستی است تماس گرفتیم و وضعیت خود را بیان کردیم و در آنجا هم اعلام کرده‌ایم که فعلا دست از کار کشیده‌ایم. در این شرایط اولین واکنش سازمان شهر تهران مثل همیشه این بوده است که مسوولان اسامی افرادی را که دست از کار کشیده‌اند را اعلام کنند. آنها با انتقاد از شرایط سخت کاری خود گفتند: حقوق‌های ما بسیار پایین است و با این وجود دو سال است که حقوق‌مان را با تاخیر دو یا سه ماهه پرداخت می کنند. آن‌ها همچنین در اعتراض به عدم واکسینه شدن در برابر کرونا گفتند: با وجود اینکه به ماموریت‌های سخت می‌رویم و روزانه با آدم‌های مختلفی در ارتباطیم، هنوز واکسن کرونا دریافت نکرده‌ایم.